

312363

వృత్తి దిన ముద్రక టిం వం బడు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౧౧
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY 14th APRIL 1930. } No. 11
శ్రీ ప్రమోదూతనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ శ్రవణ

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్యును. బాంబుల పొట్ట
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
బొట్ట బోగొట్టును. దెబ్బకుల భేదించును.
బావుల చూపుమాపును. కగ్గసురగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే ఇమట వట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేతము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
కలకుపేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది

శుభభావ విజేతాని శాసన
తెలుగులకు గలగలను.
వక్కని డబ్బితో వహి సీసా 1-1 0-10-0
డబ్బ 1-1 రు 0-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచడగలది.

అమృతాంజనం దిపో

6, 7 రులుకెట్టిసిగ్గ, చుట్టాడు

100, ప్రేరికోట్ట, శోభ, పో బాయి.

కేరళ చందన సబ్బు

సేదతీర్చి, చల్లదనము నిచ్చును

హిందూదేశమునకు తగిన శ్రేష్ఠమైన సబ్బు

ఏజంట్లు ప్లాకెట్టు :—

మద్రాసు, చెంగల్పట్, ఉత్తర
ఆర్కాడు, దక్షిణ ఆర్కాడు, చిత్తూరు.

గుంటూరు, కృష్ణా

కడప

అనంతపురము

బెల్లారి

గంజాం

విశాఖపట్నం

ఆదంపాణి మహమ్మద్ నేట్, నెం. 7,
బందరు ఏధి, జి. టి. మద్రాసు.

సంకా పెదసుబ్రహ్మణ్యం నన్ను, తెనాలి.

సుల్తాన్ ఖాన్ లోహనీ అండ్ నన్ను, కడప.

బి. సి. ఆదినారాయణచెట్టి అండ్ బ్రదర్స్
అనంతపురం.

హెచ్. రంగన్న శౌండ్ అండ్ బ్రదర్స్, బెల్లారి.

పి. జి. రావ్ అండ్ నన్ను, శత్రపురు.

అత్తిరామశర్మ, భరద్వాజ బిల్డింగ్స్
విశాఖపట్నం.

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్జనీ)

“దాని ను ప యోగించిన జరామరణము లుండవు”

తులము గొట్టము రు 2. ర స శా స్త్ర ము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు: అపూర్వ యాపధముల ప్లాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్జను డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టాఫీసు 10852 కలకత్తా.

మా న సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

కల నులభము! (పోష్టఖర్చులు ప్రత్యేకము) గురు శుభికుమ!
కేరళములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి నైత్యకాలం
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కరన్ను,
ప్రేక్షు, అడుగు మొదలవహించుచు గలిగెడి నొప్పులను
పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవారణోష్ణులను నిలబెట్టుచున్నవి.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల కోమధ
కుసుమచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
పిక్కిసారీ వాడియైన విజయ తెలియగలదు.

వికాసామా:—

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్ట నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

తక్షణమే కావలయును

సమర్థతగల వ్రాంచి కార్యవర్త్యులు శీతము నె 1
రూ 50, మతీయు 25-రూపాయలు.

ఆర్యక అమృత రెన్ను బ్యాంకి కమిటీ
నెం 4 ఎర్రపాలుకెట్టిసిగ్గ 9. టి. నువ్వాను.

కావలెను

తెలుగుజిల్లాలలో, ఫిర్యాలో

మా ఇకపై కరుణ, మామో వై జరుగుగలవి చేయువా
రు. వ్యవసాయ విద్య చేసినవారికి నుంచి కరుణము సాహస్య
విద్య వచ్చినవారుగా నుంచవలెను. యోగ్యతాను తెలుపుచు
తక్కిన వివరములకై ఈ క్రింది చిరువామాకు వ్రాసేది.

గా. హరినర్సోత్తమ రావు ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్. సి.

అర్జున జింక డైరెక్టరు, ది మెమోర్ ఆగ్రికల్చరల్
డెయిలీఫారం కంపెనీ కమిటీ, నవవారు

కావలెను

సామర్థ్యము అనుభవము గలిగిన కార్మికులను ఏకైకముగా...

Table with 2 columns: Item (అనంతపురము, బరంపురం, శ్రీకాకుళం, చిత్తూరు, కడప) and Amount (గుంటూరు, ఒంగోలు, రాజమండ్రి, తెనాలి, విజయనగరం)

చుట్టుప్రక్కల పనిచేయువారికి తీరికసమయములో ధనమును...

వివరములు:—పోస్టుబాన్సు నెం. 212 c/o ఆంధ్రపత్రిక.

చర్యోధన:—తామర, కపట, బూదకాలు, మేహపుండు, రాచపుండు (Carbuncle)

నారికుడుపు, సుఖసంబంధమైన పుండు, కాళ్ళ పగుళ్లు, తెనెపులు, కాతిన గాయములు మొదలగువానికి వాడవచ్చును.

ఒక డబ్బీ 0-7-0; 8 డబ్బీలు 1-8-0; 6 డబ్బీలు 2-4-0.

కామవర్ధన:—మేహము, పవామేహము, అతిమాత్రము, రక్తనిస్సారము, మేహవాతము, క్షుణ్ణము, వీర్యకోపము, వలబద్ధము, బుద్ధిహింసము, మైకములకు అద్భుతముగా పనిచేయును. నయస్సు, లక్షణము వ్రాయుదు.

15 దినములకు సరిపావు మందు రు. 2-8-0.

వి. పి. ప్యాకెండు ఖర్చులు వేయి.

ప్రావైటర్:—చర్యోధన నిలయం, ఏ లూరు పొన్న, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరువేట, బెజవాడ.

గవేరియా మిక్చర్

గృహరంటిగా 3 రోజులలో కలిపరును

(1) ఈమందు తెగతోగములను నివారించి శూక్రము నిడుచునట్లుగు గలగు టోటు, మంట, చురుకును యింట్లోనే నిచ్చికారితోను నిజ శ్రమలేకుండ రుప్పక ముడుపును సీసా 1-3 రు 0-0-0.

మూర్ఖరిషము

(2) ఈమందు టోటునింటి మూర్ఖత్వము తొలగి పక్షి త్వరమునుండియున్న మూర్ఖులైనను గృహరంటిగా ముడుపును తెలుగు పరిసాధ్యమగు రు. 2-0-0.

పొడలకు తెలుము

(3) ఈ తెలుము తెల్లపొడలకే గాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ బోగొట్టును. ఇంకను తొమర, గడ్డి, కర్పాసే మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను బోగొట్టి చర్మమును మామూలునీతికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు. 1-0-0.

గుంటూరు జిల్లాకు టెలిజెంట్లు:—

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు, ఏ జెంట్లు కావలెను. 131

నంతానం పుట్టుకుండా 108-1

కాంట్రా నెప్టిన్

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రారావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు-పోస్ట్ ఏజెంటు.

ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్

ఇతర కేటెగరీలు వంద; ప్రాప్తియందు కూడా వర్తియును.

కృష్ణాపూర్ణ-బెజవాడ 2

అంధ్రదేశమును అతి ప్రశస్తిగాలిన మామందులను ఈ బెజవాడలోనున్న బెజ్జె వ్రాయుదు.

స్త్రీ సత్యాగ్రహదళము

దళాధిపురాలు ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు

దళసంఖ్య 1

1. పేర్లు:—యడవల్లి రామకోటమ్మ, 2 సంఘం లక్ష్మీ బాయిమ్మ, 3. పెల్లకొండ రంగమ్మ, 4. తుంగం లక్ష్మీదేవి, 5 ఉన్నవ వరలక్ష్మి, 6. పెల్లంకి సరళ, 7. భీమరెడ్డి అన్నపూర్ణమ్మ, 8. కారదాని కేతనమ్మ, 9. యలమంచిలి బసవమ్మదేవి, సల్లూరు 9. మమ్మల దుర్గాంబ, కావూరు, 10. కాళంగి శేష రత్న మాంబ గుంటూరు, 12. మనగసాటి రాజలక్ష్మమ్మ, గుంటూరు, 12. యామిర రంగమ్మ, గుంటూరు, 13. పరిమి రామ కోటి వున్నమ్మ, గుంటూరు 14. మద్దుల చిన్నమ్మ గుంటూరు, 15. వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు, కారదాని కేతనమ్మ.

దళసంఖ్య 6

దళాధిపతి వల్లూరి బలరామరాజు

పేర్లు:—1. వల్లూరి బలరాజు, 2. తురగా వేంకటేశ్వర్లు, 3. తూములూరి వేంకట కృష్ణారావు, 4. చివుకుల వేంకటేశ్వరశర్మ, 5. నన్నపనేని సోమయ్యచౌదరి, 6. గుండ వరపు శ్రీరాములు, 7. పొన్నూరు హనుమంతరావు, 8. దివా కర్పి వేంకటకృష్ణయ్య, 9. పోన్నూరు రాఘవయ్య, 10. సచ్చితి శీతారామయ్యచౌదరి, 11. ప్రసాద నరసింహము పిల్ల, 12. గాయం కొండా రెడ్డి, 13. దూళిపాళ శీతారామయ్య, 14. లుకా ఆంజనేయులు, 15. మన్నవ వేంకట సుబ్బయ్య, 16. తూములూరి సాంబ శివరావు, 17. పుచ్చా శీతారామయ్య, 18. పుచ్చా ఆదివారాయణ, 19. తంగిరాల సుబ్బారావు, 20. పింగళి వేంకటేశ్వర్లు, 21. తూములూరి వేంకట సుబ్బయ్య, తెనాలి.

దళసంఖ్య 9

దళాధిపతి గడ్డిపాటి వెంకట కృష్ణయ్య

పేర్లు:—1. గడ్డిపాటి వెంకట కృష్ణయ్య, 2. కేజువోలు శీతారామయ్య, 3. రావల్ల శివరామకృష్ణయ్య, 4. కొత్తపల్లి వెంకటరత్నం, 5. కొత్తపల్లి బసవయ్య, 6. ధనేశుల దూరయ్య, 7. మంత్రివాది వెంకటరత్నం, 8. చదలవాడ అంజయ్య, 9. నార్ల వీరమ్మ, 10. లేనిగెళ్ల పామయ్య, 11. వెలువోలు సుబ్బయ్య, 12. ఈమని నరసింహం, 13. కొండా కొండయ్య, 14. వక్కలగడ్డ వెంకటేశ్వర్లు, 15. కోనేరి శ్రీ కృష్ణయ్య, 16. చదలవాడ పిన్నయ్య, 17. దూళిపాడి గురువాధం, 81. బాప్టి నరసయ్య, 19. బాప్టి పత్మనారాయణ, 20. కర్రాగోపాల కృష్ణయ్య, 21. గుంటూరు వీరాస్వామిగారు.

దళసంఖ్య 10

దళాధిపతి ఆలపాటి సూర్యనారాయణ

పేర్లు:—1. ఆలపాటి సూర్యనారాయణ, 2. తోలు రాఘవయ్య, 3. కాట్రాడ్డ వెంకటకృష్ణయ్య, 4. కావూరి వెంకటరామయ్య, 5. పర్యవేషి బాపయ్య, 6. తోలుపెడ రాఘవయ్య, 7. తెలకలకోటయ్య, 8. కాట్రాడ్డ పున్నయ్య, 9. ఆళపర్తి వెంకటకృష్ణయ్య, 10. పావులూరి సుబ్బయ్య, 11. ఆలపాటి సుబ్బయ్య, 12. గడ్డిపాటి రాఘవయ్య, 13. ముటుం భద్రయ్య, 14. కాట్రాడ్డ వెంకటసుబ్బయ్య, 15. అబ్రహా బానిసీరామయ్య, 16. వేమూరి రాఘవయ్య, 17. అరివర్తి సుబ్బయ్య, 18. మల్లంపాటి కొండరామయ్య, 19. కళగూరి వెంకటసుబ్బయ్య, 20. శేఖు వునేక, 21. గొంధి వెంకటరత్నం గారు.

దళసంఖ్య 11

దళాధిపతి గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్య

పేర్లు 1:—గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్య (ఇటికంపాడు) 2 మంత్రి వెంకటరాజు 3 మంత్రి రామరాజు 4 మంత్రి వెంకటరాజు 5 పెనుమచ్చ వరరాజు 6 కనుమూరి వెంకటరాజు 7 కనుమూరి కొలంరాజు 8 కనుమూరి బుచ్చిరాజు 9 మంత్రి కొలంరాజు 10 నాల్గం శురునాథం 11 మంత్రి సుబ్బరాజు 12 మంత్రి చి. కొ. సుబ్బరాజు 13 మంత్రి శివరామరాజు 14 హాసంపూడి సుందరరామరాజు 15 కూసంపూడి రామరాజు 16 పెనుమచ్చ శివరామరాజు 17 మంత్రి వెంకటవరసరాజు 18 మంత్రి సత్యనారాయణరాజు 19 పాతపాటి నాగరాజు 20 శేతాశం రామరాజు 21 వేములు వెంకటకృష్ణయ్యగారు మంత్రివారిపాలెం.

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

వ్యాసనాథశాస్త్రికృతము తెలుగునీతి, తెలుగుగ్రంథములు శబ్దము మొదలగు విషయపుస్తకములు శిల్ప అసలుభర 0-0-0 తర్వాతరకు 1. నీలకంఠం, C/o ఎస్. ఎస్. సరసింహం, బ్రహ్మచింతనశాల, రాజమండ్రి.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

సరియైన వర్తక కంపెనీ ప్రతినిధులకు మైలేజీ కాపను లివ్వబడును. 3000 మైళ్లు

మొదటి తరగతి రు. 284-6-0

రెండవ తరగతి రు. 117-8-0

ఉపయోగపరచబడిన నిబంధనలకొరకు ప్రస్తుతపు రైలు టైమ్ టేబిల్లోని 180 మొదలు 182 పేజీలవరకు చూడుదు.

అమ్మకమునకు

మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషన్ బెంగళూరు నీటి. హుల్లీ } ఈ స్టేషనులందు దళాగ్రామము, డిస్ట్రిక్టు ట్రాక్స్ బెజవాడ } పోర్టేబుల్ నూపరిక్ టెక్ డెండ్ "ట్రాఫిక్" గారి సంతకం } ద్వారాపంపుకొనవలయును.

ఇతరవివరములు క్రిందివారికి వ్రాసి తెలియజేయుము.

డిప్యూటీ ట్రాన్స్పోర్ట్ మన్ సూపరిన్ టెండెంటు ఎం. యస్. ఎమ్ రైల్వే. "కమ్మర్షియల్," పొరుగు బోక్, మద్రాసు.

స్వరాజ్య సమరవిధానము

దెల్పుగ్రంథము

దక్షిణాఫ్రికా 432 పుటలు. 12 చిత్రపుటలు 5 దేశపటములు. కాలికోజైండు వెల రు. 2-0-0.

"గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో గావించిన సత్యాగ్రహమహోద్యమవిజయచరిత్ర 220 పుటలందు హృదయాకర్షముగ వర్ణింపబడినది."

(మాడరక్ రివ్యూ జనవరి 1929.)

నీలాపనింద (జమిందారులకథ) 232 పుటలు ఆంధ్ర నవల. వెల రు. 1-0-0.

నలయువారు గ్రంథకర్తకు:—దిగవల్లి వేంకటశివరావు, వి. పి. వి. యల్. బెజవాడ, అని వ్రాయును.

కావలెను

ఇద్దరు నూపర్ వైజ్యుల రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు లోని ప్రాథమిక పాఠశాలలను తనిఖీచేయుటకు జీతము యోగ్యతలను బట్టి నిర్ణయించబడును. వెనుకటి ఉద్యోగానుభవము వయస్సు, జాతి, స్వగ్రామములను తెలుపుచు దళాగ్రామముల పంపుకొనవలెను. 6 మాసములు తృప్తికరముగా పనిచేసిన మీదటనే ఖాయముచేయబడును.

కావలెను:—ఒకసంవత్సరం నీరు రు. 60-5-80 లు వైన ఖాయముగా పనిచేయుటకు దినపవారికి వ్రాయవలెను. ఎమ్. నరసన్న బి. యే.

చెసి డెంటు, తాలూకాబోర్డు, రాజమండ్రి.

LOANS FROM

Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the

Metropolitan Industrial Bank, Ltd.

172, Bowbazar St, Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A. Apply—with references to— The Managing Director.

విన్నవము

విాకు ప్రశస్తిమైన ఆయుర్వేదోపధములు కావలసిన మెడికల్ టెంటులో ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయండి. శరీర వ్యాధియునుమాన్మి, ఏనుగుకావలసినను చూకు వ్రాస్తే తగు వోపధమును నిర్ణయించి పంపవలయును. ఒకసారి మాతో పరిచయముచేసిన విాకే తృప్తి నిచ్చును. శీటలూగు ఉచితము. తీరి ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్ల (కృష్ణా)

చెన్నై బజారు ధరలు

1930 సం. ఏప్రిల్ 14-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

విద్యుత్తులు

మమల తేనెపిండి	,,	వ 45 రులకు	12 8 0	13 4 0
మలారిడి	,,	డిబ్ 42	15 8 0	14 0 0
శిల్లి	,,	డిబ్ 46	14 0 0	15 8 0
కామలం	రా.	164	8 0 0	8 12 0
శుభ్రము	,,		19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-3 ర 205	,,	12 12 0	14 0 0
తెనకలు	,,	డిబ్	16 0 0
తెనకలు	,,	డిబ్	14 0 0
మినుములు	,,	డిబ్	17 8 0
ఉలపలు	,,	4 195	7 4 0

3. నూనెవస్తువులు

శుభ్రము కా 1-3	,,	110 0 0	112 0 0
కందులు కా 1-3	,,	14 0 0	19 0 0
తెనకలకప్పు కా 1-3	,,	88 0 0	41-0-0
తెనకలకప్పు గామగ కా 1-3	ర 98	మి.కా.నూ. 95	
చిరుదము కా 1-3		95 0 0	98 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయకగుళు కా 1-3		94 0 0	96 0 0
కూరకగుళు	,,	50 0 0	55 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) కా 1-3		98 0 0	105 0 0
ధనియలు	,,	కా 1-3	28 0 0
గుంటూరుపొయ్యి నీలిమందు ములుగు 1-3	ర 40	45	
శెల్లము కా 1-3	ర	28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్ర-ర బస్తా 1-3	,,	25 14 0	26 2 0
చింతనందు కా 1-3	,,	28 0 0	28 0 0

5. ధనుము

వట్టారకం కా 1-3	,,	80 0 0	81 0 0
మొల	,,	24 0 0	80 0 0
తవ్వండు	,,	24 0 0	30 0 0

6. నూలు

సం 20 కెడ్డి సింహంబూ పి	ర	6 5 0	
సం 5 ,, కటారి	,,	8 10 0	
సం 25 ,, లా	,,	8 4 0	
సం 40 బాబ్బురు 30	,,	9 6 0	
సం 20 కెడ్డి రెడ్డి	,,	6 1 0	
సం 40 రాజి	,,	8 5 0	
సం 4 రెడ్డి మసి	,,	8 4 0	
44 కాండ్	,,	4 12 0	

7. లోహములు

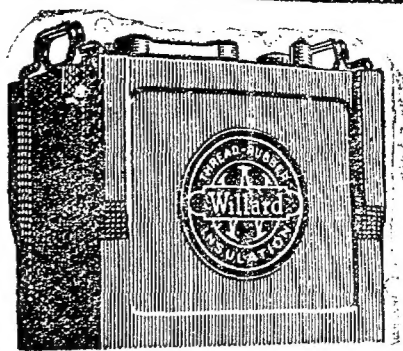
నంది 100 రులం 1-3	ర	55 4 0	59 6 0
అంబారు రులం 1-3	,,	31 18 0	32 0 0
వనక 1-3			18 9 0
ఇత్తడి కా 1-3	,,	218 0 0	240-0-0
రాగి కా 1-3	,,	680-0-0	882-0-0

8. రంగులు

అతి మేలు బెల్లూరాలంబు అతిపరంబు సింహంబూ

,, నీలిరంగు 1 రతి		0 10 0	
,, 14 రతులు		1 10 6	
,, 28 రతులు		1 0 9	
,, 55 రతులు		1 8 0	
,, 1 అందరు		1 8 8	

రంగుల పాస్తుస్కాల్ లెట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)		8 4 0	
రాంగ్ 8 8		1 0 0	
ఆక 4		1 2 0	

Willard STORAGE BATTERIES

ముందు బేటరీ కావలసినచో మును తనంత తానే ఖర్చుపెని గడించిన "విల్లార్డు" కొనుడు దీనినిగూర్చి సం దేహము కలిగినయెడల మమ్ము నడుగ నవనరము లేదు. పాడుచున్న వారి నడిగి వారియభిప్రాయము తెలిసికొనుడు.

వి వ ర ము లు, ధ ర లు

ఈదిగువ అమ్మకదారుల మూలముగా కనుగొనుడు

ఆంధ్ర జిల్లాలలోని లేక యీ క్రింది సబ్-డెజంట్లను కనుగొనుడు:-

డి మోటారు వేరవారు	అనంతపురం	మెసర్సు రావు అండ్ బ్రదర్స్	గుంటూరు
డి గంబాం జనరల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ	బరంపురం	" "	కృష్ణా
మెసర్సు వి. జి. ఆస్క్విత్ అండ్ కో	బళ్లారి	మెసర్సు కృష్ణ అండ్ సన్స్	కర్నూలు
మెసర్సు బెస్టు అండ్ కో, లిమిటెడ్.,	కాకినాడ	అలాయ్ సెయింట్స్ సి యస్ పర్సన్స్	విశాఖపట్నం

దక్షిణ ఇండియా సోల్ ఏజంట్లనుండి నేరుగ తెప్పించుకొనుట.

మెసర్సు డి క్రామెష్టన్ యింజనీరింగ్ కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్,
పోస్టుబాక్సు నెం. 205 సెకండులైనుబీచ్, మద్రాసు.
మేనేజర్లు:- బెస్టు అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

గుంటూరు ఒప్పారంగసభ

లవణ శాసనోల్లంఘనము

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 10:- గుంటూరు పౌరుల యుత్సాహము లవణశాసనోల్లంఘనమున మితిమీరెను. నిన్న సాయంత్రం కాలమున 6-20 గంటలకు గుంటూరు పురపాలక కార్యాలయమున కెదురుగా నుండిన స్వరాజ్య మైదాన మంతయు అసంఖ్యాకులైన ప్రజాసమూహముచే నిండియుండి, నేల యీనినట్లు గాన్పించెను. 1921 సంవత్సరములో వలె ప్రజలు తండ్రిప తండములగ జాతీయసమర సైనికబృందమును, వారు ప్రభుత్వమువారి కాసనముల నల్ల ఘీంచుట కన్నులార జూచుటకు, సభాప్రారంభమునకు పూర్వమే హాజరి.

కాంతిబిరమునుండి సత్యాగ్రహదానిలు వకసలుదీరి ఊరేగుచు సభకరదించి ప్రజాసమూహమునకు ప్రవేశము గా వించి సభాసభికి చుట్టును వలయాకారముగ జాతీయపతాకల వాస్తవములపై నిలువబడి సభలో సమర్థములేకుండ జేసిరి. ఈ కాంతి సైన్యసమూహము ఊరేగునపుడు ఒక స్థానంనుగలకు వ్యాపించియుండెను. ఆసమయములో వారు జాతీయగీతములు, వారు కీర్తించిన రామనామము వారి వదనములపై తాండవించిన ఉత్సాహము మాపలుల గుర్తుబొసగెను. గాక కాంతి సైన్యములో "మనముగూడ ఎప్పుడు చేరు మంచికాలము వచ్చునరా" యను భావము లుత్పన్నము లగునట్లుల చేయ గలిగెను.

శ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. వారు సభాప్రారంభమున జేయుచు సోదరులారా! నేటి మహాయజ్ఞము పూర్తియైనది. లవణశోని నేవించి, లవణమును తయారుజేసితిమి. ఆలవణశోని ప్రసాదము తామందరికి యివ్వబడును. కాని యీ ప్ర సా ద ము చి తముగమాత్ర మివ్వబడును. కానుకలు సమర్పించి దానిని తమరు స్వీకరింపజేడెను. మహాత్మాగాంధీగారు గూడ దండి గ్రామములో లవణశాసనోల్లంఘనమును గావించి, ఆయజ్ఞ ప్రసాదమును శిష్యులకిచ్చి గుజరాత్ దేశమున కంతయు బంపు చున్నారు. వారుగూడ నవటినుండిలేచి, అట్లా గ్రామమునున్న గు ప్రదేశములకు జని అవటిప్రజల దీక్షావలంబకులగు నుద్బోధించుచున్నారు. తదుపరి శ్రీ దేశభక్తుడు శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావుగారిని మాట్లాడుచుని గోరిరి. శ్రీ నరసింహారావుగారు రుపన్యసించుటకై లేచునపుటికి హర్ష ధ్వానములు మిన్న ముట్టెను. వా రీతీరున నుపన్యసించిరి. మహాజనులారా: గుంటూరుపురముయొక్క భాగ్యమే భాగ్యము. జాతీయసమరములో గుంటూరునగర మెప్పుడును ముందంజవైచుచు నేయుండి యఖండకీర్తిని గడించినది, వెనుకటి అసహాయోన్యమైనము లలో గూడ గుంటూరునగరము, కీర్తి నిచ్చెనయొక్క ప్రభువు మెట్టునకే జేరెను. ఈ గుంటూరునగరమున మూడుపర్యాయములు రాజకీయరంగమున నగ్రస్థాన మలంకరించెను. ప్రభువు

మన మోతీలాల్ నెహ్రుగారి శాసన విరస్కారవిచారణ సంఘము వచ్చినపుడు, వాకి ఘనమును స్వాగత మొసంగి, పలువురు దేశభక్తుల చెరసాలకుంకి కీర్తిని గడించెను.

రెండవపర్యాయము నైసుక్ కమిషన్ గారు యీ న గ ర ము న కే తేంచి న స మ య ము న వారి ని నల్ల జెండా ల లో బ హి మ గ్ధ రించి వ న్నె దెచ్చుకొనెను. మాడవపర్యాయము నేను యీలవణశాసనమును 50 వేల ప్రజలుచే నెన్నుకొనబడి మీ ప్రతినిధియగు నాచే యిచట ఉల్లంఘింపబడెను. అనగా గుంటూరు నగర పంత్ యు శాసనమునకు ధిక్కారము జేసినట్లులనె గ్రహింపలేను.

నేను రచించే మాడుపర్యాయములు నెన్నుకొనబడి మీకు, రస్తాల సభివృద్ధిబరచుటలోను, యితరవిషయములందు సహాయము జేయలేక బోయినను, జాతీయసమరములో గుంటూరునగర గౌరవమర్యదల గాపాడగల్గినానని మీ యెదుట సగర్వమున మనవిజేయగల్గుచును. మాపురపాలకసంఘము జాతీయ విషయములలో దేశసౌభాగ్యమున కెల్లప్పుడు సహాయము జేయుచునే యుండెను. తదుపరి శ్రీ పంతులుగారు ఉప్పునుగూర్చియు, దాని మహాత్మ్యమును గూర్చియు ముచ్చటించిరి. శ్రీ గాంధీగారు దండిలో లవణశోలును మట్టవించి రనియు తదుపరి వారు ఒకదానివెనుక నొకటి చొప్పున, పన్నుల నిరాకరణమువరకు వెళ్లుననియు చెప్పిరి. వారు గుంటూరునగర ప్రభువుపౌరులు గనుక లవణశాసనోల్లంఘనము వారు ప్రభువున జేయుట ధర్మము, విధియనియు, అందుచే తా మటుల జేసితిమనియు చెప్పిరి. వా రొకవేళ గుంటూరు సార్వభౌమండి వేరు జేయబడిన 9 సంవత్సరములనుండి పురపాలక సంఘ సర్వత్రయం చెట్టి జాతీయజేయుట నెలకొల్పుటకు తాను సన్నద్ధము నర్పించిరి అట్టి జాతీయభావములు జాతీయాదర్శములు నరకట్టుబడకుండ జేయవలసిన భాగ్యవంతులమిదగలదనియు, నట్టి విశ్వాసముతోడనే వారు శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగిలిననియు, అందుచే తాను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునే ధిక్కారము జేయుచుంటిననియు చెప్పి తయారుజేయబడిన ఉప్పును ఆమ్ముటకు ప్రారంభించిరి.

ఉప్పు పొట్టనలలో కట్టబడి వైన 'స్వరాజ్య ఉప్పు' అని అచ్చువేయబడెను. ప్రభువుపొట్టము వేలమునకు బెట్టగా 5-0-0 ల నుండి పాటపెరిగి చిరకు చెరువు నాగేశ్వరరావు గారి వేర రు 116-0-0 లకు కొట్టివేయబడెను. రెండవపొట్టము గుంటూరు నరసింహారావుగారి వేర 51-0-0 ల కొట్టివేయబడెను. మాడవది 25-0-0 లకు మద్ది సుదర్శనముగారి వేరట కొట్టివేయబడెను.

తదుపరి శ్రీ గొల్లపూడి శివారామశాస్త్రి గారు మాట్లాడుచు, ఉప్పుజేయు విధానముల గూర్చి చెప్పిరి, లవణము మొక్క ఉప్పుప్రతిమ చెల్లుచు వారు అది బ్రహ్మసృష్టికి

విశ్వవిద్యాలయ ప్రెసిడెంట్ బ్రిటిషువారి ఉప్పుకు మహాత్ముల వారి ఉప్పు అట్టి స్పృహయిరి. 200 కోట్ల రూపాయల ప్రవాహము ఆంగ్ల భూమికి పోకుండ నిరకటతల ఆయుధ మీ లహరి తాననోల్లంఘనమే యనిరి. ఆ లహరిమును ధనమిచ్చి కొనుట కెంత ధనమైనను జాలదనియు అందుచే ధనమున కది తాను విక్రయంపననియు ఎవరు ఆలవణింపరాదనై ప్రాణములగుడ నర్పింప సమకట్టుదుకో వారికే దానిని వారు యిచ్చెను దెల్పిరి. దానిపై నట్టి ప్రతిజ్ఞల దీక్షానుదు రూపనసంట్ల సుబ్బరాయుడుగారు తూములూరి కోయ్యగారు, ఎనుకొండతాలూకా వినుగు గారెం కాపురమును మురుసుపల్లి శేషరావుగారు ముందునొచ్చి శాస్త్రీగారి సహాయముతో నాపవిత్రలహరిమును స్వీకరించిరి. తదుపరికొండరు బాల్కరుగూడ లేచి లహరిమును స్వీకరించిరి.

క్రీ.నడింపల్లి నరసింహారావుగారి పుత్రికారత్నమును అంజి నీడేవి, 9 సంవత్సరము బాలిక చిత్తవశేచి తానుగూడ దేశము నక్షే తనప్రాణముల నర్పింప సిద్ధముగనుంటిని దెల్పి ఉప్పు కాపతనని గోరెను. దానిపై శ్రీశాస్త్రీగారు, పులకాంతి కీరీరదేవ్ దేవైశ్వరమున నాబాలిక సాహసమునకు సంకెంపించి నామెను దీవింపుచు ఉప్పుపొట్ల మొనగి 'అమ్మా! నీవు నిజముగ పులిపిల్లువు. ధీరజనుని నిజమైన ధీరపుత్రుని అని దీవించిరి.

పిమ్మట క్రీ.నడింపల్లి వెంకటసుబ్బయ్యగారింకను లేవక బోవుట సభాస్థలిని హాజరైయు కలుగజేయగా యంతలో క్రీ. శ్రేష్ఠిగారు నిలువబడి వారికికొంచెము కేరీర మస్వస్థతగా నుండుటచే కాంతిసైన్యములో జేరలేదుగాని యుద్ధయము వందు సాదరభావముగాని ప్రేమగాని లేక గాదనియు తాను నేటికి భారతదేశదాస్యవిముక్తికి తన సర్వస్వమును నొసంగ సంసిధులుగ నుండుటయేగాక సమయమొచ్చిన పోలీసువారి తుపాకిదెబ్బకు తాను ప్రభువున నిలువబడి తన హృదయమును యిచ్చుటకు గూడ సంసిధులుగా నుంటినినియు దెల్పిరి. పిమ్మట గుంటూరు న్యాయవాద ప్రముఖులును జాతీయోద్యమముల యొడ, యఖండవిశ్వాసముంచుటయే గాక సర్వవిధములతోడ్పడువాడును అగు క్రీ. దేశరాజు హను మంతరావు పంతులుగారు రు 116 లకు ఆ లహరిమును కొనుటకు లేచిరి. క్రీ. శాస్త్రీగారు వారికి పొట్లమిచ్చుచు హనుమంత రావు పంతులుగారు న్యాయవాదవృత్తిని వదలి యుద్ధయములో ప్రవేశించినదానికి వారిక యభూర్వాంకారముగ నుండ గలరనియు, తాను అరెస్టుకాబడిన క్రీ.హనుమంతరావు గారు కాంతిసైన్యమును నడుపవలసి యుండుననియు దెల్పిరి. తదుపరి శాస్త్రీగారు, యిటికాల సూర్యనారాయణ గారికి గూడ నొకపొట్లమును నొసంగిరి. పిమ్మట పొట్లములు ఎవరెవరి కెంతెంత కేక్కిగలవో అంతంత నొసగి లహరిమును కొనిరి. ఈ తీరున గుంటూరు నగరమున లహరికాపనోల్లంఘనము జయ ప్రదముగ జరిగెను.

నభ పిమ్మట ముగిసెను

ఏప్రిల్ 10:—నేటి యుదయమున 8 మందిగల కాంతి సైనిక దళములు 4 తెనాలి, బాపట్ల, చీరాల, నరసరావుపేట మున్నగు పట్టణములకు లహరిమును అమ్ముటకు బంపబడిరి. ఈ సాయంకాలమున 2 గంటలపాటి గుంటూరు నగరమునగూడ ప్రతిపేటలోను కాంతి సైనిక దళములు లహరిమును బాహుముగ నమ్ముదురు.

దేశభక్తుకు ఈయవయమున 10 గంటలకు కృష్ణాజిల్లాకు జనెను.

వారంట్లు యింతవర కెవ్వరికి బుట్టలేదు

మో హి నీ తై ల ము

రీ తు|| నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనఃపరీక్షమును జేయు విద్యార్థులు, పీఠజ్ఞ, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, నిశ్రాంతి నిచ్చును. నుండరుల సాహిత్యములకు ప్రావణ్యములను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రసమియును సువాసన చెప్పు నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో ముందు పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమును మనఃసప్రసవమును చేర్చి తయారుచేయించి మేకాలది సీసాల విక్రయించి మేల్కొని బడిసి యున్నాము. దేశము, దేశసారీ కలగించిన నిజము తెలియుటకు.

ఈ తైలమునందు మోహి నీ తైలమును కలపక గాక

గంజాముతో ఉప్పు తయారు చేయుట

బరహంపురం, ఏప్రిల్ 9:—6 వ తేదీ ఉదయము, యశ. యన్. సోమయాజులు బి. ఏ. బి. యశ. మోదర్ల లక్ష్మీవారాయణగార్లు ఉప్పు రుట్టమును ధిక్కరించి కాకరపల్లె యొద్ద ఉప్పుగడ్డల నేరిరి. అనేకులు చుట్టుపట్టణావధులు వచ్చి చూచుచుండిరి. ప్రేక్షకులకు తయారైన ఉప్పు పంచిపెట్ట బడెను. పోలీసు ఉప్పుఉద్యోగులు ప్రక్కనేయుండియు వీరి ప్రయత్నముల నడ్డలేదు. తేక్కలి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు, చికాకోలు సబ్ కలెక్టరు గారికి అరెస్టు చేయుటను గూర్చి తీరికంపగా, వలదని ఉత్తరువు వచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

ఈజిల్లా వివిధభాగాలనుండి దేశభక్త వెంకటప్పయ్య గారి ఆజ్ఞ ననుసరించి, 18వ తేదీ నాపడ చేరును. గాంధీగారు 6వ తేదీనే కాపనోల్లంఘనము చేయుటకు ఉత్తరువిచ్చినందున కాకరపల్లిలో ఉప్పు తయారుచేయబడెను. ఈదినము మండల కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి నారాయణమూర్తిగారికి, వెంకటప్పయ్యగారియొద్దనుండి, తాను, 9 వ తేదీనే బయలుదేరు మని తంతి నిచ్చినట్లు లేఖ వచ్చెను. ఆతంతే కార్యదర్శిగారికి చేరనేలేదు.

ప్రభు సత్యాగ్రహవశమం దీక్షిందియోధులు కలరు. (1) డబ్లియు. బి. బి. బి. రామలింగం, డి. యె. యశ. డి. బరహంపురం పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు. (2) నారాయణ మూర్తి. "క థింగ" పత్రికా సంపాదకుడు. రి. యన్. యన్. సోమయాజులు. బి. ఏ. బి. యశ. 4. జె. వి. నారాయణ. 5. పి. సోమసుందరరావు ఇచ్చాపూరు యూనియన్ బోర్డు సెక్రటేరీ. 6. కృష్ణరావు. నాగపూరుసత్యాగ్రహి. 7. యమ్. సీతారామయ్య. 8. కుర్రాడసోదరులు వీరరాజు, జగన్నాథం.

విశాఖపట్టణమున సత్యాగ్రహులకు స్త్రీలవిజ్ఞాపనము

విశాఖపట్నం, ఏప్రిల్ 10:—మడగోలు వీరవల్లి సత్యాగ్రహులు మడగోలు వదలిపోవుటకుండు, జమిందారీ వంశమునకు చెందిన ఘోషాస్త్రీలు వారి కొక విజ్ఞాపనపత్రమును సమర్పించిరి. అందు వారు తమవంశపు సాంఘికాచారమువలన తాము సత్యాగ్రహులతోడ రాలేక పోయినను తమ ఆత్మలు వా రిపుడు సహపబోవు స్వాతంత్ర్యసమరమునందే యున్నవని వదించిరి. (హిందూవిలేఖరి)

తూర్పుకృష్ణా శాంతిసైనికులు

క్రీ.యత గోనుగుట్ట వెంకటసుబ్బయ్యగారి నాయకత్వమున 7వ తేదీకు బందరు పట్టణమునుండి బయల్దేరిన దళమువారు సుమారు 70 మైళ్ల చైత్రయాత్ర గావించి ముప్పది గ్రామములందు నగరసంకీర్తనములను, ఉపన్యాసములను గావించి 11 వ తేదీ ఉదయం 7 గంటలకు బందరుచేరినది. వీరు వెళ్లిన గ్రామములన్నియు నూతనోత్సాహమున తాంశమాడుచున్నది గాథమగుస్వాతంత్ర్యపేక్ష. కుగ్రామవాసులయందు వ్యాపించి యున్నది. పోలవర గ్రామస్థులు సత్యాగ్రహదేశమును గ్రామము వెలుపల కలసికొని మేళతాళములతో నాహ్వనించి గ్రామమునందంతట నూరేగించిరి. సుమారు 40 ల నిచ్చి సత్కరించిరి. నర్సంపాలెం గ్రామస్థులు 50 లు, రామన్న పేటవారు 10 ను బిసంగి వారి యుత్సాహమును కనబరిచిరి. మంత్రి పాలెంవారు ఒక పుట్టిదాస్యము నొసంగిరి. చరఖాసంఘ పనిచేయుచున్న ఘంటసాల చేరువరకు దళమువారు వచ్చు సరికి ఊరిమందలి బాలురు యువకులు 'రా రా పోదాము రాజ్యమేలుదామని' శీతము బాడుచు నాహ్వనించిరి. గూడపాడు గ్రామస్థులందఱు ఖడ్గము వస్త్రములనే ధరించి దళమువారి నాహ్వనించిరి. (బకవిలేఖరి)

బోర్సదుతో జిల్లాకలెక్టరునుగూడ బహిష్కరించుట

ఏమకాదాదారుడును ఒక వస్తువునైన అమ్మకుండుట

బోర్సదు, ఏప్రిల్ 2:—సభ్యుల్యోగ్యులను పూర్తిగా బహిష్కరించుచున్నారను విషయమును స్వయముగా పరీక్షించుటకు జిల్లా కలెక్టరు బోర్సదువచ్చి అన్ని దుకాణములను వెళ్లెను. ప్రభుత్వోద్యోగులకు మేము దేనినిగూడ అమ్మజాలము అని ప్రతిమకాదాదారుడు తెలిపెను. (క్రీ. ప్రె.)

బోచిలో సాంఘిక బహిష్కారము

మాన్యుతాదారును తన యింటినుండి వెడలిపోవునుట
బోచి, ఏప్రిల్ 11:—బోచిలో ప్రభుత్వోద్యోగులను మిక్కిలి తీవ్రముగా బహిష్కరించు చున్నార. అదట నొక రి యింటిలో మాన్యుతా దారును నివసించుచున్నాడు. ఆయింటిలోనుండి వెడలిపోవలెనని గృహ యజమాని మాన్యుతా దారుకు నోటిసు పంపెను. చందూలాలు దేశాయిగారికి శిక్ష చేయబడినందున బోచిలో సామాన్యమున హతలూ జరుప బడెను. (క్రీ. ప్రె.)

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి కడచిన 50 సంవత్సరములు 1

కిందట నుంచి ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొఱుకు.

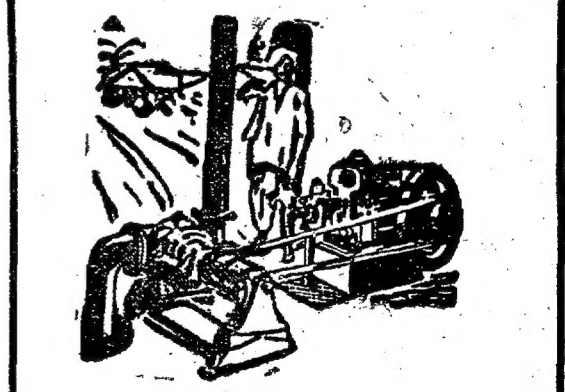

చాంబర్లెను కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసింది అపాయకరముగ యిన్ ఫ్లూయెంజా మొదలగు విషవాయువులకు లోనుగాకుండా కాపాడును. సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపూరితమయిన దినుసు లేవ్వయు యిందు చేరియుండలేదు.

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతిచేరిన ఔషధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును. CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U. S. A.

CHAMBERLAIN'S
కూలనప్పిక్కి, అరిసారమునకు పూడియైన నివారిణి. కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారిణి

మాప్రత్యేక ప్రేమనరి, పోర్ట్ లుట్ పంపింగు సెట్లు కెహిస్క్ క్రూడాయిల్ ఎంజినులతో గలవు. పూర్తినివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

VOLKART BROS ENGINEERS

ఆర్మినియన్ పీథి, మద్రాసు. సదస్యనగరులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు: కొత్తలేరగుపేట, బెంగుళూరు. వెస్టుమెయిన్ పీథి, మధుర. అవనాషిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు. తెలంగాణలోని ప్రతినిధులు:— మద్దూరి బ్రదర్సు, రాజమండ్రి వాల్ కాట్స్ బ్రదర్సు, ఏజెన్సీ, బెజవాడ.

తిరువతిలో గొప్ప బహిరంగసభ

ఉత్సవసత్కారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు (కాకినాడ) ఆమె భర్త నువ్వురావుగారు, శ్రీయుత టి. కృష్ణస్వామిగారును, శ్రీ వెంకటాచలపతిస్వామిగారునాగ్న మై నచ్చియుండిరి. 9 వ తేది సాయంకాలం 7 ఘంటలకు, ఒక గొప్ప బహిరంగసభ జరుగ బడినది. ఆ సభకు శ్రీమత్ యం. గోపాలాచార్యులు. ఏ. పి. డి. రుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షులు సభను ప్రారంభించుటకు పూర్వము తాను సభాధ్యక్షుడై వహించుటకు అనుమతి దనియు, సభనాడు నన్నే కోరిన అంగీకరింపవలయు నని చెప్పి గా సభవారు ఏక గ్రీవముగ అంగీకరించిరి.

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు సభ: 13 వార్యవయమును కొంత తెలుపగానే శ్రీమతి అమ్మగారు ప్రభుత్వమున హిందీలో దేశీయగీతములు పాడి తమ ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. మహాత్మా గాంధీగారు తమ ఆశ్రమ వాలంటీర్లతోటి ఈవృద్ధాధ్యక్షులలో రోజుకు 10, 15 మైళ్లు కాలినడకను నడుచుచు గ్రామాదులలో సంచరించుచు 12-3-30 తేది మొదలు 5-4-1930 తేదివరకు ఆనేక గ్రామాదులలో ఉపన్యాసములిచ్చుచు బొంబాయిసమీపమున సముద్రతీరమున "దండి గ్రామమునకు" చేరి రనియు 6-4-1930 తేదివరకు కొంత ఉత్సాహ తీసి కాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించినారు. వారిలో ఇతరులను "ఉత్సవ" తయారుచేయుటకు సముద్రతీరమున కుండలలోకి తీసి కొని బయటకు చేయించుచున్నారనియు చెప్పిరి. ఆంధ్రదేశములలోను గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు మొదలగు మండలములందు పెందలు పెందలగా కాంతిసైనికులు చేరుచున్నారు. తూర్పు గోదావరి మండలము మహర్షి సాంబమూర్తిగారి నాయకత్వమున "ఉత్సవదళమును" 6-4-30 తేదివరకు కాకినాడకుందలి సముద్రతీరమున ఉల్లంఘించినను, గవర్న మెంటువా శ్రమియు జోక్యము కలుగజేసికొనలేదనిరి. ఈ తీరజిల్లాలలో ప్రచారము తీవ్రముగ జరుగుచున్న దనియు, ఈ చిత్రాచలమండలమున బొత్తిగ ప్రచారము లేకపోవుట చాల విచారకరముగ ఉంటున్నదనియు, దేశమునం దంతటను, గొప్ప ఆందోళన జరుగుచుండు ఇట్టిసమయమున, ఈ సభవారు ఈ మండలవాయకులను ఇంతటి ముక్తిభావము వహించుట చాల విచారకరముగ నుంటున్నదనిరి. మహాత్మా గాంధీజీవారు ఈ సత్కారములలో గెలిచినయెడల ఆశ్రమమునకు వచ్చెదరు. లేనియెడల తన శ్రమమును సముద్రములో చూడదగు ననియు చెప్పి కాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించి యుంటున్నారు. ఇట్టిసమయములలో బాహ్యత యువకులమీదనే వుంటున్నదనియు, మన మండలమును ఈ ఉద్యమమున పాల్గొని జయముపొందుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నపడవలెను. అహింసావ్రతము వీడక, ఎన్ని బాధలు గవర్న మెంటువారు కలుగజేసినను శ్రమలకు ఓర్పి విజయమును చేహార్చుటకు అందరు కాంతిసైనికులుగ చేరవలయుననియు అట్లుచేయుటకు పిలువలేనివారు "ఖద్దరుపీక్షనైనను బూని, యితర నిర్భాగ కార్యక్రమములను కూడ సాగించవలెననియు తెలిపిరి. శ్రీ లం దరు కూడ ఉద్యమమునచేరి, దేశము క్రికి సహాయపడవలె నని నొక్కి చెప్పిరి. శ్రీయుత టి. కృష్ణస్వామిగారు (సేలం) హిందీలో మాట్లాడుచు, తాను జేదార్యమున, ప్రభుత్వసత్కారమున చేరి, కాసనోల్లంఘనము జరుగుటకై వెళ్లుచున్నట్లును ప్రతి విధార్థియు, యువకుడును కూడ ఈకాంతిసైన్యములో చేరవలయునని కోరిరి. శ్రీయుత టి. కృష్ణస్వామిగారు చేరవలయునని నొక్కి చెప్పిరి. మహాత్ములవారు అహింసావ్రత నిర్ధాంతములపై సర్వజనులను పశువులకును కావలసిన ఉత్సాహ విధింపబడియుండు పక్షము ఆశ్రమముని తలచి ఉత్సాహము కాసనోల్లంఘనమును గావించినారు. హిందూదేశములో ప్రతివోటను ఈజిప్టును నిరాకరింపబడుచుంట్టున్నది. మీ నగరములోను మీ మండల ప్రదేశములలోను కూడ, యువకులు కాంతిసైన్యమున చేరి ఈ కాసనోల్లంఘనమునకు సహాయపడవలయునని నొక్కి చెప్పిరి.

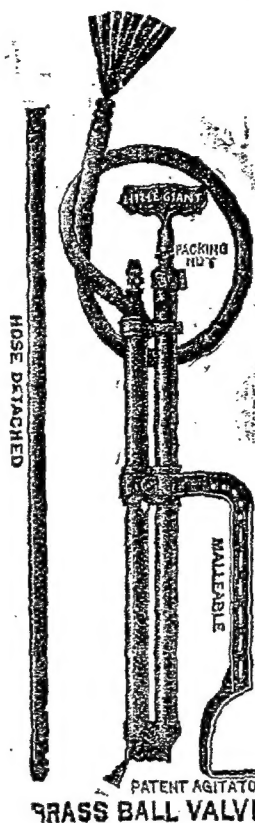
మాడభూషి శ్రీనివాసాచారిగారు కాంతి సైన్యములో చేరగోరువారు ప్రభుత్వన, నైతికదశప్రత్యుప దస్కర్తుచేయవలెననియు, అహింసావ్రతమునే అలంబించేవారు చేరవలయుననియు, తనవద్ద సమూహ ఫారం ఉంటున్నదనిరి. సముద్రములేనివోటకూడ, ఉత్సాహిటిలోను చాడుమట్టిలోను ఉత్సా తయారు చేయవచ్చునని ఆంధ్రదేశవైన్యాధిపతి తెలిపియున్నారు. ఉత్సాహిటిలోను చాటిమట్టిలోను ఎట్లు ఉత్సా చేయనగునో ఆ వివరములను శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతారామ కామ్రాజుగారు ప్రచురించియుంటున్నారనియు దొరువులలోని ఉత్సాహిటిగాని ఉత్సాహిటిని కేంద్రముగా కలిపిగాని, పై నీళ్లను ఒక పక్షములో పోసి కాచినయెడల అడుగున ఉత్సా తేరునని తెలిపియుంటున్నారు. ఇట్లు చేయుట మనకు లాభకారి గాకపోయినను, ఈ నగరమునకూడ చేయదలచినవారు బహిరంగముగ చేయవలయునని గాని, మరుగునగాని, దొంగతనముగ గాని చేయకూడదని

ఉష్ణవాయువులను

వివిధమాదిరుల

మెయర్స్ ప్రెస్ పంపులతో

జయించుదు

వనము:—సాయంకాలము యీ స్ప్రీ పంపును నువ్వయోగించిన చెట్లన్నియు నూతనవికాసమును చెంది, పచ్చగా నుండగలవు.

వట్టివేళ్ల తడికలు:—ఈపంపులతోటి ఉదకమును తడికలపై శుభ్రముగను త్వరితముగ నువ్వయోగించవగును.

దుమ్ముప్రమాదము:—ఈ పంపు మీ మోటారును, బంగళాను అద్దముమాదిరి పరిశుభ్రముగ నుంచగలదు. నీటిని దొడ్డియందును, ఇంటి గుమ్మమువద్దను చల్లించిన ఎండాకాలము మరుపునకు రాగలదు.

న ర్వ.కా.ల.ము.ల.ం.కు.ను

అంటుజాడ్యములకు

వెలవేయుట కువయోగించును

ప్రస్తుతము నెట్ 1-కి ప్రతీక ధర రు. 20 లు.

ఇండియాకు సోత్ విజిల్లు:

లి.మా.యి.బ్రదర్స్, లి.మి.లెడ్.,

1/173 బ్రాడ్వే, పోస్టుబాక్సు నెం 202, మదరాసు.

యం తెలిపిరి. ఈ జిల్లాలోకూడ కొందరు, వాలంటీర్లు ఉంటున్నారనియు, ఇంకను ఆసేకులు చేరదరనియు అందుకు ఖచ్చలకు ద్రవ్యము కావలసియుంటున్నదనియు, ప్రజలందరును విరాళములు ఇప్పించవలయునని కోరిరి. శ్రీయుత టి. శ్రీనివాస రాఘవాచార్యులవారు కాంతిసైనికులును చేర్చుటకు ఒకకమిటిని వెంటనే ఏర్పాటు చేయవలెనని చెప్పిరి.

అధ్యక్షులు సభను ముగింపు చేయుచు, యువకులను తదితరులను కాంతిసైన్యములో చేరవలసినదనియు చేరుటకు పిలువలేనివారు, ఖద్దరుప్రచారము సలుపవలెననియు ఎల్లప్పుడును చేరితో నడుకబడి నేయబడినట్లనే ఇకమిచ్చినను కట్టుటకు ప్రయత్నపడి కట్టుచుండవలయునని సభవారికి వివరించి విఫలముగ తెలిపిరి.

శ్రీ దుర్గాబాయిమ్మగారికిని ఎం. శ్రీనివాసాచారిగారికిని అధ్యక్షులకును తదితర ఉపన్యాసకలకును సభవారితరపున వందనము లప్పించిరి. పిమ్మట సభ ముగిసినది.

శ్రీయుత విట్టల్ శ్రీనివాసన్ గారు ప్రవిడభావలో దేశీయ గీతములు పాడిరి. అవ్వదప్రకృత మహాత్మా గాంధీజీ శ్రేణులు చెలరేగుచుండినవి.

వాలంటీరులు

దినవకనినవార్లు వాలంటీర్లుగ చేరియుంటున్నారు. 1 అత్మకూరి శంకరయ్య, 2 చక్రాల ను ద ర్వ న దా ను (8) పి. వెంకటరంగంకెట్టి (4) శ్రీయుత నుబ్బరామదాసుగారు (5) కృష్ణయ్య (6) శి. రామలింగయ్యంతులుగారు (కాళహస్తి), (7) విట్టల్ శ్రీనివాసన్ (8) రాఘవాచార్యులు (అరకమంగలంబయ్య వయ్యంగారు (10) మ. వరదాచార్య (11) మాని శేషచార్య (12) శ్రీనివాసాచార్యులు, (13) సేలం కృష్ణమూర్తిగారు ఇంకను కొందరు కాంతిసైనికులు చేరులాసన యం. శ్రీనివాసాచార్యకు తెలిపియుంటున్నారని తెలియుచున్నది.

తిరువతిలోని కొండమీద బహిరంగసభ

9-4-30 తేదివరకు మా గ్రామమున శ్రీమతి నువ్వుడిచల దుర్గాబాయిమ్మగారు, టి. కృష్ణస్వామిగారును గాంధీమహాత్ముని పుష్ప సత్కారమును గురించియు, ప్రజల కర్తవ్యమును గురించియు, సభలో నువ్వయించిరి. 2, 3 వందలమంది సభకు హాజరైరి. ప్రజలలో చాల పుష్పసాము ప్రబలినది. శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మ (కాకినాడ) గారు బాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభించిరి. గాంధీ మహాత్ముడు యిప్పుడు పుష్పకాసముల్లంఘించినాడనియు, ఆంధ్రదేశమున వివిధ జిల్లాలలో ప్రజలందరు చాల పుష్పసాము ప్రబలి వందలకొలదిగ వాలంటీర్లు చేరి, యీకాసన ముల్లంఘించుటకు సంసిద్ధులైయుండుననియు, తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో వాయకులు కాంతిసైనికులతో 6 వ తేది, మహాత్ముని యజ్ఞానుసారముగ కాసన ముల్లంఘించి యున్నారనియు, చిత్రాచల తిరుపతి ప్రాంతముల యీ పుష్ప సాము యెక్కివ ప్రబలముగా లేదనియు, నాయకులు చాల ఈ విషయములో విమలత్వము చూపిండు చున్నారనియు చెప్పి, ఈ పుష్పసాములో చాలమంది ఆంధ్రదేశమున లేచితరజిల్లాలలోవలె కాంతిసైన్యము చేరి, గ్రామ గ్రామముల ప్రచారము గావించుచు, మహాత్ముని యజ్ఞను పాలింపవలసినదిగ కోరుచు ప్రజల యందు ఉద్బోధము గావించిరి. అట్లు చేయ నసమర్థులగువారు, ఖద్దరు కట్టుటయందైనను దీక్ష బూనవలసినదిగ కోరిరి.

టి. కృష్ణస్వామిగారు తమిళమున దేశపరిస్థితులను గురించియు, జితేంద్రనాథాచార్య, సుభాషచంద్ మొదలగు యువకుల చరిత్రలు తారాగత్యుగచెప్పి ప్రస్తుతము ప్రజలు చేయవలసియున్న కర్తవ్యమును గూర్చియు, ఖద్దరు యెక్కి ఆవశ్యకతను గూర్చియు, విఫలముగ నువ్వయించిరి. ప్రజలందరు చాల పుష్పసాము కలిగెను.

(ఒకవిలేఖరి)

వివిధరాష్ట్ర సత్యాగ్రహసమరము

కలకత్తాయువకుల నిరుపమాన ధైర్యసాహసములు

ఉప్పును రక్షించుటయందు శాంతినికలుకు బలమును గాముములు

బొంబాయిలో కల్లంగడులను పిక్కెటు చేయుటకు 2,500 స్త్రీలకై విన్నపము!

మొహరాల్, సిద్దిక్ గారల సందేశములు

బొంబాయి పోలీసువారిపై కంప్లెయింట్లు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— సత్యాగ్రహము చేయుచుండిన ఉప్పును తీసుకొనుటకై వచ్చిన పోలీసువారిని నిరోధించుటయందు ర్ సత్యాగ్రహులకు గాయములు తగిలినవి తెలియుచున్నది. ఒకడు చాల ప్రమాదకరముగా ఆశ్శతో నున్నాడు. చిత్రరంజను ఆసుపత్రిలో నకినీ చికిత్స గానించుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్.)

దెబ్బలు తగిలినవారికి వైద్య సహాయము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— కలికత్తాలో చేసిన యేర్పాటులకు లెట్టున్నది పరిక్షించుటకు తెంగాల్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కాసకోల్లంపున సంఘమువారు మహాత్మాగాంధీ పండిత్ జనహర్లాద్ గారలను ఆహ్వానించివారు. దెబ్బలు తగిలిన సత్యాగ్రహులకు సహాయము చేయుటకుగాను ఆంబులెస్సు సంఘమునొకదానిని యేర్పాటు చేయుట యుక్తమని నీలంత్స సర్కార్ గారు వైద్యబృందమువారిని కోరుచున్నారు. కలికత్తాలో వైద్య సహాయమునకై యేర్పాటులు చేయుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

సత్యాగ్రహులకు బలమును గాముములు

(ప్రీ ప్రెస్ తంతి)

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— నిన్న సాయంత్రము పోలీసు కలికత్తా సత్యాగ్రహదళముపై హెచ్చుగా తమదృష్టిని సారించిరి. కలికత్తా సత్యాగ్రహులకు పోలీసువారు వచ్చి గడవివలన చేయుచున్నది. కాంగ్రెస్ కాసకోల్లంపున సంఘమువారు రెండవ దశమును, దేశబంధు సత్యాగ్రహరక్షిణులు అనుపేరుగల మరియొక దళమును, తెంగాల్ కాంతిసైనికదళములో పనిచేయుచున్న కొందరు ఆధికారులను ఆ స్థలమునకు పంపిరి. పోలీసులుగూడ ఆ ప్రదేశమున విస్తారముగా నుండిరి.

ఉదయమునుండి సాయంత్రము 6-30 వరకు పోలీసులు ఉప్పుచేయువారి సేవయు అనలేదు. 6-30 గంటలకు పోలీసువారు ఒకపాయిని వడగొట్టుటకై వచ్చిరి. కాని సత్యాగ్రహులు వారి వడగొట్టు నివ్వలేదు. అందుపై పోలీసులు సత్యాగ్రహులను క్రూరముగా కొట్టిరి. కొట్టినను సత్యాగ్రహులు జంకక పాయినిని వ్రక్షించుచుండిరి. ఇద్దరు సత్యాగ్రహులు స్త్రీలై దప్పిపోయిరి.

తరువాత పోలీసులు రెండవపాయినిగాడి బోయిరి. ఆక్కడగూడ దీర్ఘమును, తీవ్రమును అరు పెనుకలలు జరిగెను. కాని సత్యాగ్రహులవద్దనుండి స్వరాజ్యలక్షణమును పోలీసువారు తీసికొనజాలకపోయిరి. ఇద్దరు కాంతిసైనికులకు స్పృహతప్పి పోయెను. వారు పాయినివడపడి ఒళ్లుకొల్పుకొనిరి. దెబ్బలు తగిలిన మూడుగుంటలయిన తరువాత కాంతిసైనికులకు స్మారకము రాలేదు. అతడు చిత్రరంజను ఆసుపత్రిలో ప్రమాదమైన నిలియం దున్నాడు.

తాముచేసిన యేర్పాటులను పరిక్షించుటకుగాను కాసకోల్లంపునసంఘమువారు మహాత్మా పండిత్ జనహర్లాద్ గారలను రమ్మని కోరని తెలియుచున్నది.

బామన్ హట్ గ్రామస్థులందరూ ఉప్పుచేయుచుండుట

మహాత్మా బకన్, ఏప్రిల్ 12 :— మహాత్మునిసలహా ననుసరించి పోలీసులు స్వరాజ్యలక్షణమును ఉప్పుచేయు పనిముట్లను యెత్తుకొనిపోకుండా సత్యాగ్రహులు కొత్తపద్ధతి నవలంబించుచున్నారు. తనసలహానుసరము ఉప్పును రక్షించు ఉద్యోగమునందు ఒక కాంతిసైనికునికి మంచిదెబ్బలుతగిలి అతడు మూర్ఛపోయెను. మహాత్మునిసలహా అరుమెల్లదూరములోనున్న బామన్ హట్ అనుగ్రామములో ఆబొంబాయిలో ఉప్పుచేసికొనుచున్నారు. సత్యాగ్రహులు కానింగ్ల రివ్యుకైకూడ బొంబాయి సత్యాగ్రహులచేయుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నములో తయారయిన ఉప్పు తెండుబెనుకలై నది. (ప్రీ ప్రెస్)

పోలీసు దౌర్జన్యములు- నేన్ గవ్వ గారి వీక్షణి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— కుక్రవారమునాడు సాయంత్రము కాలేజీస్ట్రీయవద్ద పోలీసులు విద్యార్థులను క్రూరముగా మర్దించిన విషయమై పంకజ్ నాయకుడను శ్రీయత నేన్ గవ్వ గారిట్లు పత్రికలో ప్రకటించుచున్నారు. కాంగ్రెస్ వారి అహింసాశ్రమము, సత్యాగ్రహమును అవలంబించుచు విద్యార్థులు పోలీసులచే మర్దించబడి లాగుకొని పోబడినప్పుడుగూడ మిక్కిలి శాంతముగా నుండగలరని ప్రపంచమునకు చాటివారు. కాజిదోహదట్టుమును అతిశ్రమించుచున్నవారిని మాత్రము గాక సభలో నున్న యితరులకు చాలిలో వచ్చేపొయేవారిని తట్టుకొని కొట్టినంతలకు ప్రభుత్వోద్యోగియులు ముక్తియుగా భారతీయోద్యోగియులు కిన్దపడవలెను. కలకత్తా విద్యార్థులు అవలంబించిన ప్రశంసనీయుమరు పనదని రాష్ట్రీయనందలి అన్ని చోట్లవారుగూడ అవలంబింపవలెను. ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశ విభావమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకుగాను ప్రతిఘటనను రాజద్రోహకరముగా ఉపన్యాసములను చదువుటయో నిషేధింపబడిన గ్రంథములను చదువుటయో జరుగవలెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయిరాష్ట్రము

వల్లిపార్లేలో సత్యాగ్రహము

గాంధీమహాత్ముని శిష్యులు నలుగురు వచ్చుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— వల్లిపార్లే సత్యాగ్రహాభిరమువారు ఆచార్యారనేజీ గారి నాయకత్వమున తాదాను రెండవ దళమునుపంపిరి. మొదటిసత్యాగ్రహదళము జి. వి. ఖేట్ గానాయకత్వమున అలీబాగుడు వెవరియుండెను. ఈ సత్యాగ్రహాభిరమువారు మహారాష్ట్ర సత్యాగ్రహపత్రికయను నొక దైనికపత్రికను దేశభూమిలకు ప్రచురించెదరు కొంకణమునందు సంచారముగావింపవలసిన దని మహాత్ముని ప్రార్థించుటకుగాను రత్నగిరి వాస్తవ్యులగు ఎన్. వి. పట్వర్ధన్ గారు దండికి వెడలివారు. మహారాష్ట్ర దేశమునుండి దండివాయిని కాంతిసైనికుల నందరను తిరిగి మహారాష్ట్రమునకు పంపవలసినదని శంకరరావు దేవుగారు కోరగా నచ్చటనుండి నలుగురు వచ్చివారు. (ప్రీ ప్రెస్.)

పోలీసుల దుండగములు 40 మంది

న్యాయవాదుల తీవ్రఖండనము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— నిన్న గిర్గావ్ పోలీసు కోర్టువద్ద పోలీసులు నిరాయుధులకు ప్రజలపైబడి క్రూరముగా మర్దించినందులకు తమ అసమ్మతి చెప్పుచు పోలీసుకోర్టులోని 40 మంది న్యాయవాదులు పత్రికలలో నీ ప్రకటనము గావించుచున్నారు. వారిలేఖ యట్లున్నది :— ప్రజలను బెవరించుటకుగాను పోలీసులు తమకట్టలను యుపింపించిట్లు కనబడినవి. కాని త్వరలో వారు కట్టలతో ప్రజలపైబడి వెత్తెత్తినవారివలె కొట్టవారంభించిరి. ప్రజలు ఒకరుగూడ ఒకరుపడిరి. అట్టివారిని పోలీసులు వేటకుక్కలవలె వెంటనంటికొట్టిరి. జనసమాహము తిరిగికొట్టుట కే ప్రయత్నమునుగూడ చేయలేదు. ఐనను పోలీసులు మర్దించుటమానలేదు దుకాణములలో దూరిన వారిని, సర్ హాకిమన్ దాన్ ఆసుపత్రి ఆవరణములో తలదాచుకొనుటకు పోయినవారిని పోలీసులు వెంటనంటికొట్టిరి. నిస్సహాయులకు ప్రజలను యిట్టిపోలీసులు నిర్దాక్షిణ్యముగా, క్రూరముగా కొట్టుటబాధి పాలు, తెయిరు అను దెహ్రాబాద్ ఇన్ స్పెక్టరులు పోలీసులను లాగి కోర్టులోనికి పంపివేసిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

కార్యోద్యమ సభ్యుడు ఉప్పును అమ్ముట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘములో, మునిపర్ కాన్వేన్షన్ లోను, బొంబాయి యంత్రాప్తమెంటు ట్రస్టులోను సభ్యుడగు మొ

నేకిగారు నిన్న ట్రస్టుసభలో స్వరాజ్యలక్షణమును మరియొక సభ్యుడకు ఒక రూపాయికి అమ్మెను. ఇకవల మొహనేకి గారు దండివెళ్లి ఒక పొట్టుమును తీసికొనివచ్చెను. ఆపొట్టుమును ఆయన అందరికి చూపెను. చివరకు ఒక సభ్యుడు దానిని కొనెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయిలో స్వరాజ్యలక్షణము యొక్క అమ్మకము

5,000 రూపాయలు వసూలగుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— కాంగ్రెస్ కార్యాలయమునుండి నేడు 1000 మందిబయలుదేరి స్వరాజ్యలక్షణమును నగరములో నెల్లయెడలను అమ్మిరి. ఉప్పుఅమ్మకము వలన 5,000 రూపాయలు లభించెను. ఈ డబ్బులో కమలాదేవి ఫటోపాధ్యాయ, యింక 5 గరు స్త్రీకాంతిసైనికులు మాత్రము రీ, 300 రూపాయలను వసూలు చేసిరి. ఈ డబ్బులో హెచ్చుపేరు బహదూర్ దొరికెను. 13 తారీఖున జలియన్ వాలాబాగు దినమును జయప్రదము చేయుటకు యేర్పాటులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. నగరములోని వివిధభాగములనుండి ఊరేగింపులు బయలుదేరి చేడతి యినుక ప్రదేశమువద్ద కలిగియును. అధమపక్షము లక్షలకుంజి ప్రజలెవమ సభకు రావచ్చును. వీరు ఉప్పునట్టుమును ఉల్లంఘించెదరు. మరియు ఉప్పువట్టుము యొక్క ప్రతిని ఊరేగించి తెచ్చి సత్యాగ్రహ మైనతనవార సభలో బహిరంగముగా దహనము చేయవలెను. బొంబాయిలో ఈ చట్టును నిర్మూలమునందని ప్రకటించుటకుగాను ఆ సమయమున కంఠము లాదబడును. (ఆ. ప్రెస్.)

యువకుల ప్రశంసనీయుమగు ప్రవర్తనము

మొహరాల్ గారి సందేశము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— చరసాలకు వల్లభోవును కాంతిసైనిక దళాధికారియగు యుగల్ మొహరాల్ గారు యీ క్రింది సందేశము నిచ్చిరి.

నేను నా విశ్వాసమును నెరవేర్చితిని. కాంతిసైనికులు మిక్కిలి ప్రశంసనీయుముగా ప్రవర్తించినందులకు నాకు సంతస మునుచున్నది. తమ ప్రాణములు పోయినను ఉప్పునుల్లను పాయిలకు వారు రక్షించుట కుద్యుక్తులై యుండిరి. వారివారి కేర్పాటుగావించిన స్థలములనుండి వారు రేఖామాత్రమైనను కడలక పోలీసు వారి చే ప్రబలమును గాయములను తినిరి. యువకులీ ట్టి ఆ ప్రతిమానమును గుర్తెర్చుముని శిశ్చలత్వమును జూపిరిని దేశస్వాతంత్ర్యము శీఘ్రముగానే చేపూరును. స్త్రీకాంతిసైనికుల ప్రవర్తనకు భారతదేశ మంతయు గర్వింపదగియున్నది. మనదేశవర్తమాన నీసందిగ్ధ సమయమున చేపట్టే యువకులు కాంగ్రెస్ లో చేరి తమకును తమదేశమునకును వన్నె తెచ్చెదరుగాక. త్వరలో భారతదేశము స్వాతంత్ర్యపొరాలములో యువకులు చేరకపోయిరా ప్రపంచముయెదుట వారికి దుర్భరము అవమానము తప్పదు. (ప్రీ ప్రెస్.)

సిద్దిక్ గారి సందేశము

మహాత్మునియులు హెచ్చుగా కాంగ్రెసులో చేరవలయును

బొంబాయి యధాలోచన సంఘములో సభ్యులను ప్రముఖుడగు కాంగ్రెస్ సేనకుడును అగు సిద్దిక్ గారు క్షీంపబడిన తరువాత ఈ క్రింది సందేశము నొసంగెను.

ఇంతవరకు బొంబాయిలో ఆరెస్టుయిన 5 గురిలో 4 మహాత్ముడియులు, ఒక్కడు పార్సీ మతస్థుడు. దేశములో అల్పసంఖ్యాకులు తమ హక్కులను కాపాడుకొనుట కిదియొక టిమే పద్ధతి. ఆ రెస్టుయిన 5 గురిలో నలుగురు మహాత్ముడియు లయినందుకు మహాత్ముడియులు చాల గర్వపడవలసినదే. ఇక హిందూ మహాత్ముడియులు ఈ పోరాటములో చేరి స్వాతంత్ర్య పోరాటములో చేరవద్దని స్లహా నిచ్చుచున్న మహాత్ముడియులతో స్వము కుద్రబద్ధమని యుజ్జవుచేసెదరుగాక. మహాత్ముడియులను ఆరెస్టుచేయుచుండుట మహాత్ముడియులను భయపెట్టుటకై యుండనోవు. మహాత్ముడియులు భయపడినగాని ప్రభుత్వమువారి మాయావాగురులలో చిక్కుకొనినగాని భారతదేశములో వారికి స్థానమెక్కడను ఉండదు. (ప్రీ ప్రెస్.)

పోలీసువారిపై కోర్టులో కంప్లెయింట్లు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— మొహరాల్ మొదలగు కాంతి సైనికుల కేసు విచారణ యగుచున్నప్పుడు పోలీసులు ప్రజలపైబడి కొట్టిన సందర్భమున రావుహద్దార్ చునిలాల్ సరిల్ వాడే గారు నూపరింపెండ్లెంటు గిడ్డు యిద్దరు సార్లంట్లు 4 గరు కాన్వేన్షన్ లయిన కోర్టులో కేసులు పెట్టివారు. మొదటికంప్లెయింట్లు కోర్టులో సాక్షునియ్యవచ్చిన భగవతిరాను లక్ష్మీదాసు ఘోష్టా గారి పక్షమున రెండవది ఒక ప్రి డరు గు మాస్టాపక్షమునై యున్నది ప్రి డరుగుమాస్టా పెట్టిన కంప్లెయింట్ లులో తాను క్రిందపడిపోయి ఒక పిల్లవానిని పైకి లేపనెత్తు

యందగ్రాహిణులు లాటిలతో తొడమీద కొట్టిరని యున్నది మేజిస్ట్రేటు రెండు కేసులలోను నోటీసులు జారీచేయించి తా నగూడ కేసులో సాక్షునియ్యవలసినదని గతక కేసును యింకొకకొద్దకు మార్చవలసినదిగా చీఫ్ జేసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాసెదనని చెప్పెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

2,500 స్త్రీ శాంతిపైనికులు

కావలెను

మద్యపాన నిషేధనంపు శతములకు విన్నపము
బొంబాయిలో మద్యపాననిషేధమునకై తాత్కాలికము గా స్థాపింపబడిన సంఘ పత్రమున శ్రీమతి హంసామెహతా సతిగారు యీ క్రింది ప్రకటనమును గావించుచున్నారు. ఈ సంఘములు దేశముఖ సతి, శ్రీమతి అవతికాబాయి గోకలే మున్నగు ప్రముఖులున్నారు. హంసామెహతా సతి విన్నపము ట్లున్నది:—బొంబాయి నగరములో కల్లంగడులను పిక్కెట్లు చేయుటకు 2,500 మంది స్త్రీ శాంతిపైనికులు కావలెను. బొంబాయిలో 500 కల్లంగడులున్నవి ఒక్కొక్కదానికి మూడురు చొప్పున 2000 కావలసియున్నాడు. అవసరములకై యింకా 500 కావలెను. మీ కేంద్ర, జిరునామాల, మీరు యేవోట కల్లంగడులను పిక్కెట్లు చేయున్నది. తక్షణమే తెలియజేయుడు. ఇక్కాలలో చదువుచుండెను విద్యార్థినులు హెచ్చుగా చేరెదరని ప్రత్యేకముగా కోరుచున్నాము.

మహాత్ముని సందేశము

శ్రీమతి హంసా మెహతాగారికి గాంధీమహాత్ముడు ఈ క్రింది తిండివార్తను పంపినారు:— “పూర్వస్వరాజ్యస్థాపన మునకు ప్రథమసాహాయ్యముగా బొంబాయి నగరమునందలి స్త్రీలు మద్యపాననిషేధమును గావించవలెను. ఇట్లు చేయుటవలన దుర్మరదరిద్రాధ సజ్జధించుచున్న పరివారికి లాభముగలుగుటయేగాక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికిగూడ నది తోడ్పడును. స్వాతంత్ర్యసాధనములో నీసమయమున ప్రతిస్త్రీ తనవిద్యకై మును నెరవేర్చునని భారతదేశము ఆశించుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

మెహరాల్ ప్రభుత్వస్థానే

క్రాంతవారి యేర్పాటు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శియగు అబిదాల్ జఫర్ బాయి గారి సానే గతవారం కేంద్ర యన్. దేశాయిగారిని కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిగాయదడగు మెహరాల్ గారిని సానే కాంగ్రెస్ గారు తాత్కాలికముగా నియమించబడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

విదేశవస్త్రములపై లైసెన్సు

కార్యకేసునులో తీర్మానము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—మేలో జరుగు బొంబాయి కార్యకేసున సభలో విదేశవస్త్రములవ్యాపారముపై లైసెన్సు యివ్వవలెనని మూర్ రాజ్ కుర్ సుందాస్ గారు ప్రతిపాదించెదడు. వారితీర్మాన మిట్లున్నది:—విదేశవస్త్రవ్యాపార మంతయు లైసెన్సు చేయబడవలెనని ఈ కార్యకేసున వారభిప్రాయపడుచున్నారు. మరియు ఈ అభిప్రాయము ననుసరించి మినిస్టర్ డబ్బుమును ప్రభుత్వమువారు మార్చవలెనని కోరుటకు గాను అధ్యక్షుని ప్రార్థించడమైనది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

శుద్ధస్వదేశ వస్త్రములనే ధరింపుడు

బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజివారి తీర్మానము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజి వారి ప్రత్యేకముగా నొక సమావేశము గావించి యీ క్రింది తీర్మానమును చేకగ్రీవముగా నామోదించిరి. సభకు చాలామంది సభ్యులు వచ్చియుండిరి.

11 భారతదేశముయొక్క ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితిని గమనించి, స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజి వ్యాపారులలో శ్రద్ధగల ప్రతిసోదరడును, ప్రతిసోదరియు శుద్ధస్వదేశవస్త్రములనే ధరింపవలెనని ఈ సంఘమువారు ప్రతిపక్షుని గౌరవభరన్నముగా ప్రార్థించుచున్నారు. (ఆ ప్రెస్.)

అనేకులైనపర్యంత సంపూర్ణ భారతదేశవస్త్రప్రదక్షిణము

817 తీర్థయాత్రచక్ర, రైల్వేపార్క్ సౌకర్యముల స్థాన పునైరాలతోసహా వెల ప్రతి 15 రు 1-0-0. పొమ్మేర్పలు జేటు.

ఇక్రింకి నరసింహమూర్తి,

తోలేరు, వీరవాసరం పొట్టు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా.

బొంబాయిలో జలియన్ వాలా బాగ్ స్మారకోత్సవములు

అపూర్వముగు ఉత్సాహము—ర. లక్షల ప్రజలు ప్రదర్శనములో పాల్గొనుట

ఉష్ణసత్యాగ్రహము జరుగుచున్నది
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయిలో నివసరకెన్న డను కనివినియోగని ఉత్సాహస్వల్పములు చేతు బొంబాయి లో గానవచ్చెను. లక్షలకంటె ప్రజలు చాపతీసైకతములలో సమావేశమై ఉష్ణవల్లము యొక్క ప్రతిమున నీటిలో కలుపవల సినదనియూ, నగరమున దంతలను ప్రదర్శనములు చేయవలసినదని యు యుధాలోచనసంఘమువారు చేసిన తాళినును మన్నించి లక్షలకంటె ప్రజలుగమిగూడిరి మార్గోదయకాలం నుండియూ, మార్గాప్రయమున సభలందునువరకు ఉష్ణవల్లమును తిరస్కరించుటకై వెళ్లుచుండిన ప్రజలకు తృప్తిహమునకు మేరలేదు. దేశ మాతపై పాటలను పవ్యములను పాడుకొనుచు నెత్తివైకుంగలను మోయుచు స్త్రీలు పురుషులు బాలురు సమస్తతీరమునకు నడచిరి. సమస్తతీరమునందు సమావేశమైన ప్రజలందరూ చైతన్యక్రిరి ప్రకటించియుండుట గొప్పవిశేషము అనినది అంత్యమునవరకు ఈ ప్రకారతీరికి భంగము కలుగకండుటకూడ అద్భుతమే.

తాము సభకు లక్షప్రజలు వస్తు రని తలచినను దాదాపు 5 లక్షల మంది వచ్చి రని యుధాలోచనసంఘాధ్యక్షుడు చెప్పెను. సమస్తమునందు యిండ్లను నీరు తీసికొనిపోయినవారి సంఖ్య యంతకంటె అధికము. సాయంత్రము 4-30 గంటలను సరికి చాపతీ సమస్తతీరము జనసంక్రమణ యింకూరాలకుండ నుండెను. సభలోనున్న ప్రతివాని హస్తమునందు ఒక వుండ యుండెను. ఉపస్థానములు నిలుచుండి యుపస్థానింతుకు 6 నేడికలు నిర్మింపబడియుండెను. మద్యచేషికయందు ఉష్ణ చట్టముయొక్క మహావికృతకారము రక్తవిఘ్నాచ్చాదితమై చూపబడు అసహ్యము గొలుపుచుండెను. అవిగ్రహముయొక్క రెండు చేతులలో యిద్దరు పురుషులు నలిపివేయబడుచున్నట్లు చిత్రింపబడెను. ఆ విగ్రహముమీద ‘నేనే ఉష్ణ చట్టమును’ అను అక్షరములు వ్రాయబడియుండెను. దాని కాలికీంద ‘భారతీయులు’ అని వ్రాయబడియుండెను.

ఈ రోజు సాయంత్రము ఉపస్థానించినవారిలో శ్రీమతి సరోజినీదేవి ముఖ్యురాలు. ప్రజలు కాంతముగాను, దౌర్జన్య రహితముగాను ఉండవలెనని ఆమె కోరెను. కాంతమార్గమును ప్రజలు వివశాదీపవో ఫలమంత మరుచున్న గాంధీమహాత్ముని యుద్ధమునును భంగము కలుగుననియు గాంధీమహాత్మునికి అగ్రహము కలుగుననియు ఆమె చెప్పెను. ఇప్పుడు కలిసిన జయములన ఉన్మత్తులు కారాదనియు, జయము సమమాత్ర వరకు ప్రయత్నింపవలెననియు ఆమె కోరెను. తరువాత సభకు లు ఉష్ణవల్లముయొక్క విగ్రహమును సమస్తములో పడదోసిరి. రోజంతయు కాంతిపైనికులు ప్రజలకాపాకలను నియమింతుటకు ద ప్రయత్నమైయుండిరి. పోలీసులు ఊరక నిలుచుండియుండిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

(ఫ్రీ ప్రెస్ తంరి)

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—ఈరోజు సాయంత్రము చాపతీ సైకతములో జరిగిన మహాసభలో పలువురు మహాత్ముని చిరి. బొంబాయిలో నేడు రెండులక్షల ప్రజలు ఉష్ణవల్లములను తిరస్కరించిరి అని పంశిత. సుందరలాల్ డేగారు చెప్పిరి. మధ్యాహ్నము రెండుగంటలనుండి ప్రజలు సమస్తతీరమునకు రామొదలిడిరి. ఆగంటలనుసరికి రోడ్డు వంతెనలు జనముమై పోయెను. ఆయుధపాణులగు పోలీసు లుండినను సభ కాంతి యంతముగా జరిగిపోయెను. కాంగ్రెస్ కాంతిపైనికులు కాంతి నెలకొల్పిరి. శ్రీయుత సరోజినీదేవి, దాక్షిణి చోక్, ఆచార్య ఘోష్పోలే, సుందరలాల్ డే, మాలావా మోహదీప్ కనూరీగారు 5 వేడికలమీద నిలుచుండి ఉపస్థానించిరి. స్వదేశీవస్త్ర మవలంబింపవలసిన దనియు హిందూ మహాత్ముడీయ సభ్యును ఉండవలసినయు మహాత్ము డాజ్ఞాపించెనని సరోజినీదేవి చెప్పెను. ఉష్ణచేయుటమత్రమే చాలదనియు హిందూ మహాత్ముడీయసభ్యును కలుగజేయుట యత్యంతవరమనియు ఆమె చెప్పెను. ఏప్రిల్ 18 తారీఖు జలియన్ వాలా బాగ్ దినమునియు, ఆ రోజున అందరూ దేశమునకై పాటుపడినోజనియు ఆమె చెప్పెను. ఆరోజును సర్పించి ప్రతివారను వికమత్తుకునకై పాటుపడవలసినదని ఆమెకోరెను. ప్రతివారను యిండ్లలో ఉష్ణచేసికొనవలసినదని పండిత సుందరలాల్ డేగారు గుర్తుకొనిరి.

ఉదయము ఉత్సవములు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 13:—ఈ రోజు జాతీయవారములో అఖిలరోజుటచేర నగరములో నన్నిభాగములందుండి ప్రజలు ఊరేగింపులతో బయలుదేరిరి. మేము ఉష్ణవల్లము సరిక్రమించితిమి అని అర్థము వచ్చుచుటల ననుకొనుచు, త్రివిధ బాతీయ పతాకలను చేతబ్బాని వారు ఊరేగిరి. ఈఉత్సవము

‘స్మియు చాపతీ సైకతములవద్ద కలసెను. అచ్చట జరిగిన సభలో సరోజినీదేవి యుపస్థానించుచు సాయంత్రము ప్రజలు హెచ్చుగా సభకు రావలసినదని చెప్పెను. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు ఉష్ణవల్లము తీసికొని వెళ్లి యిండ్లలో ఉష్ణ చేసికొనిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

మహాత్ముడు బొంబాయి

రానుండుట

సత్యాగ్రహమును జయప్రదముగా కొనసాగించినందులకు మహాత్ముని సంతోషము
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—15 తారీఖున గాంధీయ మహాత్ముడు బొంబాయివచ్చునని యిక్కడివా రనుకొనుచున్నారె. కాని తారీఖు తారీఖు నిశ్చయముకాలేదు.

మహాత్ముని సంతోషము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునికి వ్రాసిన లేఖలో మహాత్ము డిట్లు సుడువుచున్నారు:—

బొంబాయి ఉద్యమమును బాగుగా కోసాగించుచు న్నదనినే నెరుంగెదను. ఒక్క బొంబాయిమాత్రమేకాదు. దేశ మంతయు శేననుకొన్నదని కంటి హెచ్చుత్యాగమును చూపుచు న్నది. దౌర్జన్యముచూపవలసిన సమయము ముండన్నది. ఆసమయమున దౌర్జన్యమును చూపకుండ, బలహీనతను ప్రదర్శింపకుండ మన్నుటలైన స్వరాజ్యమునకు మార్గము నుక్కుక్రమగును. మన మెంత ఉత్సాహముతో ఉద్యమమును ప్రారంభించితిమో అంత ఉత్సాహముతోనే ఉద్యమమును నిడమింతుమని యానింతును. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ప్రభుత్వసూచన ప్రమదనాథ

జైగార్లకు శిక్ష

సంపూర్ణముగు హరటాలు

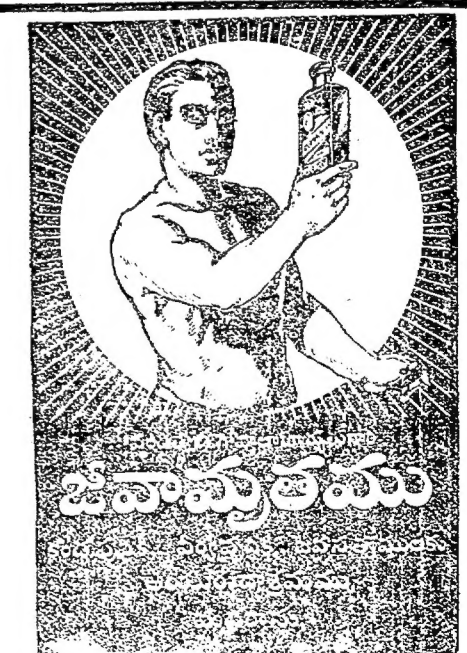
కాంటాయి, ఏప్రిల్ 13:—నగరాస్థి సత్యాగ్రహంపు కార్యకర్త డాక్టరు ప్రభుత్వసూచన గారిని విడుదాపూత సత్యాగ్రహ సంఘాధ్యక్షుడు ప్రమదనాథ జెనక్లి (ఎన్. ఎమ్. ఎల్. సి.) గారిని 13 వ తేదీ ఉదయమున అరెస్టుచేసెను. వెంటనే సంపూర్ణముగు హరటాలు జరుపబడెను. వీరి కిద్దరికిని ఒక్కొక్కరికి రెండేసి యేంట్లు కఠినశిక్షయును 200 రూపాయలు జాల్మానాయము చెల్లించనిచో మరి ఆరు నెలలు కఠినశిక్షయును విధింపబడెను.

అమృతలాలుగారికి 15 నెలలు శిక్ష

అవుడబులన్న ప్రజలలో అమృతలాలు అను నతడు “మిరిక ఉష్ణు తయారుచేయుడు. పరిశోధముగా వలంబీరు లతో ననెను. వెంటనే అరెస్టనిగూడ అరెస్టుచేసిరి. అతనికి 15 నెలలు శిక్ష వేయబడెను.

5 గరు విద్యార్థులను అరెస్టుచేయుట

18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వెల్లింగ్టను స్క్వేరు లో జరిగిన సభలో 5 గరు విద్యార్థులలో నిక్షిద్ధగ్రంథపాన సత్యాగ్రహము నొనరించినందులకు పారి నందరిని అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రెస్.) (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కేటాలాగు ఉచితము

మీ పట్టణమునందు గల మా యేజంటువద్ద దొరకును. మైసూరుస్టేటుకు సోలువజంటు:—
సి. వి. శాస్త్రి అందుకో.,
అనన్యూరోడ్డు, బెంగళూరు, నీటి.

విశాఖపట్టణము జిల్లాకల్యాణముగారికి నత్యాగ్రహ సంఘాగ్రాములు వ్రాసిన లేఖ

విశాఖపట్టణము జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

నత్యాగ్రహదళము

విశాఖపట్టణమున విశాఖపట్టణజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వ్రాసిన లేఖ జి. టి. హెచ్. ప్రేక్షకునికి, ముద్రాపాత!

ముఖ్యమంత్రిగారికి లేఖను బిడ్డలు గావున మీరు నాకు ప్రేమప్రాణం. మనకలలను తెలియకు పరాత్పరుడు మీరు భాగ్యభాగ్యము కలిగించి నలల శుభంబు లొసగుగాక.

మీ రిచ్చుకు విశేష ప్రభుత్వోద్యోగిగానున్నారు. కావున ఆ హోదాను బట్టియే మీకి జాబు వ్రాయుచున్నాడను.

మీ ప్రభుత్వము వచ్చినది నా దేశము అన్ని విధములను పోషించుచున్నది. ఇది కనిపెట్టి నలలనాలుగు ఏండ్ల క్రిందట అప్పటి దేశాధిపతులగు పెద్దలు నేతలుచూపిన భిక్షుత్వమును మా దేశముల బాధలను గూర్చి యెంత మోరపెట్టు కొనుచుండినను లాభము లేకపోయినది. వైపెచ్చు బాధలే హెచ్చినవి. మీ ప్రభుత్వమువారి వాగ్దానములు పట్టి నీటిమాట లై నవి. ఇంకా మా మహాయధ్యక్షమయమన స్వరాజ్యము ఆర చేతిలో చూపిరి. తనకు ఆ ఆక పంజాబు దురంతములుగా పరిణమించినది. అంతటితో నిరాశచెంది గాంధీయహోద్యుడు అసహాయాద్యమును ప్రారంభింపవలసివచ్చె. అప్పుడు మీ ప్రభుత్వ మెట్లు నడుచుకొనెనో లోకమే యెరుంగును. నైపుణ్య కమిషను ఎంచులకు వచ్చెనో ఇప్పుడందరకును లేటెల్ల మే. ఇప్పుడు ప్రభుత్వముగారి సందేశ మెట్లులేదో వేరే చెప్పనక్కర లేదు. అందుచే లాహోరులో కాంగ్రెసువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే సత్వరముగా పడచుదగినదని నిర్ణయింపవలసివచ్చినది. మహాత్ముడు ప్రజల బాధలనుగూర్చి ఇప్పుడు ప్రభుత్వము జాబు వ్రాసి రాజీ మదుగ్గుకొనుట కవకాశమిచ్చె. కాని అది మీ ప్రభుత్వమువారు త్యజించిరి. కాన మహాత్ముడు మీ ప్రభుత్వ అన్యాయశాసనములను అతిక్రమింపవలసివచ్చె. అందులో కేవలము అన్యాయశాసన మని ఉప్పు శాసనమును ఉల్లంఘింప మొదలిడె. ఆయన అనుజ్ఞ ననుసరించి దేశములు పలుచోట్ల ఆ శాసనమును ఉల్లంఘించుచున్నారు. మేమును ఈ జిల్లాలో విశాఖపట్టణ సంఘద్రుతియున ఈ నెల 18 వ తేది సాయంకాలము 4-30 గంటలు తరువాత ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘింప నిశ్చయించినారము.

కావున సత్యాగ్రహదళము ననుసరించి మీ కీవిషయము తెలియజేయునై నది.

(సం) మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి, అగ్ర్యక్షుడు.

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమును సౌఖ్యమును ఆభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగ తపాలాకులీతో సహాపంపబడును. మీ విలాసమున వ్రాండు:- ఆ తంకని గ్రహ బౌషధాలయము 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

సంస్కృతము చదువవద్దు

సంస్కృతభాష చదువుతో జ్ఞానము వచ్చును. జ్ఞానము వలన ముక్తియు, ఇహలోక సౌఖ్యమును కలుగును. కావున సంస్కృతభాష చదువవద్దు- సంస్కృతభాష చదివి తీరవలెను అనువాద రెండు యాపాయలు మాకు పంపుతో తెనుగు లిపితోను విక్రీతి సులభతైలితోను ఉన్న మా ఆరుసంస్కృత పుస్తకములు పంపెదము. వి. వి. గా పంపుతో రు 2-8-0 అగును. మా అడ్రసు:-

శ్రీ కృష్ణసంస్కృతగ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-8 నెల 0-2-0; 12-8 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతోముడుచుచు చిగురుగట్టి పడను. చిగురునుండి రక్తమురాకుండును. నోటదుర్గంధము లేక నలుగురు, పండ్లు ముట్టెములవలె తెల్లగా నుండును.

అమ్మి తాంబూనం డిపో 7, తంబు శెట్టిపిల్లి, మదరాసు.

విజయనగరము

నత్యాగ్రహదళము బహిరంగసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయనగరము, ఏప్రిల్ 10:- నిన్న సాయంకాలము సత్యాగ్రహము జిల్లాలోని వారందరు రావిగంటి రామారావు పంతులుగారితోటలో సమావేశమై ప్రస్తుతము 30 మంది సత్యాగ్రహము కాలివడకను 18 తేదికి విశాఖపట్టణం చేరి అక్కడ ఉప్పుతయారు చేయుటకు నిశ్చయించినారు.

సాయంకాలము 6 గంటల స్వరాజ్య మైదానములో బహిరంగసభ జరిగెను. సత్యాగ్రహము పాటలు పాడుకొనుచు భగవత్సంకీర్తన చేయుచు స్వరాజ్యపతాకముల నెగురవేయుచు రాజబాటనుండి స్వరాజ్య మైదానమునకు దయచేసి వేదికపై గూర్చుండిరి. జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు తెన్నేటి విశ్వనాథం పంతులుగారు సత్యాగ్రహము ఉప్పు తయారుచేయుట గురించి క్లుప్తముగా చెప్పిరి.

“లక్ష్మీవారం ఉదయము 5 గంటల కాలివడకను 21 మందితో బయలుదేరి నీలయవ్వనత్రపు, పంగివలస, ఆనందపురం, కొంత్యాం, సింహాచలం గ్రామములమీదుగా విశాఖపట్టణం 12 తేది సాయంకాలము 3 వేది 18 తేది సాయంకాలము 4-30 గం. విశాఖపట్టణములో ఉప్పు తయారుచేసెద మని పలువురను సత్యాగ్రహ దళములో చేరవలయు ననియు కోరిరి.

పిమ్మట లేచుకొని సీతారామస్వామి పంతులుగారు సత్యాగ్రహమును ఒకరికొకరు నోకరిని సభవారి కయకపరచిరి. వీరభద్రమిడిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణ శర్మగారు గంభీరీపన్యాస మిచ్చిరి. భారతీయులయొక్కయు ఆంగ్లయులయొక్కయు పాదమును కొనియాడి మామూలుజాన్న భూపతుల కుటుంబమును కొనియాడి, వారు 150 మంది యువ్వారనియు ప్రస్తుతము గాంధీయహోద్యుడు చేయుచున్న కాలివడకములో పాణములర్పించుటకైనను సిద్ధముగా నున్నారనియు, కారదాచట్టమునకు ఉప్పుచట్టమును ధిక్కరించి, వందలు వేలు ఉన్న పుడు ప్రభుత్వమువారియొక్క పటిమ నశించెననియు, మనకు కాంగ్రెసే రాజనియు, దానియొజ్జ శిరసావహించ వలసినదనియు, యీ యుద్ధము మనకు తప్పక జయము సిద్ధించుటకు భగవంతుడు తోడ్పడుచున్నాడనియు చెప్పిరి.

తరువాత కోడలకొండ బుచ్చిరాజుగారు, నీలామణి పాణి గ్రాహిగారు, మిమ్మల పత్తనారాయణగారు మన్ననవారు గంభీ

రీపన్యాసము లిచ్చి పథ్యులను వెంటనే శాంతి నైర్యమున జేరి ఉప్పు తయారు చేయవలసినదని కోరిరి.

వీరభద్రమిడిపాటి రామచంద్రశాస్త్రిగారు మహాత్ముని నాయకత్వమున జరుగుచున్న ఉప్పు సత్యాగ్రహముగురించి, ఆంగ్లదేశములోను మన జిల్లాలోను జరుగజున్న కార్యక్రమముగురించి తెప్పి వెంటనే వందలుగా నైర్యమున జేరవలసినదని కోరిరి.

తరువాత సత్యాగ్రహములందరులేచుకొని సీతారామస్వామి పంతులుగారికి వెళ్లి అక్కడ భోజనముచేసి నిద్రించి తెల్లవాడబామున పరిగ 5 గంటలెన్నేటి విశ్వనాథంగారి నాయకత్వముక్రింద 30 మంది దళము కాలివడకను విశాఖపట్టణమునకు బైలుదేరిరి. స్త్రీలు మంగళహారతు లొసగి స్వరాజ్యసిద్ధికి వారి నాశీర్వదించి పంపిరి. వీధులవెంబడి భగవన్నామ సంకీర్తనలు జేయుచు స్వరాజ్యపతాకమునకు ముమ్మగులిగి వందనము లర్పించి పయనమై బోయిరి. 8 గం. నీలయవ్వనత్రపు చేరుకొందురు.

సత్యాగ్రహదళము మొదటి కక్షి 30

- 1. తెన్నేటి విశ్వనాథం, ఎం. వి. వి. ఎక్ గారు.
2. ద్వారకా భువిపాటి రామదీక్షితులు (భాదీప్రచారకుడు)
3. భ. చి. యజ్ఞ నారాయణశర్మగారు (మామల)
4. భూపతి బలరామదేశిక్మగారు, (కిలో)
5. మిమ్మల వీరవెంకట సత్యనారాయణగారు
6. రామారీ గోపాలరావుగారు.
7. నరజావ రామచంద్రరావుగారు
8. దూర్యోధుల సాంబమూర్తిగారు
9. వారజానీ సత్యనారాయణ
10. కొల్లూరు నూర్యకారాయణరత్నగారు వి. వి. కి. ఎక్. (విశాఖపట్టణం)
11. కొడలకొండ బుచ్చిరాజుగారు (అనకాపల్లి)
12. మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రిగారు
13. నీలామణి పాణి గ్రాహి మున్నగువారు.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహించుము.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఉడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు' వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహించుము.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డు ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ

ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను శాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట బిరుగుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెద రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ సూభవద్ధిని నేడే పరీక్షించుము. మీ వెండ్రుక రెండు త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చుట్టదమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు నెల్లు అధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తించుము. ప్రతి పట్టిములూను, పల్లెలూను, దుకాదాదాగు లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువార లందరివద్దను దొరుకును. మీయారి వత్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0, పొట్టేజి 0-8-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 2-కి రు 2-10-0, పొట్టేజి ఆ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డు) కొనుట ముహువకుడు.

మీదునుమీదుగాని, జేబు దుమలమీదుగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లివెంటనే విక్రీతి మనోహరమైనట్టి మల్లె, దైజీపువ్వుల పరిమళములను, నెద జల్లిన ట్లూనర్ను. వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెదియు కావరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని ఆద్యుతపరిమళము అనుభవించుము.

Table with 2 columns: Quantity and Price. 1/2 డోన్సు ఓటోదిల్ బహారు రు. 2-0-0, 1/4 " " " 1-4-0, 1 డ్రాము " " 0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

సువాసన శార్ద 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్సు కంపెనీ,

చెన్న నగరమున శాసనోల్లంఘనము

(1)

ప్రకాశము, నాగేశ్వరరావుగార్లు
నాయకత్వముక్రింద ఉప్పుశాసనము నుల్లంఘించుట

00

ప్రకాశంగారి నిర్బంధము - విచారణ - విడుదల

3

నగరమునందు బ్రహ్మాండమగు నుత్సాహము

3

శ్రీయుత ప్రకాశము, నాగేశ్వరరావుపంతులుగార్లు నిన్న ఉదయము 52 సత్యాగ్రహాలతో బయలుదేరి, ఊరేగింపుతో తిరువల్లిక్కేణి సముద్రతీరమునకు బోయి, ఉప్పును తయారుచేసి శాసనోల్లంఘన మొనర్చిరి. సత్యాగ్రహాలే కాక చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును గూడ ఉప్పును తయారుచేసిరి.

మధ్యాహ్నము ప్రకాశముగారిగృహవరణయందు సత్యాగ్రహులును ప్రకాశముగారను ఉప్పును తయారుచేయుచుండగా, పోలీసు అధికారులు వెళ్లి, ప్రకాశముగారిని అరెస్టుచేసి, పాత్రలను లాగుకొని వెళ్లిరి.

స్వేదము మేజిస్ట్రేటు వెంటనే కేసును విచారణచేసి, సాయంత్రము 5 గంటకు ప్రకాశముగారిని నిర్దోషిగా వదలివేయుటకు ఉత్తరువు చేసెను.

సాయంత్రము గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. అందు సత్యాగ్రహులు తయారుచేసిన ఉప్పును వేలమువేయగా, చాల విలువ నొసగి ప్రజలు కొనిరి. ఒక యూరపియనుడు రెండు ఉప్పుపొట్లను లను దురికి లకు కొనెను. రామదాసుపంతులుగారు మొదలగు ప్రముఖులును నర్తకులును చాలమంది వేలము పాడి, లవణమును కొనిరి.

సభ జరుగుచున్నంతసేపును విదేశవస్తుదహనము జరిగెను. రామదాసుపంతులుగారు విదేశవస్తు బహిష్కారోద్యమమునకు పూనుకొనెద నని ప్రకటించిరి.

మదరాసు ఏప్రిల్ 14:—నిన్నటి యుదయము, ఉప్పు తయారుచేయుట యైనతరువాత, సాయంత్రము, తిరువల్లిక్కేణి సముద్రతీరమున, బ్రహ్మాండమగు బహిరంగసభ జరిగెను. అందు స్వరాజ్యలవణము వేలము వేయబడెను. పురజనులు, ఆచార వృద్ధులు స్త్రీలు, పురుషులు, విద్యార్థులు, పాటకజనులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు, భారతీయులు, యూరపియనులు మొదలుగాగల సర్వచతురులవారును తండ్రి, తండ్రులుగ నుమారు 15 వేలమంది పౌరులు హాజరై, అపరిమితమున ఉత్సాహమున గన్వరించుచు ఆశ్చర్యకరమగువలె నొసగి, సత్యాగ్రహులు తయారుచేసిన స్వరాజ్యలవణమును, వేలమునందు కొను కొనిరి. తిరువల్లిక్కేణిసముద్రతీరమునందు ఇసుకకేసినను రాల కుండ, ఒకేమానవసమదాయకుగ గన్వరించెను. నిన్నటి దినమున చెన్న నగరవాసులు గన్వరించుచున్నామను, 1920 సం॥పు ఆసహాయోద్యమమును తిరిగి జ్వలింపజేయుచుండెను. సభకు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు రధ్యక్షత నిర్వహించిరి. ఆంధ్రయువకులు జాతీయశక్తులుగాన మొనర్చుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను.

అధ్యక్షులు ప్రభువును, నాటిదినమున చెన్నపురిపౌరులు, సత్యాగ్రహోద్యమమున గన్వరించిన బ్రహ్మాండమగు నుత్సాహమును ప్రకటించి అభినందించుచు, మదరాసునుండి సంతకములు గలవారి కట్టిపంపియుములు నాటితో తీసిపోవునని నుడిచిరి. చెన్న నగరమున సత్యాగ్రహము జరుగనా జరుగదా యని చాలమందికి తీవ్రమగు సంశయము బాధించుచుండెను. గొప్ప క్లిష్టస్థితియందు ఉద్బింపియుములు గలుగుట సహజము. మహాభారతయుద్ధమున సంగ్రామారంభమునందు అర్జునుని నుగండు అదేవుడుగ సంశయము గలిగెను. సంగ్రామము చేయుటకై 14 ఏండ్లు తపస్సుచేసిన విజయనకే సందేహము కలిగినపుడు సామాన్యుల సంగతి చెప్ప నవసరము లేదు. కృష్ణ భగవాను డేవును అర్జునుని ప్రబోధించి, నిశ్చయాత్ముని నొనర్చెను. అటులే, గాంధీమహాత్ము డేవుడు, సంశయాత్ములగు భారతీయుల నిశ్చయాత్ముల నొనర్చగలిగెను. విర్రమనకాలములో ప్రతివారును వితర్కమును మానివేసి, మహాత్ముని నిర్ణయముల నిర్వహించుటయే కర్తవ్యము.

నేడు ఈనగరమున సత్యాగ్రహోద్యమ నింతజ్వలప్రదముగ జరుగుటకు యువకులే కారణము. నాయకు లెవ్వరును లేకపోయిననుగూడ వారు అనుకరింపజేయుచు సత్యాగ్రహోద్యమమును జరుపుటకు పనిచేయుచుండిరి. నాల్గైదు రోజులకు పూర్వముగూడ వారు నిరాశాపరు లగుటకు సిద్ధమైరి. నాతో గూడ ఆంధ్ర దేశమునకు దాదలించిరి. సరియగు నాయకు లెవరు లేకపోవుటచే వారి ప్రయత్నములు తిరిగి ఉత్సాహము గనుంపలేదు. కాని అద్భుతవశమున ప్రకాశంపంతులుగారు, సమయపన కరుంపించి, తాను సాయంత్రము పనించి నడుపుటకు సిద్ధపడి చెన్నపురిగౌరవమును లువలెట్టిరి. నడిపెడి నాయకు లన్నయెడల, పనిచేయుటలో

చెన్న నగరము వెనుకాడనది కాదు. చెన్న పౌరులు నిద్రముగనే యుండిరియో, లేదో నాయకులచే నయిన ప్రజలు నేడు గన్వరించిన యుత్సాహము వ్యక్త మొనర్చెను. ఉదయముజరిగిన ఊరేగింపునందు, ఉప్పుపన్ను శాసనము నుల్లంఘించుటయందును ప్రజలు గన్వరించిన యుత్సాహమును, పోలీసు అధికారులు వచ్చి, పరిశీలించుటయు, పిమ్మట తామును సత్యాగ్రహులును ప్రకాశముగారి గృహమునకు జరిగి, అచ్చట నీళ్లు మరిగించి, విస్తారముగ ఉప్పును తయారుచేయుట కొనర్చిన ప్రయత్నములను, మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు పోలీసు అధికారులు వచ్చి కొంతఉప్పును లాగుకొని, ప్రకాశంపంతులుగారిని నిర్బంధించి తీసికొనిపోయి ఒకగంట యైనపిదప నవలి వేయటను అధ్యక్షుడు వివరించి, గాంధీమహాత్ముడు శాసనోల్లంఘన మొనర్చినను, ప్రభుత్వమువారు తాని నెందుకు నిర్బంధింపలేదో, అధికారముచే, పోలీసువారు ప్రకాశముగారిని నిర్బంధించియు వెంటనే వదలివేసిరి నుడిచిరి. ప్రకాశముగారిని తిరిగి వదలివేయుటచే శాసనోల్లంఘనోద్యమము విజయము గాంచెను. ధర్మమునకు విజయము గలిగెను. “నేను మే మందరమును, శాసనోల్లంఘనమును చేసితిమి. ప్రజలందరకును కాలపిన ఉప్పునంతను తయారుచేయుట ఈయోద్యమము యొక్క యుద్దేశముగాదు. ప్రభుత్వమువారిశాసనము నుల్లంఘించుటయే ఈయోద్యమముయొక్క ఉద్దేశము. 10వత్సరములనాడు ఆసహాయోద్యమమునకును ప్రారంభించిన, సత్యాగ్రహ ప్రస్థానము, నేడు శాసనోల్లంఘన రూపమునకు పూర్ణస్వాతంత్ర్య ప్రస్థానరూపమును దాల్చినది. ఆచిరకాలములోనే ఫలోన్ముఖముగా నున్నది. ఒక్క ఉప్పుసత్యాగ్రహముతో నీయోద్యమము ముగియదు. ఇది స్వాతంత్ర్యప్రస్థానమునకు ప్రారంభము. విదేశ వస్తుబహిష్కారము, పన్నులనిరాకరణము, వద్యనిషేధము మొదలగుపనులను నడుపుట కొంతమందియో దేశసేవకులు కావలసియున్నారు. వానిని జరపుట కొంతయో దృఢదేశ్పయము, సహనము, త్యాగము, అపరమము. మనము శాంతిని గోల్పనక మహాత్ముని కార్యక్రమమును పూర్తిగ నవసరించు నెడల నెవ్వరును మనల సమీపింపజాలరు. కనుక, ప్రజలు నిరంతరము దౌర్జన్యరాహిత్యముగ ప్రవర్తించవలెను. పదేండ్ల సత్యాగ్రహోద్యమము ప్రజలయందు ఎంతెంత ప్రభుత్వమునందును కొంత తరివర్తనమును గలుగజేసినది. ప్రభుత్వమునకు బలప్రదర్శనము నందు విశ్వాసమున్నను ధర్మగ్రహణమునందును విశ్వాసము కొంతవరకును గలుగుచున్నది. నేను పోలీసువారు కనుక ఒక పోవుటలననే ప్రకాశంపంతుని సాగ్యమైనది. పశులయినకా చిన్నమొక పోలీసువారు కనుబడితోడనే ఉండెడికము నుజుముగను వెరుగుచున్నది. పోలీసువారు ప్రత్యక్షముగాన ప్రజల ప్రజాసాక్షాంకినీతికి భంగము గలుగదు. ప్రజ్ఞాను ఉప్పును పరీక్షించుట కధికారులు నాతావునకు వచ్చినపుడు వారు మా పని శాంతి స్వభావము ప్రకటించియును. పోలీసు ఉద్యోగమును సాల్ప కమిషనరు ముందుకు నమ్మచూపుటకు వాస్తవమే వచ్చినటులు సాజన్యమును చూపెను. చెన్న నగరమున సత్యాగ్రహోద్యమము ఆసాంకము నిరంతరాయముగ జరుగవలె ననినయెడల తగినంత ధనమును సత్యాగ్రహులు అవసరము. తేనియెడల నీ ప్రయత్నములకు స్వర్థముగను. కనుక చెన్న నగరమున, విశేషముగ ధనసహాయమును నుల్లంఘనసహాయమును గావించవలెననియును సభాసంతకము అమ్మెడి ఉప్పును కొని సత్యాగ్రహమును పాషింపవలయు ననియును హెచ్చరించిరి.

ప్రకాశంపంతులుగారు
గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడినస్వాతంత్ర్య సమరమును జయింపజగ కొనసాగించుటకు, చెన్న నగరవాసులు గూడ కృతనిశ్చయులై యున్నారని, నేటిరోజున, ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడిచేయబడెను. నేడుదయము జరిగిన, యూరే గింపునంటి ఆద్యుతోత్సాహపూరితమున నూరేగింపును, ఉప్పు పట్టుము నుల్లంఘించుచున్నయమన, ఈ సముద్రతీరమున పైన తీవ్రమగు ఎండను, క్రింద సలసల ముచ్చుచున్న ఇసుకను, ఏమాత్రమును లక్ష్యపెట్టక, ఆసాంకము నిజమగు సత్యాగ్రహ దీక్షతో కూర్చొని, ఆసహాయజ్ఞమును నిర్విఘ్నముగ నెరవేర్చిన వేలకొలది ప్రజలయొత్సాహము, 1921 ఏ సంవత్సరము గాంధీ మహాత్ముడు అసహాయోద్యమముకొరకు చెన్న నగరమున కరు దించిన పవిత్రదినమును స్మరింపజేయుచున్నది. ఉదయముదట ఉప్పును తయారుచేసినపుడు, పోలీసు అధికారులు వచ్చి చూచిరిగాని అదిచాల స్వల్పమగుటచే అపు డెట్టిచర్యను దీసికొనలేని చెప్పి వెడలిపోయిరి. అసహ, మొదట నీ యేర్పాటు చేసినపుడే, సముద్రతీరమున నూర్వాతమములనన, ఎదురుగాలివలనను, ఇచ్చట ఎక్కడ ఉప్పును తయారుచేయు విలులేదని మాకు తెలియును. ఇచ్చట నిది జరిగినవిధముల విశేషముగ ఉప్పును తయారుచేయుటకుగాను, మైలాపూరునందు నా గృహమున, తగిన ఏర్పాటు గ వించెడిమి. గతరాత్రి యంతయు నేనును, నాగేశ్వరరావుపంతులుగారును, ఆసన్నాహములయందే నిమగ్నుల మైయుంటిమి. అయినను, గృహ జ్యోతికారాలయమునండి ఏదో యూరేగింపు బయలుదేరినా. మైలాపూరులో ప్రకాశంగారి ఇంటికి వెళ్లెను. అయింటిలో ఏమిచేరో తెలియదు. సాయంత్రము మాత్రము — ఇది గో ఉప్పు తయారుచేసితిమిని చెప్పిరి. అని ఇతరులను కనకాశ మొసగ కుండుటకుగాను, బహిరంగముగ, లక్షలకొలది ప్రజలయెదుట అధికారులకు ముందుగ నోటినునొసగి సముద్రతీరమున ఉప్పును తయారుచేసి శాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు ఏర్పాటు చేసుకొంటిమి. ఇచ్చటనండి మధ్యాహ్నము పోగింపుతో మైలాపూరు చేరునప్పటికి మధ్యాహ్నము 1 గంట యయ్యెను. వెంటనే అచ్చట పెద్దపెద్ద సంగ్రామములో నీరు కాచి ఉప్పును తయారుచేయుటకు ప్రారంభించెడిమి. తయారు చేయుచుండగా కొందరు పోలీసు అధికారులు వచ్చి చూచి తమ వైయధికారులకు తెలుపుటకు కాబోలు తిరిగివెళ్లిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు 2 1/2 పట్ల చక్కని ఉప్పును తయారు చేసితిమి. ఇంతలో పోలీసు, సాల్ప అధికారులువచ్చి, పొయ్యిల నార్చివేసి, కొంత ఉప్పుక, ఉప్పును తయారుచేయు సామగ్రిని లాగికొని పోయిరి. ముట్టెను, కొంత ఉప్పును గట్టిగ పట్టుకొని, మదలను తెలిచి, నలంబ్బిలో నొకరను అంగచ్చిఅమ్మ గారు, ఒక ఉప్పునోడను, గట్టిగ పట్టుకొని, పోలీసువారు రెంత యడిగినను గూడ “నాదిమాచేన” అని నలులుటకు దృఢముగ తిరస్కరించెను. తిత్వాపిపోలీసు కమిషనరు, పొయ్యిల నార్చుటకు తన ఉద్యోగులకు ప్రదర్శించి తిరిగివచ్చి “ప్రకాశముగారూ! ఈ ఉప్పునుండి నేనెంత లక్ష్యమొనర్చెను. మీ విషయమే నేను నుటలాపవలసియున్నది. మిమ్ముల నరెప్పు చేసితిరి. జామీను విచ్చేరారా? లేక నాతో వచ్చెదరా?” అని ప్రశ్నించెను. జామీను నిచ్చుట కలలోనైనను దలపరాదు. మీతోనే వచ్చెను. నడుపుచున్న చెప్పి వెంటనే వెళ్లిరి. (పూర్వ ధ్వనలు) అంతట ఉత్సాహ కమిషనరు నమ్మ తనమోటారు బండిలో కూర్చొని వెళ్లుకొని మైలాపూరు పోలీసుస్టేషనునకు గొనిపోయెను. స్టేషనులోకి వెళ్లినకొంత అడకు నమ్మ మరియొక అధికారికి పరచెయ్యెననెచ్చెను. అడకు, అచ్చటకూర్చొని యన్న పలువురు పోలీసు అధికారులలో నొక రునుకొంటిని. కాని అరెస్టు, పశుముట్ట వెంటనే విచారణకు కేంద్రము

బడిన స్వేచ్ఛలు మేజిస్ట్రేట్ల దిని నాకు కొంతవరకు దెలిసున్నాను. అతడు, కొద్దిపాటిగానే బలమైన నాకేసు విచారించి కొన్ని నిర్ణయములలోకి తీర్పును వ్రాసి చదివెను. నా కాపర్లతో చాలా మునిషులూరూరూ.

మొదట జిల్లాలో పోలీసుకమిషనరు నాపై నిర్దేశము ప్రకటించుచున్నాడు. బలవంతముగా తీసుకొనవలసిన దప్పు ఉప్పు నిత్యమునే నేను దెలిసినట్లు, దిల్లాయి కవిగారు రావలసి ముఖ్యంగా, నవలించి వ్రాసెను. పిమ్మట పోలీసులకు ఇన్ స్పెక్టరు సాక్ష్యమునకును, అరెస్టు క్రాసు పరీక్ష చేసిన రావలసి మేజిస్ట్రేట్లు ప్రకటించెను. చేయవలసినవారు చెప్పిరి. సాక్ష్యులచారణ ముగిసినపిమ్మట, మేజిస్ట్రేట్లు "మారు వోపు మన దరా? నిర్దోషుల బుడవం?" అని ప్రశ్నించెను. అంతట నే నీ క్రింది స్టేటుమెంటు వ్రాసెను. "నేను బుద్ధివంతముగా ఉప్పుపట్టును నుల్లంఘించిని, నాదేశముయొక్క ఉత్తరపుట ననుసరించి నే నీటులూరితిని".

అప్పు దా మేజిస్ట్రేట్లు—తావర, మంచిమనస్కి—నన్ను బోనులో పెట్టిన పోలీసు ఉద్యోగులనుక జూచి, "నాచితిని ప్రకాశముగారు, విషయమునందు నూత్నముగ కొక్క నాకర్మములో చెప్పివేసిరి." అనినట్లు, ఇక, తీర్పువాయుటకు ప్రారంభించెను. ఇంతలో, నాకు, నిర్దోషమృదువై, అప్పుటనే ఒకరి నిర్దోషమృదువై. ఇంతలో నిర్దోషవార్తకు విని సంతోషమే నాకేర్పరలెను. పునరావేశమునందును జూచుచుండిరి. తనవంతరం తామదాసు పంతులుగారును ఉచ్చటికి వచ్చి నేనును రావలసినట్లుగాను అదియందయు ముందు పోలీసు విచారణయందయు, అప్పుట విచారణ మరువాడు మేజిస్ట్రేట్లు జరుపునదియు అనుకొనుచుండిరి. నాకేర్పరలెను. నా ప్రతిము ఉప్పు కమిషనరు తీర్పు వ్రాయుచున్నాడని చెప్పిరి. మేజిస్ట్రేట్లు తీర్పువ్రాసెను. అకాగి నేనును ముగిచి బల్ల మీద పెట్టిరి.

బయటకు వెళ్లెను. రిలీఫ్ లోనికివచ్చెను. "ప్రకాశముగారు!" అని లేచి "మారు విడుదలయితిని. ఇంతటి నల్లి పోషయ్య" అనిచెప్పెను. ఆ పోషకులువిని నే నాకేర్పరలెను. చూచుచుండిరి. అరాత్రి తొలుతునందును నోయని కలగాంచుచు ఉప్పుకాసముక్రింద గదికొట్టి జనుల రిలీఫ్ గా కలిగివేయుచు చూచుచు నా కాకర్మములు వెంటనే అర్థమయెను అప్పుడు మేజిస్ట్రేట్లు "మారు చాలా అభివృద్ధి గలిగియున్నాడు" అని పలికెను. "అప్పుడు నాకు చాలా అభివృద్ధి గలెను. అని నేను బయటచెప్పితిని. పిమ్మట నేనును నాకేర్పరలెను. రామదాసుపంతులుగారును రిలీఫ్ చేయితిని. ఇది నామధ్యాప్తముకర్త. అది విచారణ, అది విడుదల.

తీర్పుయొక్క—విషయము—మీ తీర్పుయొక్క విషయమును గుర్తించునట్లు, నల్లియు నవలించుచు నేను "ప్రకాశము" ననికాను. తొలుతునందును లక్షలకొలది మందులను పొరులు ఊరేగింపునందును, ఉప్పుకాస నోల్లంఘనమునందును పాల్గొని కన్యకావిధి తాత్పర్యమును, కృతకత్వముననే ఇందుకు కారణము. తొలుతునందును చెప్పినట్లు మొనర్చియునై కంకరయతో భాగ్యవంతులు ప్రేమపురుషులైన రుక్మకృష్ణయ్యయును ప్రకటించి మరీక్షించుట నిరుపయోగం ప్రకటించినందున, స్వరాజ్యము చాలించుటకు నాభ్యుదయము, ఇది మీ నును నానును, నిరంతరం జరుగుచు మారు భావించుచున్నాడు. మనమునుకు చేయుచున్న విచిత్రము గలదు. మన మేధులను దొర్లనట్లును లేకుండు సంతాపమును భావించి మనయులయందు మను నమృతకావలెను. మనమును చేస్తున్నట్లు మారు చూపినకాంతి ప్రకటించెను. పోలీసు అధికారులగూడ, చాల ప్రశంసలనుముగ ప్రకటించెను. మనకుటికి ఇప్పటికి, ప్రభుత్వమువారిగూడయును మారుచున్నది. పోలీసు అధికారులు ఉదయము కాసనోల్లంఘనము జరుగుచున్నపుడు ఇటుకు వచ్చినపుడు, సుంపులో కొంచెం మార్చి ఇసుక నెరువేసిరిని నా కొంతకు ప్రార్థనలు చేసితిని. వినున వారు కొంతమగ వినోదముగ చూచి పరగించెను. నిత్యము నూరకొనిరి. అట్టి కాంతికి పోలీసుచారణమునభివృద్ధిచేయుట, ఇదిచాలా స్వనివయము. వినున, అటు ప్రకటించుట చాలతప్పని ప్రజలకు ముందరించువలెనున్నది. ప్రజలు ప్రతిస్పందించుచున్నందును గూడ దొర్లనట్లు మారుచున్న మేధులను సత్యాగ్రహ తత్వమును గుర్తించెను. ఇట్టి విషయముల రిలీఫ్ ఎప్పుడును జరుగరాదు. ప్రతిపక్షములను, ప్రజల చాలమార్గాలక ప్రకటించెను. సత్యాగ్రహవిజయమున కిది ప్రధాన విషయము" అని నమృతము చేయుచును తయారుచేయబడిన ఉప్పును చాలించెను ముందరియు కావలసి లేచినందును సభను ముగించుట, ప్రార్థనలు అంతయు పట్టుకును నేలము వేయబడు నదియు ప్రకటించెను.

విదేశాంత్ర బహిష్కారము

రామదాసుపంతులుగారు

వి. రామదాసుపంతులుగారు పిమ్మట ప్రసంగించు ప్రకాశము, నాకేర్పరలెను. నందులగూర్చు అభివృద్ధిచేయుటకు మున్నగు తాగుటికి బుద్ధివంత నుండిరి. సత్యాగ్రహోద్యమమున చేసిన సగరము, ఇతర రాష్ట్రముల

కే మా ప్రముఖ నేతృపద లేదని వారిది నమున నెల్లడించి చెప్పనగరపు కేరసు నిలువబెట్టిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు ఇప్పటియును ప్రభుత్వమును భారతదేశమునై విధించి లంక మైత్రుత 2 1/2 కోట్ల రూపాయలను ఆంగ్ల దేశము నకు దానమొనర్చు యత్నించుచున్నారు. భారతదేశమునకు చిర కాలముగా నేనచేయుచు భారతభివృద్ధిచేసిన దగిన పండితులవన మోహన మాలవ్యాగారినింటి నాయకులు గూడ దీనిని తీవ్రముగ నెదిర్చినను ప్రభుత్వమువారావంతయు భారతీయుల అభిప్రాయమును లక్ష్యపెట్టక మనపై లంక మైత్రు వస్త్రముల నిర్బంధముగ పడవేయుచున్నారు. దీనికి భారతీయులు తగినజవాలు చెప్పవలెను. బెంగాలు నుడివినటుల 2 1/2 కోట్ల భారతీయుల భవమును ఆంగ్ల దేశమునకు దానమొనర్చు ప్రభుత్వమువారు యత్నించుచున్నారు. కనుక, భారతీయులు బ్రిటిషువస్త్రములను పూర్తిగ బహిష్కరించి, వారికిపుడు ప్రతివస్త్రమును, వస్త్రముల దిగువతి కొరకు మనదేశమునుండి పోవుచున్న 90 కోట్ల రూపాయలను పడగొట్టువలెను. (హర్ష ధ్వనులు) ఇదిభారతీయులు ప్రభుత్వమువారి కొనగవన జవాబు. లేవటనుండి నేనీబహిష్కారోద్యమమును ప్రారంభించి పనిచేయ నిశ్చయించుకొంటిని. ప్రతిప్రాంతమునను, మనము విదేశాంత్ర దహనమును విదేశాంత్ర బహిష్కారమును ఏర్పరుపవలెను. (హర్ష ధ్వనులు) అని రామదాసు పంతులుగారు నుకిరిరి.

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మ గారు

శ్రీమతి జి. దుర్గాబాయిమ్మ గారు, ప్రకాశముగారి నభినందించుచు, ఆనాయంత్రము, నాకేర్పరలెను. ప్రకాశం పంతులుగారు సభకు రాగలిగి యుండురని తామసొనలేదని నుడిచిరి. నాకు ఆమధ్యాప్తమే నిర్బంధింపబడుచునని అందరును భావించిరి. కాని నిర్బంధింపబడిన ప్రకాశము పంతులు గారినిగూడ ప్రభుత్వమువారు తమతప్పు దెలిసికొనియో లేక, మరేమైన యుద్దేశముతోడనో వదిలివేసిరి. ప్రజలు సత్యాగ్రహోద్యమము నిడివరకుండు దిగుణిక్కుతోత్సాహముతో కొనసాగింపవలెను. దుర్గాబాయిమ్మ గారింకను ప్రసంగించుచు ప్రేమలనుగూడ, అధిక సంఖ్యాపూర్వక నీయవ్యయమున జేరుటకు పురుషులు ప్రార్థనించి అవకాశముల నొసగవలెనని గోరిరి.

సామ్రాజ్యం, నలరాజు, పి. ఎస్. భావ్యముగారు పిమ్మట ప్రసంగించుచు, ప్రజలను వలంబిల్లుగ చేరవలసినదిని ప్రబోధించిరి.

ఉప్పు పొట్టముల వేలము

పిమ్మట, నాయకులయు సత్యాగ్రహులచే తయారుచేయబడిన స్వరాజ్యలహరమున, ఒక్కొక్క తులము పొట్టములుగ గట్టి, నాకేర్పరలెను. పంతులుగారును ప్రకాశంపంతులుగారును నేలము వేయగా, వజ్రలూకరితో నోకరు పొట్టిలుపడి, కొనిరి. నాకేర్పరలెను. పంతులుగారు నేలమును ప్రారంభించుచు స్వరాజ్యలహరమును తయారుచేసినవారును, కొనినవారును గూడ సేరగులుగనే, ప్రభుత్వకాసమునందు విధింపబడినదియు, అందుచే, నాయకులను గొనినవారుగూడ కాసనోల్లంఘన మొనర్చి నటులనే పరిగణింపబడుచునదియు దెలిపెను. పిమ్మట నేలము జరుగగా నీక్రిందివారు కొనిరి.

నాట్లము	కేర్లు	పాట
నెం.	కేర్లు	మొత్తము
1. క. భావ్యంగారు, మైకోర్టు అడ్వకేట్		రు. 80
2. కళియనార్ వైకలకంపెన్, బ్రాడ్వే		80
3. పి. ఆర్. నాథన్ ఆండు కో		40
4. ఎస్. రాజగోపాలాచారి గారు అడ్వకేట్		80
5. వి. సుబ్రహ్మణ్యం గారు		80
6. ఆరావముద అయ్యంగారు అడ్వకేట్		25
7. ఎస్. రాజగోపాలాచారిగారు అడ్వకేట్		20
8. టి. సి. శ్రీనివాసరావుగారు		80
9. క. భావ్యంగారు అడ్వకేట్		80
10. టి. డంకణ్ గారు (యూరపియన్.)		20
11. డి.ఎస్. మూర్తిండ్ గారు		20
12. కాంతిదాస్ నారాయణజీ		20
13. కేశవజీ నారాయణజీ		20
14. ఎస్. రాజగోపాలాచారిగారు-అడ్వకేట్		20
15. బాబాలాల్ ఆండుకో. (రత్నముల వస్త్రములు)		20
16. దాక్టరు టి. బానకరాంగారు		60
17. వి. వి. రామపులనాయుడు ఆండు సన్యు, కలపవస్త్రములు.		25
18. రామగారు		20
19. ఎస్. రాజగోపాలాచారి గారు (అడ్వకేట్)		20
20. వి. రామదాసు పంతులుగారు (అడ్వకేట్)		25
21. ఎస్. రాజగోపాలాచారిగారు అడ్వకేట్		19
22. టి. సి. ప్రకాశరావు		16
23. ఆర్. వి. యునై టెడు కంపెనీ		16
24. టి. డి. డి. గారు		14
25. కల్యాణరావు గారు		12
26. డేవీ ఆండు కో		11
27. చంద్రాలాల్		10

28. వేణుగోపాల శెట్టి గారు	10
29. నాగప్పయ్యర పిల్లి నివాసులు	6
30. నాకేర్పరలెను, రామదాసు గార్లు	6

నాగప్పయ్యర పిల్లి నివాసులు, డబ్బుచెల్లించి పదరు ఉప్పు నుతిరిగి నేలము వేయుటకుగాను, దానముచేసిరి. ఇదియును, మరి కొంత స్వరాజ్యలహరమును మరియొక సభలో నేలమువేయ బడును.

గొడుగులు

సత్యాగ్రహోద్యమమునకు విరాళములుగ నొసగిన ఆ భరణములను, వస్తువులలోనుగల రెండు గొడుగులను నేలము వేయగా, ఎస్. కొండయ్యగారికొక గొడుగును, రు. 4 లకును, అమామ్మరు నేట్ గారు మరియొకటి రు. 5 లకును కొనిరి. అమామ్మరు నేట్ గారు, సామ్యుచెల్లించి, గొడుగును తిరిగి యొసగిరి. ఇవిగాక సభలో చాలమంది, రొక్కముగ విరాళములను గూడ నొసగిరి.

సభ ముగియుటకు పూర్వము, సభ్యులకొరకపై డిస్కస్ గారు, (మదనపల్లి కలకాల అధ్యక్షులు) సభ్యుల హృదయములు కర గునటుల ప్రసంగించుచు, ఆంగ్లే యాధికారులు 10 వస్త్రములనా దాదినమున జలియన్ బాలా బాగునందు సత్విన ఘోరహత్యలను, శ్రమింపవలసినదని, శ్వేత జాతుల తరపున భారతీయుల ప్రార్థించుచు నిటుల నుడివెను. మీయెదుట నిలిచి మాటలాడుటకు అనుమతించినందుకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. జన్మవలన, నేను శ్వేతజాతులకు చెందినవాడను. శరీరపురంగము జూచి, నాయెడల మీకు ద్వేషము గలుగవచ్చును. (లేదు లేదు) కాని నేనిపుడు మీమధ్యనుండ గలిగినందుకు పరమానంద మందుచుంటిని. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహము మీలో బాగుగ వ్యాపించినది. అందుచే ఏవ్యక్తియైనను, న్యాయపథమున నున్నంతవరకు, న్యాయపథమే యున్నంతవరకు అతని వర్త ముగాని జాలిగాని మీ హృదయములయందు చెట్టి ప్రాతు మా ల్యమును గలుగజేయ జాలదు. (హర్ష ధ్వనులు) 11 వస్త్రముల క్రిందట నిడివమున జరిగిన ఘోరములు మీరు స్మరించుట కివట సమావేశమైతిరి. ఆవిషయమును దలచుకొనినపుడు శ్వేతజాతులకు చెందిన నేను, సిగ్గుచే, తలవంచుకొనుచున్నాను. అతి ఘోరములకు శ్వేతజాతుల తరపున, పశ్చాత్తప్త మానసుడనై, నేనిపుడు మీయెదుట నిలిచితిని (హర్ష ధ్వనులు) 11 వ వస్త్రములనాడు జలియన్ బాలాబాగునందు జరుపబడిన దురంతమునకు, పిమ్మట శ్రమపగోరుచున్నాను.

మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద భారతదేశము త్వరితముగ పరిణామ పడుచున్నది. అటులనే ప్రపంచము గూడ మారుచున్నది. మరియొకవస్త్రము వచ్చులోపల, భారతదేశము ప్రపంచమున తనకు గలుగవలసిన న్యాయమును సంపాదించుకొనునని నమ్ముచున్నాను. మహాత్ముని నాయకత్వమున భారతదేశము త్వరితముగ నేక్కిభావము చెందుచున్నది. ఎవ్వరునుగూడ, ధర్మమును నిరోధింపజాలరు.

బ్రిటిషు దేశీయుల వాయువిమానములుగాని, శత్రువులుగాని భారతీయులని క మీ ద బె ద రిం పజాలవు. నిరంకుశులెప్పుడును వెనరించి, అణచియుంచ ప్రయత్నించుచుందురు. కాని స్వాతంత్ర్య కాంక్షుల నావెదరింపులు భయపెట్టజాలవు. భారతదేశ మచిరకాలములోనే స్వాతంత్ర్యమును బడయు నని నమ్ముచున్నాను." అని డంకను గారు నుడిచిరి.

మొదటి సత్యాగ్రహదళము, ఉప్పును తయారుచేయుట

మదరాసు, ఏప్రిలు 14:— నిన్నటి యుదయము, శ్రీ యంత టి. ప్రకాశము, నాకేర్పరలెను. పంతులుగారు నాయకత్వము క్రింద, మొదటి చెన్నపుర కాంతివైకడము, కాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు బయలుదేరి విధులవెంటికి ఊరేగింపుతోతిరు వల్లి క్షే-జి సముద్రతీరమునకుజని, అచట ఉప్పును తయారుచేసి కాసనోల్లంఘన మొనర్చినపుడు, చెన్ననగరవాసులు అఖండ ముగనుత్సాహముగవచ్చి, వేలకొలదిమంది సత్యాగ్రహోద్యమమున పాల్గొనిరి. ప్రజలు నిన్నటి దినమున గవ్వరచిన యుత్సాహము చెన్న నగర చారిత్రమునందు దిదివర కెపుడును గాంచి యుండజాలదు. వేలకొలది ప్రజలు పూరేగింపువెంటికి నడిచి, కాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు తిరువల్లి క్షే-జి సముద్రతీరమున కడదెంచిరి. అప్పుడు, రోడ్డునకును సముద్రమునకును మధ్యనున్న విశాలమగు ఇసుక ప్రదేశ మంతయు నొకే మనవసముదాయముగ గవ్వరచెను. పెక్కండు ఉద్యోగులును, పురస్రముఖులును, యూరపియనులునుగూడ, కాసనోల్లంఘనమును గాంచుట కడదెంచిరి.

నరిగా ఉదయము 6 గంటల మొదటి సత్యాగ్రహదళము బ్రాడ్వేయందలి "స్వరాజ్య" కార్యాలయము వద్దనుండి పిన్నంటుగంటు జమజయ ధ్యానములతో బయలుదేరెను. మొట్ట మొదట, హృషీకేశ శర్మగారి నాయకత్వము క్రింద, 80 మంది హిందీ ప్రచారయందలి సభ్యులు, సంపూర్ణ భిక్షువస్త్రధారులై, గాంధీ టోపీలను, బాతీయతాకములను ధరించి,

ప్రకృతి పూరితములను బట్టి భక్తి పూరితములను అను గీతముల గానమొనర్చుచు ముందునడచిరి. వారి వెనుక సమస్త తమగు పేద బాతీయ భృజమునుపట్టుకొని, సత్యాగ్రహములలో నొకరగు నట రాజునుగానడచిరి. వారి వెనుక శ్రీయుత ప్రకాశంపంతులు గారును, నాగేశ్వరరావుపంతులుగారును, బాతీయపతాకము లధరించి, దళమునకగ్రభాగమున నడచిరి. వారి వెనుక, శ్రీమతులు దుర్గాబాయిమ్మ అంగచ్చమ్మగార్లు పరుగెడచిరి. వారి వెనుక, రెండు బారులుగా దిరి, మొదటి దళము లోని 48 మంది శాంతిసైనికులు బాతీయ పతాకధారులై నడచిరి. వారి వెనుకను ఇతర ప్రక్కలను నందలకొని ప్రేక్షకబృందము నడిచెను.

ఈరేగింపు అంధ్రకు పూర్వము ప్రకటించబడినటుల ప్రా డ్యుగుండా వై నామబారును ప్రవేశించి పూలబారుపాలీనువై ను ప్రక్కనుండి టంగసాలవీధిని ప్రవేశించి టంగసాలవీధిగుండా జెనరలు ఆస్పత్రివద్ద పూనముల్లి ప్రాంగణము ప్రవేశించెను. పూరేగింపు నడచినకొలదిని ప్రేక్షకబృందము క్రమక్రమ ముగా పాల్విత్రోపహాసునను రెండుపూర్ణాంగులవరకు మానవ సముద్రతరంగమువలె గన్పట్టెను. పూలబారువై ననువద్దకు వచ్చు వరకును పాలీనులెవ్వరును గన్పించలేదు. కాని పూలబారు వై నును నాటిసమీపము అదివరకే అచ్చట వేచియున్న పాలీను ఆస్థికదళమును లాటిల దరించిన పాలీనుపదాతిదళమును ఈరేగిం పువెనుక వెంటరా దొడగిరి. సత్యాగ్రహదళము బాహులత్ కంపెనీవద్దకు వచ్చినపు డవటిపురనానులు ఎదురువచ్చి నాయ కులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి ఇతర ప్రక్కలనుండియు సాధారణములనుండి స్త్రీలు నాయకులపై పుష్పముల జల్లి ఆశీర్వాదముల నర్పించిరి. పూనముల్లి ప్రాంగణముగానా నాయారేగింపు చింతాద్రిపేటను ప్రవేశించి ట్రాములైన మార్గ మున హారిస్ వంతెనవద్దకు వచ్చి అచ్చటనుండి మాంటురోడ్డు వైపునకు తిరిగి నానాబారోడ్డుమీదుగా తిరువళ్ళి క్షేత్ర ప్రాంగణము ప్రవేశించెను. చింతాద్రిపేటను ప్రవేశింపగానే అవటి ప్ర జలు నాయకులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి, సాష్టాంగపూజప్రదానముల నాచరించి, మాతృదాస్య విముక్తి ప్రారంభించబడినసత్యాగ్రహోద్యమమునెడల తమకు గలభక్తిభావముల ప్రకటించిరి. హారిస్ వంతెనవద్ద ఖడ్గరు దుస్తులను గాంధీటోపీలనుధరించి బాతీయపతాకహస్తాలై ఖడ్గరు మాలుల ధరించి, ఈరేగింపున కభిముఖముగా, చిరుతవంతులగు నిర్దురు బాలురు, నిలిచి యుండిరి. వారిని చూచి ముదితహృదయాలగుచు, సైద్ధాంతపు వారిదుట్టును నిలిచియుండెను. వారిని ప్రశ్నింపగా ఎస్. సుబ్ర హ్మణ్యము, బి. నరసింహము అనిచెప్పిరి. వీరి అడలు నిలువబడి తిరిగి ప్రశ్నింపగా, మా నాయకులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి, వారిలోకలసి సత్యాగ్రహమొనర్చుటకు నిలువబడితిమి మని చెప్పిరి. ఇంతలో ఈరేగింపు అవటికివచ్చెను. నాగు నాయకులను ఖడ్గరుమాలాలంకృతుల నొనర్చి, తామకూడ సైని కులతో నడచిరి. తిరువళ్ళి క్షేత్ర ప్రాంగణముండి, వైక్రాప్తు రోడ్డును ప్రవేశించి ఆ యూరేగింపులోని అనంతభాగ్యలంక ప్రజలందరును వెంటనే, సముద్రతీర మునందలినికొలనుకు వైకృతస్థలముల ప్రవేశించిరి. వైక్రాప్తు రోడ్డునందు, ఆంధ్రవైశ్య కుటుంబములు కొందరు, నాయకులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి, హారతుల నర్పించిరి. గడ్డెరంగ య్య నాయకుడు, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యము అయ్యరుగార్లు మొదలగు పర్యవేషులు, యూరేగింపును కలసికొని, వారితో కలసి, సముద్రతీరము నందలి స్వరాజ్యలవహియజ్ఞ వాటిక కడ దించిరి.

నముద్రతీరమున ఉప్పును తయారుచేయుట సత్యాగ్రహ దళము, సముద్రతీరమును చేరు సరికి 8 X 100 నిమిషములయ్యెను. సత్యాగ్రహంబు వెంటనే, ఉప్పు ను తయారుచేయు కార్యమునందు, త్వరితముగ నిమగ్నులైరి. ఉప్పు వండటముగాను వాడ, కొన్ని కుండపాయిల్లను దెచ్చి వానిపై చట్టలను పేల్చి కుండలతో సముద్రములోని నీరును దెచ్చి చట్టలలో పోసి, క్రొంద మంటవేసి, వీరుకావ ప్రారంభించి రి. వీరు కాగి క్రమముగా ఆవిరియై పోయినవిగట్టు, చట్టియం దడుగుభాగమున త్రెల్లని, చక్కని ఉప్పు తయారయ్యెను. వై వి ధ మ గ స త్యా గ్ర హీ ద ల పై ని కు లు ఉ ప్పు ను త యా రు చే యు చు ం డ గా పుల్లరు పాలీను అధికారులను, ఆస్థికదళమును, రోడ్డుమీద దూరముగనుండి చూచుచుండిరి. ఈలోగా శ్రీయుత ప్రకాశం పంతులుగారును చేరియున్న కేలకొలది ప్రేక్షకులకు ఉప్పుసత్యా గ్రహమునుగురించి తెలియ జెప్పుచు, అపుడచట జరుగుచున్నది స్వరాజ్యంబు మునిసిడివిరి. ఈ దినమున మదరాసు పౌరులు గన్పరచిన యుత్సాహమునకును, ఆదరణకును, బేరేభక్తికిని, తగిన కృతజ్ఞతను కలుపించుట నావశ్యముగాదు. సముద్రపు నీటిలో, ఉప్పు అనుపదార్థము గలదని ప్రభుత్వమువారికి గన్పరచుటకు గాదు, మన మిటు సమాజేమెమిది, (నవ్వు) ఎవరికి గావలసిన ఉప్పును వారు తయారు చేసుకొనగలరనిగూడ ప్రభుత్వమువారి కిప్పుడు సత్యాగ్రహదళమువారు గన్పరచెదరు. ప్రభుత్వమువారి ఉప్పు కాసనమునలనే, కొట్లకొలది భారతీయులు నిరాధారు లై, తినుటకు తిండిలేక, కడుపుచేత పట్టుకొని, అన్న మోరా మంచద్రాయని కుట్రక బేరాతరముల పాలుచేయబడిరి. ఈ

ఉప్పుకాసనమును, దానితో పాటు అన్యాయగు నుచి ఇతర కాసనములనుగూడ ఉల్లంఘించుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులై యున్నాడు.

ఈ సమయమునకు కొంత ఉప్పు తయారు చేయబడెను; ఆ ఉప్పున, అవటమున పాలీను అధికారులు పంపించి యుటకు కొనసకరింపినదని ప్రకాశముగారు, రంగయ్య నాయకుగారిని గోచరి. రంగయ్య నాయకుగారు ఉప్పుసాగ గా పాలీను అధికారులు దానిని పుష్పకౌసక వెనుకట పోవుటచే సభ్యులలో వినోదము ప్రబలెను.

ప్రకాశముగారు పిమ్మట బందరువద్ద కోల్ లో కాన కాస నోల్లంఘనమొనర్చిన చరిత్రను వివరించి స్వరాజ్యసంగతుల పుడే ప్రారంభమయ్యెననియు, నిజమున ప్రకాశముగారును రైతులే ఈ యుద్యమమును నడుపుచుండుటచే విజయము నిశ్చయమనియు నుడివిరి. బ్రిటిషు పరిపాలనవలన భారతీయుల ఆర్థికస్థితి ఎటుల భగ్నమైపోయినదియు రైతులకు తెలిసినయెడల ఇదివరకే గొప్ప విప్లవములు జరిగియుండెడిది. ఈ స్వాతంత్ర్యసమరము వగి యుటకు ఎంతయోకాలము పట్టెను. తుది రంగయ్య కళలూర గారును భాగ్యము నాకబ్బునో, అబ్బునో కేవలచెప్పజాలరా. కాని వ్యవహారదక్షిణలకు ఆంగ్లేయులు అచిరకాలములోనే కాలా మగుద్యముగ తమస్థితిని మార్పుకొనెదరని భావించెదను. ఈ దినమున పాలీనుకాశమును తోకొప్పును గలుగజేసుకొనలేదని మీరు ప్రమత్తులై యుండరాదు. మనోవాక్పాతకర్యములయెల్ల పుడును మీరు సౌభాగ్యవహితులై యుండవలెను. ప్రస్తుతమున్న వారు నిర్బంధింపబడినయెడల వెంటనే మీరే నరొకనాయకు ని ఎమ్మకాని సత్యాగ్రహోద్యమమును నిర్వహ్యముగ జూరప్ర దముగ కొనసాగించవలెను. సత్యవారు నాయకత్వమునొంది, సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు సిద్ధమయింపవలెను. అని ప్రకాశము గారు నుడివిరి.

పాలీను అధికారుల ఆగమనము

ఇంతలో ఉప్పు వండట పూర్తియగుటచే, ఉప్పును తీసుకొని, నాయకులను సత్యాగ్రహమును, మైలాపూరునకు ప్రయాణమై వెడల యత్నించుచుండిరి. ఆ సమయ మున, అసిస్టెంటు పాలీను కమిషనరుకు వెంకటప్పగారు నుచి కొందరు, పాలీను అధికారులను, పాల్లు అధికారులను వెంటని దుకొని ఉప్పును తయారుచేయు ప్రదేశమునకు వచ్చి, అటు ఉప్పు తయారు చేయబడెనాయని ప్రశ్నించిరి.

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, పాలీను అధికారులకు జవాబు చెప్పుచు, తయారు చేసెతిమని చెప్పిరి.

పాల్లు అధికారి:—ఎంత ఉప్పును తయారు చేసితిరి?

నాగేశ్వర రావుగారు:—ఇదిగో అని తానను, దుర్గా యమ్మ గారును తయారుచేసిన ఉప్పును జూపిరి.

వెంకటప్పగారు:—దీనిని తయారుచేయుట కెంతసేపు పట్టినది.

నాగేశ్వర రావుగారు:—ఒక గంటసేపు. ఎదురుగాలి యగుటచేత, వైన ఎండ యగుటచేతను, ఇప్పుట ఎక్కడ ఉప్పు తయారుచేయుట కష్టము. సేమీ సుధావర్షము మైలా పూరులో, ప్రకాశముగారి ఇంటివద్ద చాల ఉప్పున, తయారు చేసెదము.

ఒకపాలీను అధికారి; (నవ్వుచు) ఇదిఅంత మంచి ఉప్పు గాదు. మనస్సులు తినుటకు పనికిరాదు. దానిని పారవేయరా దను?

నాగేశ్వరరావుగారు:—(నవ్వుచు) మేము పారవేయ ము. కావలినే మీరు పారవేసుకొనెదరు.

పాలీను అధికారి:—మీరింత స్వల్పముగ మాత్రమే ఇట్ల తయారుచేయుదురని చెలియునెడల మేమునలీ వైపుననేవచ్చి డి నాగము కాము. మీకు శ్రమను ఇచ్చియుండెము.

నాగేశ్వర రావుగారు నవ్వుచు దానికేమి జూడు.

పిమ్మట పాలీను అధికారులు ఉప్పును నుచి బట్టిపోయి రి. పిమ్మట సత్యాగ్రహదళములో నాయకులు, ఈరేగింపుతో మైలాపూరునందు ప్రకాశము పంతులుగారి గృహమునకువెళ్లిరి. వారు గొప్ప సానము చేసినప్పటికీ మధ్యాహ్నము 1 గంట యయ్యెను.

ప్రకాశంపంతులుగారి నిర్బంధము, విచారణ, విడుదల

మదరాసు ఏప్రిలు 14:—పాలీను డిప్యూటీ కమిషనరు గు మల్లలిగారు నిన్న మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు కొంత మంది పాలీను పాల్లు అధికారులతో ప్రకాశంపంతులుగారి గృహమున కరిగి ప్రకాశంపంతులుగారిని ఉప్పుకాసనము 47-వ కెక్సన్ క్రింద నరెడ్డు చేసిరి.

ప్రకాశముగారును మొదటి సత్యాగ్రహదళ సభ్యులగు అపు డచట ఉన్నసభకు కాచి ఉప్పును తయారుచేయరా దిరి. పాలీనువారు వచ్చినవెంటనే సాయిల్లలోని అన్ని నీ రొర్ని ఉప్పునంటు కువయోగించుచున్న రైతులను పొల్లలను సశక రుచుకొనిరి.

ప్రకాశముగారిని నిర్బంధించి మైలాపూరు పాలీనువైవ నునకు గొనిపోయిరి. అచట నడివరకే సిద్ధమగున్న షేక్స్పీటు

యొందు పాలీనుఅధికారులు కంప్లెయింటు బాబులుచేసిరి. మేజిస్ట్రేటు కేసునుచూచించి, సాక్షులగు 8 గంటలకు ప్రకాశము పంతులుగారి కెక్సన్ కి తీర్పుచెప్పింపజేసిరి.

“ప్రకాశముగారి దస్సంబును కలగునా?” అని ప్రశ్నించుచు, పాలీను అధికారి అచ్చరికొనెను. లోగికి ప్రవేశించెను. అతడు ప్రకాశముగారి కెక్సన్ కి “కేసు షా టులానుచున్నది. ప్రకాశముగారితోబాటుగా” అని అడిగెను. “అవు” అని ప్రకాశముగారు బదులుచెప్పిరి.

“అయితే, ఇప్పుట ఉప్పు తయారు చేయబడుచున్న టుల చెలిసినది. దానిని చరేపరమమునకు అచ్చరిమి. మీరు తయారు చేసిన ఉప్పునుచూడ ఇష్టమెను.” అని పాలీను అధికారి గోచెను. షేఖర్ గా పాలీను కులంబు సాయిల్లలోని ఉప్పుటిక కట్టెల, పొల్లలను మోటారు బండి వద్దకు గొని పోయిరి.

“ఉప్పును మాత్రము కేసు కేలకగొ విడుదలము. మీరు బిటు నువయోగించియు తీసికొనవలసియుండును” అని ప్రకాశముగారు నుడివిరి.

“అయితే ఎంత ఉప్పును రెండుట చేసిరి?”

షేఖర్ 2 1/2 పదులుగనుచు మీరు కొంచెము ఆలస్యముగ వచ్చిన ఇంకను చాల తయారుచేసెకారు. అని ప్రకాశముగారు నడివిరి.

ఈలోగా, అంగన్వాలిబుగారు మరొకరిని సత్యాగ్రహమును ఉప్పును గట్టికట్టుకొని పర్యవేక్షించుటకు వెదలునుచిరి. పాలీనుఅధికారి:—మీ ఉప్పు నాకసరములేదు. మీరే కావలెను. మిమ్ములకు ఉప్పుకాసనము 47, 71, 72, కెక్సనుల క్రింద ఆరెస్టు చేయబడుచున్నాను. బాహుమిద విడుదల యగుటకు మీ రంగీకరింపరా?

“బాహుమి! ఎక్కడెది బాహుమి? కొంచెము నే పుంజుక, లంగవత్తయు మీరు చేసుకొని మీ వెంటనే వచ్చెదను” అని చెప్పుచు ప్రకాశముగారు, కెక్సన్ వచ్చిరి.

పాలీను అధికారి:—నాగేశ్వరరావు నాచెప్పు?”

“నాకు చెబి అను.” అని యుత్తును ప్రకాశముగారు మల్లలిగారితో కాని మోటారుబండి వెళ్లిరి. మల్లలిగారు బండికి మైలాపూరు పాలీను వైవమును కలిపిరి పోయిరి.

మల్లలిగారు ప్రకాశముగారి నిర్బంధపడి రను బార్ల వల్లమున దావానూపురమున బాబులచేత, అన్ని ప్రాంతములను సేయు ప్రజలు తొందోపరడములుగా పాలీను వైవను నను బచ్చి ప్రకాశముగారి దర్బారునుకు కౌడమందిరి. నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి కే నార్ల చెలి దానగూడ అవటికివచ్చి ప్రజలకు కొంతవరకే వైవబలోని బట్టి “కేసును ప్రకాశము గారితో కలసి ఉప్పును రెండుట చేసిరి. నన్నుగూడ ఆరెస్టు చేయరేల? అని పాలీను అధికారిని ప్రశ్నించెను. కానిఅవడేమి యు జవాబు చెప్పక యూరకొనెను. మరొకరినెవటికీ నేను మరపు రాదుదాను తంతులుగారుగూడ వచ్చి వైవనులో ప్రకాశముగారివద్దకు వెళ్లిరి. కాని మార్గభ్రష్టా వికేభిరులను గాని ప్రజలనుగాని పాలీను అధికారులు అంగీకరి రానీయులేదు.

విచారణ

ప్రకాశముగారి పాలీను వైవబలోని దీసికొనిపోయి ప్రోత్సముగ మేజిస్ట్రేటు అధికారి ము లా స గ బ డి న, బాయిన్ అను నాల్గు ఇన్ స్పెక్టరు యొ డు ట పోదరు నెట్టెను. మల్లలిగారే కెక్సన్ కియును బాబులు చేసిరి. ప్రాసిక్యూషనువరపున ఒకపాలీను ఇన్ స్పెక్టరు, మరి ఇన్స్పెక్ట సాక్ష్యమునదిరి.

మేజిస్ట్రేటు:—మీరే సాక్షుగ ప్రాసనరిక చేసెదరా? ప్రకాశముగారు:—లేదు.

మే:—మీకు నరమొంటిరి? అనెదరా నరనరనా?

ప్రకాశముగారు:—నేను యిష్టానుకూలముగా నాదేశము యొక్క ఉత్తరువుల నుసరించి, ఉప్పుకాసనము మల్లంఘించి తిని.

“ప్రకాశముగా రొక్క-కాక్యములో సగతి అంతయు చెలిపిరి.” అని నుడువును, షేక్స్పీటు తీర్పు ప్రాయముకు ప్రారంభించెను. కొంతసేపైన తరువాత తీర్పుప్రాసిన కాగితము లను షేఖర్ కట్టుకొని, “ప్రకాశముగారు మీకు బట్టి పొడ్డు చ్చును. మిమ్ముల వదలివేయవచ్చునని సారము! మీకు చాల ఆకాశంగను గలిగియుండవచ్చునని నేనెట్టేటు పలికెను.

అతడు, గెజెట్ గ నాకు చాల ఆకాశంగమే గలిగినది అని చెప్పుచు నాగేశ్వరరావు రామదాసు పంతులుగార్లతో వెలుప లకువచ్చినపుడు బిటును వేరియున్న సెట్టింపునుండి ప్రకాశము ను జయించెను ఛాన్సుములు సన్నించెను. ప్రకాశముగారును ఎండి రెవెన్యూ డి పి సామద్రతరహా జరుగనున్న బహిరంగ సభకు వెళ్లిరి. ప్రకాశముగారిని ఉప్పుకాసనము 92-వ కెక్సన్ క్రింద మరేకేటెటుల తెలియచున్నది.

చెన్న నగర సత్యాగ్రహము

చెన్న నగరము పవిత్ర మగు జలియన్ వాలా దినమున లవణసత్యాగ్రహమును ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులు నాగేశ్వరరావుగారల నాయకత్వమున, కడు శాంతముగను జయప్రదముగను నిర్వహించినందుల కెంతయు సంతసించెదము. బ్రాహ్మేనుండి తిలకు ఘట్టమువరకు జరిగిన బ్రహ్మాండముగ ఊరేగింపేమి, తిలకుఘట్టమునుండి ప్రకాశంపంతులుగారి ఇంటివరకు జరిగిన యూరేగింపేమి, వేలకు వేల ప్రజలతో నిండియున్నను, ఎట్టి అల్లరికిగాని, శాంతిభంగమునకుగాని తావొనగక, సత్యాగ్రహ విజయమునకు కారణమయ్యెను. తిలకుఘట్టమునందు సముద్రపుటొడ్డున స్వరాజ్యలవణము తయారుచేయబడినపుడు, వాలంటీరులే గాక, ప్రేక్షకులనేకులు పాల్గొనిరి. సముద్రమునందు సున్నాతులై, ప్రజలు స్వరాజ్యలవణప్రసాదమును స్వీకరించి, ఆత్మత్సాహముతో నింటికి జరిగి. పోలీసు సాట్లు ఉద్యోగులు ఉప్పును తయారుజేయుచున్న విధమును వీక్షించి చనిరి. ప్రకాశంపంతులుగారి గృహమున పిమ్మట సముద్రపునీటితో ఉప్పు తయారుజేయబడినపుడును, ప్రజలలో సత్యత్సాహము గనుపించెను. ఇంతవరకు ప్రధానపట్టణముగు చెన్నపురి సత్యాగ్రహముపట్ల తగిన ఉత్సాహము జూపకుండుటకు నాయకుల ఉపేక్షయే కారణము గాని, ప్రజలలో యుత్సాహపు లేమి కారణము గాదని, విదితమయ్యెను. ఇకముందు పూర్ణస్వరాజ్యము లభించువరకు, చెన్న నగరప్రజలు స్వరాజ్యసంపాదనకై యావచ్చు క్రిని ధారబోసి, ప్రధానపట్టణగౌరవమునుకాపాడెదరని నమ్మెదము.

చెన్న నగరమునందు గూడ ఆంధ్రప్రముఖులే మార్గదర్శకులై, సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించి, ఆంధ్రులకీర్తిని కాపాడిరి. స్త్రీల యభ్యుదయమునకై పాటుబడుచున్న ఆంధ్రనారీమణి గుమ్మడిదల దుర్గాబాయమ్మగారు చెన్న నగరప్రబోధమునందు పాల్గొని, ప్రభుసత్యాగ్రహదళమున చేరి, ఉప్పును తయారు చేయుటలో అత్యుత్సాహముతో పాల్గొని, ఆంధ్రస్త్రీల ఖ్యాతిని చెన్న నగరమునందు దినుమడింప జేసినందుకు, వారిని అభినందించెదము. ప్రభుత్వమువారుగూడ చెన్న నగరమును ప్రత్యేకముగా గౌరవించిరి. సత్యాగ్రహ నాయకులగు టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. పోలీసు జైలువాసానికి పైచులు మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణ నుండిరి. ఉప్పుచట్టమును సుల్లంఘించితిరా యని, మేజిస్ట్రేటుగారి

రడుగగ, దేశమాత ఆజ్ఞ ననుసరించి, తాము ఉప్పుచట్టమును బుద్ధిపూర్వముగ సుల్లంఘించితి మనియు, అందుకుగాను ఎట్టిశిక్షను విధించినను సంతనమే ననియు, ఆంధ్రకేసరి నిర్భయముగ జవాబిచ్చెను. మేజిస్ట్రేటుగా రేచుని భావింబో తేలియదు గాని ప్రకాశంపంతులుగారిని విడుదల జేసిరి. ప్రకాశంపంతులుగారిని అరెస్టుచేసి యుండుట వింత గాదు. వారు ప్రభుత్వమువారికి నోటీసు నంపియే, సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిరి. ప్రజలయెదుటను పోలీసువారియెదుటను ఇక్కార్యము బహిరంగముగ జరిగెను. దీనియందు రహస్య మేమియు లేదు. అట్టితరి, ప్రకాశంపంతులుగారిని విడిచిపెట్టుటయే ఆశ్చర్యముగ నుండెను.

ప్రకాశం పంతులుగారి నిర్బంధము, చెన్న నగరప్రజలయొత్సాహము నినుమడింప జేయుట కధికముగతోడ్పడెను. సాయంకాలము, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభకు, అసంఖ్యాకులగు ప్రజలు విచ్చేసి, నాయకుల సందేశమును శ్రద్ధతో నాలకించిరి. ప్రకాశంపంతులుగారు తమ అరెస్టునుగూర్చియు, విచారణ ప్రహసనముగూర్చియు ప్రసంగించినపుడు, ప్రజల యుత్సాహము మిన్నముట్టెను. స్వరాజ్యలవణమును, వేలము వైచినపుడు, ఏడువందలరూపాయిలకుబైగ సొమ్ముబెట్టి, దీనిని సభికులు గొనుట, వారి స్వాతంత్ర్యోత్సాహమునకు నిదర్శనము. చెన్న నగరోత్సాహము బుద్ధుదప్రాయముగ పరిణమింపక, మహాత్ముడుపదేశించు కార్యక్రమమును తుదివరకు నిర్వహించుటకు శక్తిని దీక్షను భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక యనికోరెదము. సత్యాగ్రహమునకుమూలాధారమగు అహింసకెట్టి భంగముకలుగకుంప మెలగినందుకు చెన్న నగరప్రజలు అభినందనీయులు. మహాత్ముడు సందేశము నంపుచు, దేశమాతపిలుపు నాలకించి, దక్షిణాహిందూ దేశము ఉప్పుసత్యాగ్రహము విషయముననే గాక, మద్యపానపేషమువిషయమునను విదేశవస్త్ర బహిష్కారమువిషయమునను గూడ కృషి నలిపి గరిష్ఠత్యాగముల గావించుననియు, సముద్రతీరమధికముగనున్న దక్షిణ దేశము లవణసత్యాగ్రహమును నిర్వహించుట సులభసాధ్యమనియు తనవిశ్వాసమును తెలిపెను.

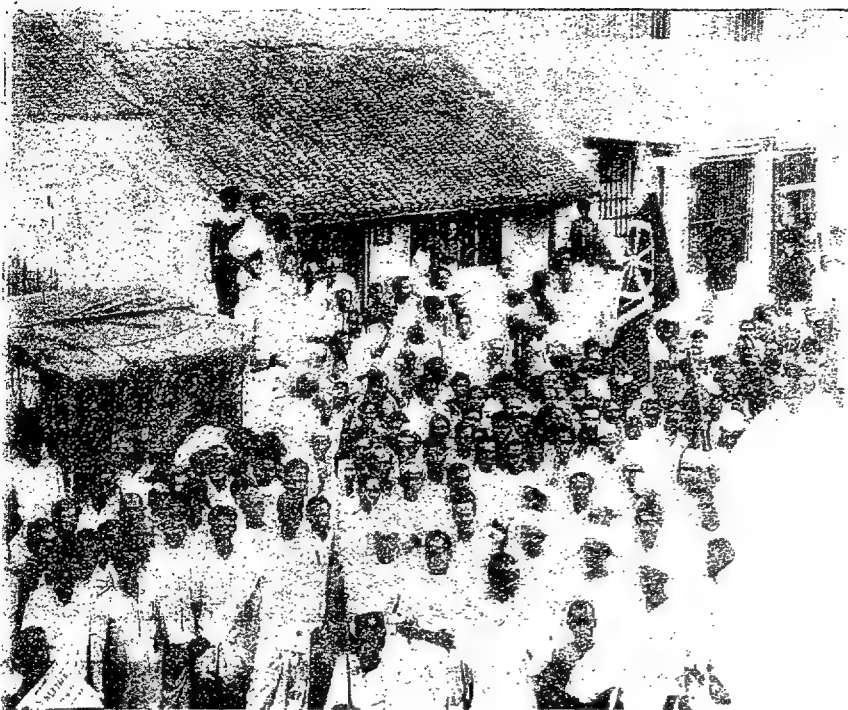
మహాత్ముని విశ్వాసమునకు దక్షిణ హిందూ దేశము పాత్ర మగునని నమ్మెదము. నిజ మేమన, దేశమందంతటను ఉప్పుచట్ట మంతరించె ననుటకు నందియములేదు. సత్యాగ్రహోద్యమములేగాక, తదితరులుగూడ స్వరాజ్యలవణమును తయారుజేయుటకు తోడ్పడుచున్నారు. బొంబాయి నగరమునందు సముద్రతీరమున అయిదులక్షల ప్రజలు ఉప్పును బహిరంగముగ తయారుజేయుచుండ, ఉప్పుచట్టము నిర్మూలము గాలేదా? ఉప్పుచట్ట మను బొమ్మను తయారుజేసి దానిని తగులబెట్టి, బొంబాయి ప్రజలు ఉప్పుచట్ట మడుగంటెనని, ప్రపంచమునకు చాటిరి. ఇది యడుగంటెనని, ప్రభుత్వమువారుగూడ త్వరలో ప్రచురింపవలసినవచ్చును. ఇక్కార్యము జరిగిన పిమ్మట, మద్యపానరూపులమునకును, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునకును, ప్రజలు యావచ్చుక్రిని వినియోగింపవలసియుందురు. ఈ రెండు కార్యములును జయప్రదముగ నెరవేరుటకును, అహింస కెట్టిభంగము వాటిల్లకుండుటకును, సికటింగువలన ఫలము

డుటకును, స్త్రీలే వీనిని నిర్వహింప నమర్థలనియు, వారే యిక్కార్యమును నిర్వహింపవలయుననియు, మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. మహాత్మునివిన్నపము ననుసరించి, గుజరాతుస్త్రీలు కొందరిక్కార్యమునకు బూస నిశ్చయించిరి. ఆంధ్ర దేశస్త్రీలుగూడ ఈ విషయమున తమధర్మమును నిర్వహించి, గుజరాతు నారీమణులకు తోడ్పడెదరని విశ్వసింపవచ్చును. మహాత్ముడు లవణసత్యాగ్రహమును తలపెట్టిననాడే ఉప్పుచట్టమునకు పాదు గదలెను. ఇప్పుడు చట్టము దాదాపు గ నంతరించెను. ఈవిషయమును ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుటకు కొంతకాలము పట్టును. నిర్బంధములు ప్రజల యుత్సాహమును తొలగింపజాలవు. అందుకు మారుగ దానిని మరింత పెంపొందింప గలవు. చెన్న నగరమున గూడ నిర్బంధములు ప్రబలుచో, నగరవాసులదీక్ష మరింతగ పెరుగు నని, నిన్నటిదినము సువ్యక్త మయ్యెను. అహింసాబద్ధమగు నుద్యమము బలప్రయోగముచే నడుగంటుట దుర్లభము. ఈ యుద్యమమును బలప్రయోగముచే నెదుర్కొనుటెటులో, పాలకులు గ్రహింపనేరక, కొందరకు స్వల్పశిక్షల విధించియు, కొందరకు కఠినశిక్షల విధించియు, పరీక్షగా విం చుచున్నారు. సత్యాగ్రహోద్యమంబులను శిక్షించినను, ఉద్యమ మూగిపోవకుండుటకు మారుగ, పెచ్చుపెరుగుచున్నది. నాయకులు దొంగినను, వారి స్థానముల అనుచరు లాక్రమించి, యుద్యమమును నిర్వహించుచున్నారు. పురుషులు దొంగినను, స్త్రీలు దీనిని నిర్వహింపగలరు. బొంబాయిలో నాయకులు లేని లోకము గనుపించుటలేదు. బజాజ్ నారీమెను గార్ల నిర్బంధమునకు పిమ్మట, నుద్యమము ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో నిర్వర్తింపబడుచున్నది. చెన్న నగరమున గూడ నిట్టిస్థితియే సంభవింపక మానదు. పాలకులు సత్యాగ్రహోద్యమము పట్లఉపేక్ష వహించినను, దానిపట్ల బలప్రయోగము గావించినను, ఉద్యమము అతివ్యాప్తి గాంచుచునే యున్నది. ప్రజల సంకల్పమును సమీకరించుటచేతనే, పాలకులు సత్యాగ్రహోద్యమముతో నిమిత్తములేకుండ జేయగలరు. మహాత్ముడో సమాధానపడుట చేతనే, పరిస్థితులు చక్కబడగలవు. ఈ సంగతిని పాలకు లెంతత్వరలో గ్రహించిన సంతమేలు.

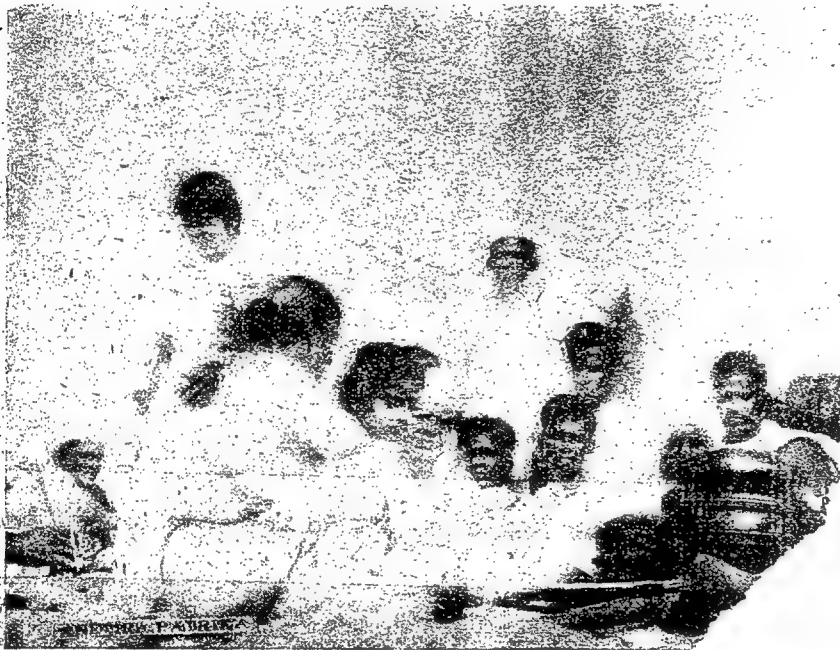
కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని అరెస్టు

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రుగారు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిని నిర్బంధించుట యైన, భారతీయుల నందరను నిర్బంధించినటులే యగును. కాంగ్రెసుపై భక్తిగలవారెల్లరును, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని ఆదేశములను నిర్వర్తించుటకు ముందడుగు వైచుచున్నారు. జవహరిలాల్ నెహ్రుగారి నిర్బంధము, భారతీయుల నెల్లరును తమ ధర్మమును నెరవేర్చుటకు ప్రోద్బలపరచునని, నమ్మెదము. పూర్ణస్వరాజ్యలక్ష్యమును కాంగ్రెసు మహాసభచే సంగీకరింపజేసిన మహానీయులు, జవహరిలాల్ నెహ్రుగారే. తత్సూపాదనకై కార్యక్రమమును ఏర్పరచి, తదర్థమై యావచ్చుక్రిని వినియోగించుచు, పాటుబడు చున్నవారు జవహరిలాల్ నెహ్రుగారే. ఇట్టి సుతుని నిర్బంధమునకు, పండిత

మదరాసులో శాసనోల్లంఘనము

13 వ తేది ఉదయము న్వరాజ్య కార్యాలయమువద్ద బయలుదేరిన మిఠునా తిరువళ్ళిక్కేజి బోవుట.

తిరువళ్ళిక్కేజి సమగ్ర తిరుమన సీరు ముగించి ఉప పంతులుగారు, గు. దుర్గాభయవర్మగారు పోలీసులవద్ద కూర్చున్నార.

ప్రకాశం పంతులుగారి యింటివద్ద సత్యాగ్రహులు ఉప్ప తయారుజేయుట, ప్రకాశం, ఆంగ్లీ అమ్మల, సుబ్రహ్మణ్యంగారు స్వయముగ తయారుచేయుచున్న తత్త్వము ప్రకాశం పంతులుగారు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఫ)

యింటివద్దనే వేరొకవైపున నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, దుర్గా
కు ఉప్పు తయారుచేయుట.

ఈ చేరిన వేలకొలదిజనమునకు శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగా రుపన్య సించుట

యిగారు అరెస్టుయి విడుదలైనవెంటనే పోలీసు స్టేషనునుండి సరాసరి వచ్చి
5 పది నేలమంది జనముతోగూడిన సభలో ఉపన్యసించుట.

స. తాత్పర్యము మహాత్ముని సందేశము

క్రైస్తవ, అంధ, ద్రవిడ, కర్నాటక, కేరళ రాష్ట్రములవారు గమనింపవలెను

జులై 13:-

నానాత్యాగహమువిషయమునందు మాత్రమే గాక విదేశవత్త్రుబహిష్కరణము, మద్య
ముమున్నగు నితరవిషయమునందు గూడ బహిష్కరణ భారతమునందలి వివిధరాష్ట్రములవా
ర్థమగు త్యాగభావముతో సర్వశక్తును వినియోగించి పనిచేసెదరను గట్టినిమ్మకము
శ్రమున సముద్రతీరము మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండుటచే ఉప్పును తయారుచేయు
కలదు." అని మహాత్ముడు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

మోతీలాల్ నెహ్రూగారు గర్వము చెందకమానరు. భారతదేశ మిందుకు సంతసింప వలయును. పూర్వ స్వరాజ్యోద్యమమును నిరోధించుటకు, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని నిర్బంధ మవసరమని, పాలకులకు తోచెను. కాని, ఇందువలన పాలకుల మనోరథ మీడరజాలదు. స్వాతంత్ర్యోద్యమము దేశమందంతటను వ్యాపించుటను, సత్యాగ్రహోద్యమము బలపడుటను నిది సాధనమై వెలయు గలదు. కాంగ్రెసు సందేశమును నిర్వర్తించుట మూలముననే, భారతీయులు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారిపట్ల కృతజ్ఞత చూపగల్గుదురు. వీరు నిర్బంధమునుండి విడుదలయగు సరికి, దేశము స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు ననియు, స్వాధీనభారతము వీరికి స్వాగతమిచ్చి గౌరవించుననియు, ఎచేదము. జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు తయారుజేసిన ఉప్పు నిజమగు ఉప్పు కాదని, సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారికి వలసే ప్రకటించిరి. ఇందుకు జవహరిలాల్ గారును, మోతీలాల్ గారును తగినజవా విచ్చిరి. అట్టితరీ, జవహరిలాల్ గారి నేల నిర్బంధింపవలసి వచ్చెను? వీరిని నిర్బంధించుటబట్టి జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు సరియైన ఉప్పునే తయారుజేసిరినియు, వీరు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహము ఫలప్రదమయినదని పాలకులు భీతిల్లిరనియు, తలచుట కవకాశము గలదు. జవహరిలాల్ గారి నిర్బంధము, సత్యాగ్రహవిజయమునకు ప్రబలనిదర్శన మనుటకు సందియము లేదు.

కొండను త్రవ్వట

లండనులో జరుగుచున్న నౌకాసమావేశము కొండను త్రవ్వ ఎలుకను పట్టినవిధమున పరిణమించెను. అయిదుజాతులమధ్య ఒడంబడిక గుదురుట దుర్లభమయ్యెను. అందుచే మూడుజాతులమధ్య ఏదియోయొకరికి ఒడంబడిక గుదిరెను. ఈ యొడంబడిక, ఆయుధవినిర్జనమునకు తోడ్పడుట కల్ల. ఏలన, ప్రాన్సు, ఇటలీదేశములు తమనౌకలసంఖ్యను విస్తారముగ పెంచుచో, మిగిలినజాతులు తగ్గింపదలచిన నౌకలను తగ్గింప వీలుండదు. వీరుగూడ తమ నౌకలను పెంచవలసివచ్చును. బ్రిటీషు నౌకామంత్రి యగు అలెగ్జాండరుగారు దెలిసినసంతృప్తి కెట్టి ఆధారము గనుపింపదు. మూడుజాతుల ఒడంబడిక ప్రకారము, నౌకలు కొలదిగమూత్రమే తగ్గింపబడును. ఇది యయినను తాత్కాలిపుటాడంబడిక యగుటచే, దీనివలన శాశ్వతప్రయోజనము గలుగదు. జలాంతర్గాములను రద్దుజేయవలయు నని, ఇంగ్లండు అమెరికాలు మొదట పట్టుదల చూపినను, ఈ సూచన ఒడంబడికలో జేరలేదు. జలాంతర్గాముల అమానుష కృత్యములను మాన్పుటకు తీర్మానింపబడెను. కాని, యిది జరుగు పెట్టులో దెలియదు. మూడుజాతులవారును, తమ నౌకల నప్పుడు బట్టిన నప్పుడు పెంచ వీలగును. దీనివలన వైతికఫల ముండుననుట భ్రమదప్ప వేరుగాదు. నౌకల పోటీ అటులనే నిలిచియుండును. ఒడంబడికలో చేరనిజాతులు తమ నౌకలను పెంచుచో, ఒడంబడిక సంగీకరించినవారు గూడ తమ నౌకలను పెంచవలసివచ్చు నని, అలెగ్జాండరుగా రంగీకరించెదరు. అయినను, ఇట్టి యవసరము గలుగ దని, అలెగ్జాండరుగా రూహించుచున్నారు. వీరియూహ కెట్టి యాధారము గనుపింపదు. జలాంతర్గాములు

రద్దు గానందుకు అలెగ్జాండరుగారు తమ ఆశాభంగమును దెలిపిరి. నౌకాసమావేశము విఫలమయ్యె నని చెప్పవచ్చును. సమావేశమునందు షరత్ స్వరభీతియు, అవిశ్వాసమును చెలరేగెనుగాని, ప్రేమగాని, స్వార్థత్యాగదృష్టి గాని ప్రబలియుండలేదు. ఇట్టిస్థితియందు నౌకాసమావేశము నిష్ఫల మగుటలో వింత ఏముండును?

మహాత్ముని యుద్యమము :

లేబరు ప్రముఖుల సందేశము హిందూదేశ విషయమున ఎట్టి వైఖరి నవలంబింపవలయునో, ఆ విచక్షణనంతను ఇర్విన్ ప్రభువు గారికిని, రాష్ట్ర పాలకులకును వదలిపెట్టి, లేబరుప్రభుత్వము మానము పహించినను, లేబరుపక్షమునందే కొందరు ప్రముఖులకు, ప్రభుత్వవైఖరి తృప్తిగలిగించుటలేదు. హైందవాధికారుల విచక్షణపై నాధారపడుటవలన, పరిస్థితులు రానురాను విషమమగుచున్నవని, వీరుగ్రహించిరి. నిర్బంధప్రయోగము నిరుపయోగమని, వీరు కనిపెట్టిరి. అందుచే లేబరుపక్ష మంతయు హైందవాశయములకు ప్రతికూలముగ లేదని, వీరు గనుబరుపదలచి, మహాత్మునకు సందేశ ముపిరి. ఈసందేశమునందు, మహాత్మునియుద్యమము పట్ల సానుభూతి దెలుపబడెను. తమశక్తి సంతను వినియోగించి, హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము చేకూర్చుటకు యత్నించెదమని వీరు మహాత్మునకు వాగ్దానముజేసి, తమసద్భావమును సూచించిరి. ఈసందేశమును బంపినవారిలో మాక్సుటను, షెన్నర్ బ్రాక్వే మున్నగువారు గలరు. మహాత్ముని యుద్యమముపట్ల సానుభూతి జాపుటలో, వీరు శ్లాఘాపాత్రముగ మెలిగిరిని చెప్పవచ్చును. కాని, శుష్కసానుభూతివలన ప్రయోజన మేమి? వీరు స్వపక్షమును ప్రేరేపించియు, ఇంగ్లండునందు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమువిషయమై ఆందోళనము నలిపియు, హిందూదేశమునకు న్యాయము జరుగునటుల చూచినగాని, వీరిసందేశమునకు ప్రయోజనముండదు. లేబరు ప్రముఖుల సానుభూతితో హిందూదేశమునకు విసువెత్తినది. ఇప్పుడు కావలసినది కార్యాచరణము. పై సందేశమంపిన లేబరుపక్షప్రముఖులకృపి కెట్టిఫలము గలుగునో చూడవలయును.

కేల్కారుగారు : సత్యాగ్రహము

రిస్సానీపు పక్షనాయకు లగు కేల్కారుగారు కాంగ్రెసు తీర్మానములలో నేకీభవించకున్నను, లవణసత్యాగ్రహము నవలంబించి, గాంధీమహాత్మునికి తోడ్పడుట మిగుల ప్రశంసాపాత్రము. శాసనసభలో, నిర్బంధముల చట్టముల కవకాశము లేకుండజేయుటయు, వెలుపల నట్టివానిపట్ల సత్యాగ్రహ మొనరించుటయు, తమపద్ధతి యని, కేల్కారుగారు చాటిరి. వీరు స్వరాజ్యలవణమును విక్రయించి, ఉప్పుచట్టమును ధిక్కరించుట జాతీయపక్ష కార్యక్రమమునందొకభాగమని చాటిరి. కేల్కారుగారు సత్యాగ్రహమునకు బూనుటచే, మహారాష్ట్ర దేశమునందీయుద్యమము విజయవంతముగ ముగియ నని నమ్మువచ్చును. ఇతరవిషయముల గూర్చి ఎట్టి అభిప్రాయభేద మున్నను, సరాజ్యసత్యాగ్రహము విషయమున అట్టిభేదములను వెనుకకుబెట్టి, కేల్కారుగారివలె ఇతర సహకారవాదులుగూడ దీనికి తోడ్పడుట విశేష మగును.

దండనారాయణరాజుగారిసేవావ్రతము

మదరాసు శాసనసభ్యులుగ నుండి కృష్ణా గోదావరి మండలముల రిసెటిల్ మెంటు ఏర్పాటులను తొలగించి, రయితులకు న్యాయము చేకూర్చు నిమిత్తము ప్రశంసాపాత్రముగ కృషి సలిపి, కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ చేరగనే శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిన క్షత్రియవీరులగు దండనారాయణరాజుగారు, పశ్చిమ గోదావరి మండల సత్యాగ్రహ ప్రస్థానమును ప్రారంభించి నిర్వహించుట, మిగుల సమ్మోదావహము. మట్లపాలెములో మొన్నటి దినము ప్రారంభమయిన లవణసత్యాగ్రహము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగెను. వీరినాయకత్వముక్రింద, పశ్చిమగోదావరి మండలము స్వరాజ్యసంపాదన కై యావచ్చుక్కిని వినియోగించి, కృతార్థత గాంచునని నమ్మెదము.

పంజాబుగవర్నరుగారి ఎచ్చరిక

పంజాబుగవర్నరుగారు సత్యాగ్రహోపలంబుల వైఖరిని నిరసించుచు, వారు దేశమును అధోగతి పాల్పేయుచున్నారని, చెప్పిరి. తాము దేశము నుద్ధరించుచున్నట్లు సూచించిరి. వీరి స్వాతిశయము గమనార్హము. పంజాబులో నధికారులు గావించిన దుశ్చర్యలే, అసహయోద్యమమును జనింపజేసినని గ్రహించినపుడు, వీరివాక్యముల కెట్టి విలువ యుండునో యూహింపవచ్చును. లవణతిరాయిగారి మరణమునకు అధికారులబలప్రయోగమే కారణమయ్యెను. పంజాబుదేశముగాని, మరి యేయితర రాష్ట్రముగాని, స్వరాజ్యసిద్ధివలననే, సౌఖ్యము ననుభవించగలదు. పంజాబుప్రజల దృష్టిని స్వరాజ్య సంపాదనప్రయత్నములనుండి మరలించుటకు గవర్నరుగారు చేసెడియత్నము, విఫలము గాకమానదు.

మహాత్మునిప్రశంస

అంతర్జాతీయ కాటను స్పిన్నర్లు సంఘ కార్యదర్శి యగు పియర్లుగా రిటీవల, హిందూదేశ పారిశ్రామిక పరిస్థితులను విచారించుట కీదేశమునకు వచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముడు హైందవకార్మికులకు జేసిన మేలును శ్లాఘించుచు, పియర్లుగారు రూటరు ప్రతినిధితో ముచ్చటించిరి. అహమ్మదాబాదులో కార్మికుల నమ్మెలు జరుగకుండుటకు, మహాత్ముని ఘనప్రయత్నములే కారణమని వీరుచెప్పిరి. మహాత్ముడు శాంతిదూత. మహాత్ముని సంబోధనలను, అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానులును, కార్మికులుగూడ శ్రద్ధతో నాలకించి నిర్వహించుటచే, శాంతి చేకూరుచున్నది. ఇటులనే పాలకులుగూడ మహాత్మునియపదేశములను నిర్వహించుచో, హిందూదేశమునందు శాంతి చేకూరగలదు.

సేకగుప్తగారి నిర్బంధము

వంగదేశనాయకు లగు సేకగుప్తగారు బర్మా కారాగృహమునుండి విడుదలయై ఎంతకాలమో గాకున్నను, మరల కంకత్తాలో నిర్బంధింపబడిరి. నిమిత్తగ్రంథమునుండి వీరు కొన్ని వాక్యములను చదివినందులకు, వీరును మరికొందరు విద్యార్థులును నిర్బంధింపబడిరి. సేకగుప్తగారి కీమారు దీర్ఘకాల విధింపబడవచ్చును. కాని సేకగుప్తగారుగాని, మరి యేయితర నాయకులుగాని లేకున్నను, వంగదేశ

ము తనధర్మమును నిర్వహింపగలదని, నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. నేకగుప్తగారిని నమును ఇతరనాయకు లాక్రమించెద రనుటకు సందియము లేదు.

బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి వ్యాపారుల నిశ్చయము బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి సంఘమువారు, శుద్ధ స్వదేశీవస్తుమునే యుపయోగింప నిశ్చయించిరి. కాంగ్రెసు పతాకము, స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి భవనముపై స్థాపింపబడెను. ఇతరవరకు విదేశీవస్తు వ్యాపారముతో సంబంధము గలిగిన వర్తకులు దీనిని మానుకొనుటవలన, దేశమున కత్యంతలాభమును చేకూర్చ గలుగుదురు. విదేశీవస్తువ్యాపారులందరును, విదేశీవస్తుబహిష్కారమునకు తోడ్పడుచో, భారతదేశమునకు అమితమగు నేవ చేయగలుగుదురు. దాస్యవిముక్తికి తోడ్పడగలరు.

కరాడీలో మహాత్ముడు ఉప్పును పరీక్షించుట

చాలరకముల ఉప్పును తయారుచేయుచుండుట

కరాడీ, ఏప్రిల్ 11— 11 వ తేదీ ఉదయమున దండి నుండి మోటారులో మహాత్ముడు బయలుదేరి అచటకు 4 మైళ్ల దూరమునందున్న కరాడీకి వచ్చెను. అచట సత్యాగ్రహ శిబిరమున్నది. అచట పుష్పపక్షిను రోడ్డువదిరి. ఆ మళ్లలో సమస్తపునీటిని పోగుదడు. అనీరు ఎండకు యిరిగిపోగానే మళ్లలో ఉప్పు యేర్పడును. అచట వలంటీరులు తయారుచేసిన అనేకరకముల ఉప్పును సభాసభునందు మహాత్ముడు పరీక్షించెను. ఆ సభలో 1500 మంది పురుషులును 500 మంది స్త్రీలును యుండిరి. వారందరునుగూడ పేదవారే. స్త్రీలు యియ్యదలచిన విరాళములకు శ్రమితి పడితెను (పటెలుగారి కొమార్తె) గారికి యివ్వవలెనని మహాత్ముడు తెలుపుటచే వారందరను ఆమెచేతికిచ్చిరి.

"మీరు కల్లుకుండలను మోయుట మానినేసి నూలువడుకుచుండవలెను. కల్లుగియుటకు పీలలేకుండుటకు ఖర్చురపు చెట్లను సరికేవేయుటకు యజమానులు సమ్మతించినచో వలంటీరులు వానినినడిపేసెదరు". అని మహాత్ముడు నడిచెను. ఖర్చురపు చెట్లను సరికేవేయుటకు చాలమంది సమ్మతించినందున తేలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

హరతనమువారి యేర్పాటు

బస్సులకు లైసెన్సులు

జుల్యూరు, ఏప్రిల్ 11— నవసారినుండి దండి ఆటు కరాడీ మట్టాడు మున్నగు ఉప్పు సత్యాగ్రహ ప్రాంతములకు రాకపోకలకు సరికేడి బస్సుల కన్నిటికిని లైసెన్సు లుండవలెనని యిప్పుడు నిర్బంధించుచున్నారు. కఠినముగా పరీక్షించుచున్నారు.

పోలీసు ఘాటులు వటవాడు వద్ద నొక ఘాటును అటు వద్ద నొక ఘాటును ఉంచబడెను. వటవాడువద్ద డిప్టీ మాజరింటెండెంటు అంటిగారును అటువద్ద డిప్టీ సూపరింటెండెంటు వాదిర్లా (ద్రావు) గారును సాయుధులగు పోలీసు థిలులతో మకాము చేసియున్నారు. నల్లెడునట్టియు వచ్చెడు నట్టియు ముమ్మలకు బండ్లను బస్సులను కొంచెలగూడ వారు పరీక్షించుచున్నారు. యెవరి వద్దైన ఉప్పు కనబడినచో తీసుకొనుచున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

పాటియాల మహారాజుగారిపై

నేరారోపణలు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారణ

నలివెనరను వదలి

ధిల్లి, ఏప్రిల్ 11—సంస్థానాధీశుల ప్రజలసభవారు పాటియాల మహారాజుగారిపై మోసములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారణజరిపెదరను వదలి బయలుదేరినది. నాభామహారాజుగారికి నురల సంస్థాన వివ్యవహారమున కఠియొక చర్యచేయడ కలదు. (ఫీ. ప్రె.)

యావద్భారతసత్యాగ్రహ కేసులవిచారణ

పోలీసువారు బలవంతముగా ఉప్పు తీసికొనిపోవుట

అరెస్టులు - శిక్షలు

జె. ఎం. నేనుగుప్తగారిని మరల అరెస్టుచేయుట

మరి నలుగురిని గూడ అరెస్టు చేసిరి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12—12వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తా నగరమున కారనువాలీకుస్పేషరులో బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభకు నాయకులు విద్యార్థులు పౌరులు మున్నగు వారు వేలకొలదిగావచ్చిరి. పోలీసువారుగూడ వందలకొలదిగా వచ్చి ఆస్పేషరుచుట్టును చేరియుండిరి. డిప్టీ కమిషనరు హంసుధాగార్లును మరి పెక్కుమంది సాక్షులునుగూడ వచ్చిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు గుప్తగారు జాతీయపతాకమును లేపనెత్తిరి. పిమ్మట దేవుడుకు అను నిషిద్ధగ్రంథమునుండి కొన్ని భాగములను చదివి అరీతిగా సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. నిన్న నిచట చాలమందికి చెబ్బలుతగిలినవిగాన మీరు చదువవలసినదని గార్డనుగారు గుప్తగారితో చెప్పి ఉత్తరపు నిచ్చిరి. మీరు చదివినచో అరెస్టుచేసెదమని చెప్పిరి.

నే. గు—ఎందుల కీదొర్లజన్యము?

గార్డను—ప్రజలు ఉద్రేకమును చెందెదరు.

గు—మీరు తొందర కలిగింపకున్నచో ప్రజలెన్నడును దొర్లజన్య మొనరింపరు. సాధారణముగా మీవలననే దొర్లజన్యము కలుగుచుండును. మావలన నెంతమాత్రమును కలుగదని నామట్టుకు నేను చెప్పగలను.

గా—నేను మీతో నేకీభవింపను.

గు—మీరు కొంచెమునేపు వేచియున్నచో నేను చెప్పినదే నిజమని స్పష్టము కాగలదు.

ఈరీతిగా సంభాషణ జరిగిన పిమ్మట గుప్తగారు మరల చదువవారంభించిరి. పుస్తకము నియ్యముగాని గుప్తగారు నిరాకరించిరి. అంతట గార్డనుగారు బలవంతముగా లాగుకొనిరి. ఆటు పిమ్మట జ్ఞానాంజన నియోగారును మరి ముగ్ధులను గూడ నటులనే ఒకరితరువాత నొకరుచదివిరి. గుప్తగారిని తక్కిన నలుగురిని గూడ అరెస్టు చేసిరి. సభ్యులు శాంతముగా పాఠముగా చెడలి పోవలెనని గుప్తగారి పుడు తెలిపిరి. అందరను శాంతముగా చెడలిపోయిరి.

11 వ తేదీని కాలేజీస్పేషరులో జరిగిన సభలో చాలమందిని అరెస్టు చేయుటచే నేడు హిందూపేట, మిర్ర, రిఫసు కళాశాలలలోను యితర పాఠశాలలలోను చదువుచున్న విద్యార్థులందరును యీసభకు వేలకొలదిగా వచ్చిరి.

నేనుగుప్తగారును యితర నాయకులును 2½ గంటల కడటికి వచ్చిరి. సత్యాగ్రహము చేయుటకు సిద్ధపడివచ్చిన వారి కొక ప్రత్యేకస్థలము యేర్పాటు చేయబడెను. అయితే పూర్వచంద్రవాసు, అక్కినిగంగూలీ, హేమంతజోషు, ఆమరబోసుగార్లు (రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు) నలుగురునుగూడ సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు సంసిద్ధులై వచ్చిరి. మీరు ప్రశాంతముగా నుండవలెనని మొదట నేను గుప్తగారు కోరిరి.

గుప్తగారు మున్నగువారిని థైదీల మోటారుబండిలో లాలుబజారు చేరసాలకు తీసుకొని వెళ్లిరి. అప్పుడు సందేశము నొసంగవలెనని కొందరు గుప్తగారిని కోరిరి. కాని విమర్శలను అరెస్టుచేసిన పిమ్మట మీరు సందేశము నియ్యగూడదని" మంసుభాగా రనిరిగాని గుప్తగారు సందేశము నిచ్చిరి.

గుప్తగారి భార్యయును పుత్రులును చేరసాలకువెళ్లి గుప్తగారిని చూచిరి. అచట నున్న సత్యాగ్రహయోధుల కందరికిని పండ్లు మితాయిలు మున్నగువారిని ఆమె యొసంగిరి.

వంగరాష్ట్రవాసులకు గుప్తగారి సందేశము

"శత్రు 13వ తేదీని నేను సత్యాగ్రహవలమును విక్రయింపదలచినిగాన మీరందరును శత్రు ముఖ్యముగా నటులచేసి సత్యాగ్రహము నొనరింపవలెను. రాష్ట్రమునందంతట ప్రజలందరునుగూడ యీరీతిగా నొనరించి ఉప్పువట్టుమును చిత్తుకాగితముగా చేయవలెను." అనిగుప్తగారు సందేశము నొసంగిరి.

11వ తేదీ సాయంత్రము కాలేజీస్పేషరులో అరెస్టు చేయబడిన 35 మందిలోను 29 మందిని విడుదలచేయవలెనని వారి సరతుకులు కోరుటచే వారిని 12వ తేదీని విడుదలచేసిరి. తక్కిన 6 గురిపైను కేసుచేయబడెను.

"మమ్ములనందరిని పోలీసువారు కొట్టిరి. మమ్ములను మోటారువానులలోనికి త్రోయుటలో మాకందరికిని చెబ్బలు తగిలినవి. నిన్న రాత్రి మాకు తిండిపెట్టలేదు. మరి నేను మమ్ములను వదలివేసినపుడు మొదట మావద్దనున్న రూపాయలను వస్తువులను మా కొట్టలేదు." అని విద్యార్థులు ప్రకటించిరి.

12వ తేదీరాత్రి లాలుబజారు చేరసాలలో నొక ప్రత్యేక పుగడిలో నేనుగుప్తగారి నుంచిరి. అందుకుర్రీలు మున్నగునవి అమర్చబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

మోహనలాలు పాండ్యా

మానూభాయి దేశాయిగార్లను

అరెస్టుచేయుట

పీ. కో. 117 నెక్సును

నవసారి, ఏప్రిల్ 12—జుల్యూరు సత్యాగ్రహ శిబిరమునందు నాయకులగు శ్రీయుతులు పాండ్యామల్లాభాయి, దేశాయిగార్లను 40 మంది వలంటీరులు 12వ తేదీ ఉదయమున జుల్యూరునుండి ఉంతాడికి రిమైల్లదూరమునందున్న శంజనుకు వెళ్లిరి. అచట 100 మంది స్త్రీలును పురుషులును కలుసుకొనిరి. అచటనున్న ఉప్పుగోతిలో వారందరును ఆరుమణుగుల ఉప్పు తీసిరి. అటనుండి కాకవాడీవెళ్లిరి. అచట బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభకు 500 మంది వచ్చిరి. అచట ఉప్పును విక్రయించిరి. అటనుండి మరల జుల్యూరు వచ్చుచుండగా వారిలో పోజుదొర్లబుల్లూరు వారిని అరెస్టు జేసెను. అప్పుడు వారి వద్ద ఉప్పు కనబడలేదు. కావున పీ. కో. 117 నె. క్రింద అరెస్టుచేసియుండును. (ఫీ. ప్రె.)

బలారారి మోహతాగారి కేసు

ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష

నూరతు, ఏప్రిల్ 12—పింజరతులో ఉప్పుసత్యాగ్రహమును జరుపవలెనని ప్రజలను ప్రోత్సహించె నను నేరమునకు పీ. కో. 117 నెక్సును క్రింద యీనెల 11 వ తేదీని వోల్టాడులో మేజిస్ట్రేటు మోహతాగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష వేసెను. (ఫీ. ప్రె.)

జరేశ్వరు మాజీగారి కేసు

18 నెలలు కఠిన శిక్ష వేయుట

కాటాయి, ఏప్రిల్ 11—వంగరాష్ట్రమున పిచవానీలో సత్యాగ్రహనాయకు డగు జరేశ్వరు మాజీగారిని మరి 8 మందిని అరెస్టుచేసిరి. మాజీగారికి 18 నెలల కఠినశిక్ష వేయబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

సురేంద్ర మోహనదాసుగారి కేసు

రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధించుట

కాటాయి, ఏప్రిల్ 12—వంగరాష్ట్రమున కొంటాయిలో జాతీయవిద్యాలయమున ప్రధానోపాధ్యాయుడుగా నుండిన దాసుగా రచట సత్యాగ్రహ మొనరించినందులకు రెండేండ్లు కఠినశిక్ష వేయబడెను.

జీవ రాం జీ కొ థారి,

సురేంద్ర దాసుగార్ల కేసు

ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష, 200 జుల్యూనా

బాలసోరు, ఏప్రిల్ 12—వెనుక గాంధీమహాత్మునకు, రెండు లక్షల రూపాయలకు తక్కువలేకుండా నిచ్చిన నేటు తీవరాంజీ కళ్యాణజీ కొథారిగారును స్థానిక కాంగ్రెసు నాయకుడగు సురేంద్రనాథదాసుగారును సత్యాగ్రహ మొనరించి నందులకు నేడు వారికిద్దరికిని ఒక్కొక్కరికి ఆరు నెలలకఠినశిక్ష యును. 200 రూపాయలు జుల్యూనాయును వేయబడెను. దాసుగారు 1921లోనే ప్రభుత్వోద్యోగమును త్యజించిరి. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రనిషేద గ్రంథ

సత్యాగ్రహము కేసు

17 వ తేదీవరకును వాయిదా వేయబడుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12—11 కాలేజీస్పేషరులో విషిద్ధగ్రంథపతక మొనరించినందులకు అరెస్టుచేయబడిన 35 మంది నేడు వదలివేసిరి. సచింద్రమిత్రులగు మున్నగు తక్కిన ఆరుగురిని నేడు మాడవ మేజిస్ట్రేటు కొట్టుకు తీసుకొని వెళ్లిరి. ఏప్రిల్ 17 వ తేదీవరకును రిమాండులో నుంచుటకు ఉత్తరు వియ్యబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

పండిత జవహరలాలు నెహ్రూగారిని అరెస్టుచేయుట

భారతకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు నేడుదయమున అరెస్టుచేయబడెను

అలహాబాదు, ఏప్రిలు 14:—నేడు ఉదయమున 7 గంటలకు అలహాబాదునుండి రాయపూరు వెళ్లుటకు పండిత జవహరలాలుగారు అలహాబాదు జంక్షనులో రైలు నెక్కుచుండగా ఉప్పుచట్టము 9వ సెక్షనుక్రింద అరెస్టుచేసిరి. ఆయనను నైనిటాలు చెరసాలలో నుంచిరి. అటనుండి ఆ వర్తమానమును జవహరలాలుగారు మోతీలాలుగారికి తెలియజేసిరి. అంతవరకును మోతీలాలుగారికి తెలియనేలేదు.

(ప్రీ ప్రె.)

కాంటాయిలో దుర్భరదౌష్ట్యము

300 మణుగుల ధాన్యమును తగులబెట్టుట అరెస్టులు, జాల్పానాలు, స్త్రీలను బయటకీడ్చుట కాంటాయి, ఏప్రిలు 12:—పంగరాష్ట్రము కాంటాయిలో నిరంకుశవర్తము వాగు దుర్భరదౌష్ట్యమును సలుపుచున్నది. పిచరారీలో సత్యాగ్రహమొనరించుటకు 11వ తేదీన క్షింపబడిన జాతీయ మోతీగారియొక్క 300 మణుగుల ధాన్యమును తగులబెట్టిరి.

గ్రామములకు వాలంటీరులను రంగరిని అరెస్టుచేసి జాల్పానాచేసిరి.

చెరసాలలో భువనమాండలుగారిని కొట్టిరి. గోపాలుపూరులో ఉప్పుతీయుచున్న యిద్దరు స్త్రీలను ఉప్పు గోలీలోనుండి బయటకీడ్చిరి.

తామరచావు గోపాలుపూరుగ్రామములలో వాలంటీరులు సబుడివిజనలను మేజిస్ట్రేటుకు ముందుగా నోటీసునిచ్చి పిమ్మట పుష్పచేసి అమ్ముచున్నారు. ఒకమణుగు పుష్పను గ్రామములలో విక్రయించుటకు పంపిరి. (ప్రీ ప్రె.)

ఆరుగురికి ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష వేయుట

కాంటాయి, ఏప్రిలు 11:—అరెస్టు చేయబడిన 7 గురిలోను ఒకనిని వదలివేసి తక్కిన ఆరుగురికిని ఒక్కొక్కరికి ఆరు నెలలు కఠిన శిక్ష వేయబడెను. జాతీయ మోతీగారి గృహమున ఆతని తల్లి ఉప్పు తయారుచేసెను. పోలీసువా రామగృహమున చొరబడి సామానులను సన్నిటిని యింటివెలుపల ఆవరణలోనికి విసరివేసిరి. అపుడు సాక్షి వ్రాలుచేయుట కన్యకును దొరకలేదు. విద్యార్థులు విద్యాలయమున నిట్లు బహిష్కరించిరి. గ్రామపంచాయితీ అధ్యక్షుడు గోపాలుప్రధానుగారు కాజీసాహు నిచ్చెను. బండ్ల వారును దుకాణదారులను పోలీసువారిని బహిష్కరించిరి. వలంటీరులు విక్రమించి యున్నపుడు పోలీసువారు వచ్చి పోలీయపతాకములను తీసుకొని పోయిరి. మరల క్రొత్తపతాకములను తెచ్చిరి. అంతట జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పోలీసులతో గూడ వచ్చి మరల పతాకములను బలిమిని తీసుకొని పోయెను. ఒక వలంటీరుకాలుగు రాపిడి తగిలినది. డాక్టరు మురళీచంద్ర తనస్థిగారికి శిక్ష వేయబడినందున ని బ సేందు ప్రార్థనగారిని వ్యాయముగా నెన్నుకొనిరి.

పండిత బాలకృష్ణశర్మగారిని అరెస్టు చేయుట

కాన్పూరులో ప్రతాపపత్రికా సహాయనంపాదకుడు కాన్పూరు, ఏప్రిలు 12:—కాన్పూరులో ప్రతాపపత్రికా సహాయనంపాదకుడు యువక సంఘాధ్యక్షుడును పండిత బాలకృష్ణశర్మగారు 12 వ తేదీ ఉదయము నాయకత్వము వహించి 11 మంది వాలంటీరులతో బయలుదేరగా ఆయనను అరెస్టుచేసి పరికరముల సన్నిటిని తీసికొనిరి. (ప్రీ ప్రె.)

నం|| రా|| రాయబెరీలలో సత్యాగ్రహము

ముగ్గురు వలంటీరులను అరెస్టుచేయుట

రాయబెరీ, ఏప్రిలు 12:—ఉప్పు తయారు చేయువారును వారికి సహాయము చేయువారును అప్పుడు అచటనుండి చూచుచుండువారునుగూడ అరెస్టు చేయబడుదురు.

ఆని రాయబెరీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చేసిన ప్రకటన 12వ తేదీన నాగరమునందు పొచిట్టబడెను.

ఉప్పును తయారుచేయుచున్న స్థలమునకు పోలీసు పు డ్కోగులను 20 మంది కనిష్టమును వెళ్లి పరికరములను లాగి తేసిరి వలంటీరులు మరల ఉప్పునీటిని పురిగించుచుండగా మరల పోలీసువారు లాగివేసిరి. అపుడు వలంటీరులలో కొందరికి చెబ్బలు తగిలినవి. పోలీసువారు ముగ్గురు వలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. కొని వారిలో యిద్దరిని పిమ్మట వదలివేసిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసునగరములో ఉప్పుసత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహ నాయకులకులకు

శ్రీయుత కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ప్రకటన నిన్నటిదినమున నిచ్చుట జరిగిన సత్యాగ్రహము మద్రాసు పౌరుల యందు మేముంచిన విశ్వాసమును పూర్తిగా సమర్థించుచున్నది. వాలంటీరు చాలాశ్రమతో గూడిన కార్యదేశము యెటులో యొపికతో సాగింది. పోలీసువారి జోక్య మెప్పుడు గాన్పించలేదు. పదనవత్సరముల సత్యాగ్రహసభమునల ప్రజలకును నిరంకుశాధికారులకును చూడకొంత వరకు సత్యాగ్రహప్రభావము బోధపడినది. జవహరలాలును, వాలంటీరులగుడ నాయకులే పరిగా వడివించగలరు. ప్రజాసమాహముగూడ సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొనుటవలన దౌర్జన్యము జగుగునని భయపడుటకు కారణములేదు. మద్రాసులో మేము కొద్ది దినముల శిక్షణమును మాత్రమే పొంది సత్యాగ్రహమును కొంత ముగా జరుపగలిగితిమి. మద్రాసు ప్రముఖు లెంతో ఉత్సాహమును గనపరచిరి. ఊరేగింపులలో అనేక స్థలములందు ప్రజలు ఫలములను, పువ్వుములను, వారేతులను, ద్రవ్యమును సమర్పించుటగూడ, తమచేత విమోచమున కొంత గాఢముగా వాంఛించుచున్నారో స్పష్టపడుచున్నది. కొనుకేళ్లరనుపేటలో యిద్దరు బాలురు ఖద్దరు చెట్టిలను బోపిలను ధరించి ఫలములను, పువ్వుములను, సమర్పించి, ఊరేగింపునకుముందుగా వడచుచు తిలకు ఫుట్టమును చేరుట మద్రాసునగరముందు సత్యాగ్రహప్రభావమునకు నిదర్శన మగుచున్నది. ఇట్టినిజముననేవాసకల్ప మేఘకేగింపునందంతలను గోచరించుచుండెను. మేము సముద్రతీరమును చేరినప్పుడు వేల కొలది ప్రజలు మావెంట వచ్చుచుండినను దౌర్జన్యకార్య మేది యును జరుగలేదు. ఉప్పు తయారుచేయుట జూచుటకు ప్రజలెంతో యాత్రతపడిరి. అనేకమంది స్త్రీలు యీ నూతన సంవత్సరాదిదినమున కొంచె ముప్పులను యదిచూచుట కొంతో యాత్రతపడిరి. కొంతకాలమునకు పిమ్మట పోలీసు ఉద్యోగులును, సాల్టు ఉద్యోగులును వచ్చినప్పటికిని తమ కపటవర్తకు భోగట్టా సంపాదించినతరువాత నెట్లు జోక్యము కలుగజేసి కొనకుండ వెనలిపాయి. ఊరేగింపు మూడు 11-45 గంటలకు శ్రీయుత ప్రకాశం గారి గృహము చేరెను. ఈ విధముగా మూడు ఆరుగంటలకాలము యెండవేళోర్పుచు యంత దూరము సడుచుటబట్టి వాలంటీరు యెట్టి యింత పరిస్థితులలో నయినను కొంతమంతో నేయుండగలరని పుష్టపడుచున్నది.

నిన్నటిదినమున జరిగిన సత్యాగ్రహము భావికార్యక్రమమునకు తుభేనూచకముగానున్నది చాలకాలమునరకును యంత సదేశోత్సాహముతో సత్యాగ్రహ సమరమును సలుపుట మద్రాసు ప్రజలకును నాయకులకును విధియగుచున్నది. శ్రీయుత ప్రకాశం గారు చెందు గంటలకాలమువరకు నిర్బంధింపబడినప్పటికిని, యికముందు ప్రభుత్వమువారు సత్యాగ్రహోద్యమమును అందివేయుటకు గట్టి ప్రయత్నములను చేయుచు నేయుండురు. ఈ పోరాటము అనేక మాసములవరకు జరుగవచ్చును. ఇంతవరకును యీ యుద్ధము ములో చేరలేనట్టివారందరును యికనయినను ఉద్యమమునందు చేరి యు ద్రవ్యసహాయము నొసగియు తమ కేక్తికొలది తోడ్పడవలసియున్నది. మద్రాసు నిన్నటిదినమున సత్యాగ్రహమును జయప్రదముగా జరిపినతరువాత నిక వెనుకబడనూడదు.

శ్రీయుత పి. రాజగోపాలాచారిగారు మద్రాసు రాష్ట్ర మంతటను ఉప్పుసత్యాగ్రహమును జయప్రదముగా కొనసాగుటకు మద్రాసు నగరమునూడగూడ తమ దృష్టిని గలిపి యుంచవలెను. రాష్ట్రమునంతటను ప్రధానపట్టణముల మద్రాసు నగరమే ముందంజవేయువలెను.

ఉప్పు సత్యాగ్రహమును మరియొక గాంధీభూమియై రాజ్ పు వారములలో నిర్ణయించు యితర కార్యక్రమమును వనము జయప్రదముగా కొనసాగింపగలగుటకు యీ నగరముందలి నాయకు లందరును సిద్ధపడుదురు గాక (ప్రీ ప్రె.)

మద్రాసునందు లవణ సత్యాగ్రహోద్యమము

ప్రచారార్థము బహిరంగసభలు జరుపబడును

లవణ సత్యాగ్రహోద్యమము యొక్క రెండవశతాబ్దమునందు పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులైనవారిని వాలంటీరుగా చేర్చుకొనుటకును సత్యాగ్రహోద్యమముపట్ల ప్రజలు సానుభూతికలిగియుండుటకును ప్రచారము సలుపుటకు శ్రీ 15వ తేదీనుండి చెన్న నగరములో యీక్రిందిస్థలములలో బహిరంగసభలు జరుగును. మద్రాసు పౌరులు యీసభలకు కధికసంఖ్యాపలుగవచ్చి ఉద్యమమునకు మనుష్యసహాయమును ధనసహాయమును చేయ ప్రార్థితులు.

శ్రీయుతులు దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావు పంతులు కే. భావ్యం, వి. యచ్. కాశ్రి, చల్లాశేషగిరి రావు, కిరీటి రావు గార్లును తదితరులను యీ సభలయందు పాల్గొనించెదరు సభలుజరుగుస్థలములు

(1) కేపుసాయంకాలము 6గం 30) రాములనాయుడు పార్కునందు సభ (2) 16వ తేదీన సాయంకాలము 6గం. నాటుపిల్లయార్ కోవిల పిల్లలనుండు వేలగోపాలచెట్టి పార్కునందు సభ (3) 17 తేదీన సాయంకాలము 6గం. శివజ్ఞానంపార్కు కొండితోపునందు సభ.

మద్రాసులో శాసనోల్లంఘనము

రెండవప్రస్తానము

మంగళవారం 15 వ తేదీ

ఉదయమునను 6-30 ఘంటలకు సత్యాగ్రహదళము శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావుగారి నాయకత్వము క్రిందను బయలుదేరి యీక్రింద వివరించిన మార్గమునుండనడచుచు 7 ఘంటలకు హైకోర్టు బీచికిచేరి పుష్ప తయారు చేయును. దీనియందు పాలుగొనెడువాలంటీరులు పేరులు.

(1) కా. నాగేశ్వర రావు, (2) ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం, (3) కె. అయ్య, (4) పి. నటరాజు, (5) వికట శ్రీనివాస, (6) ఎ. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్య, (7) ఎస్. దొరై, (8) ఎస్. తిరుకేంగడం, (9) అబ్దులు ఖాదరు, (10) డాక్టరు నటరాజు, (11) టి. సదాశివ గుప్త, (12) కె. శ్రీరాములు గుప్త, (13) ఆర్. పి. అయ్య, (14) కె. సుబ్బారావు, (15) పి. ఎస్. మణి, (16) వి. సుబ్బారావు, (17) ఎ. తంబ, (18) ఎమ్. రాజారాం, (19) ఎస్. రంగయ్య, (20) జి. కమలాకరం, (21) మల్లక. బుచ్చిబాబు.

స్వరాజ్యపత్రికాకార్యాలయమున 6-30 గంటలకు బయలుదేరి బ్రాడ్వేనుండ మణిగారి సత్రము, మన్నడి, తంబుకెట్టి సిద్ది ఎస్టేట్ను చేరె రైల్వేస్టేషన్ క్రాసింకు మీదుగా హైకోర్టు బీచి చేరును.

కాకినాడ సత్యాగ్రహులపై పోలీసు దాడి

కాకినాడ, ఏప్రి 14 :—పోలీసులయందు స్వాతంత్ర్య యజ్ఞకాలను పోలీసు సాల్టు ఉద్యోగులు ముచ్చటించినది 11 గంటలకు కాకినాడలో తెలిసెను. పోలీసువారు కులీలతో గూడ వచ్చి లోన ప్రవేశించి ఉప్పును బలవంతముగా లాగికొని నేలపొరబోసిరి. కుండలన్నియు విరుగగొట్టిరి. పొయ్యిలు పడద్రోసిరి. సత్యాగ్రహుల భోజనార్థము వచ్చిన మంచిదీరు మజ్జిగగూడ నేలపై పోసిరి. భోజనపదార్థములు కాలితో ప్రమిల్లవేసిరి. వె.కటప్పయ్య పంతులుగారు, యితర నాయకులు వెంటనే అన్వేషిటి మోటారులలో పోయిరి. గుంటూరు నుండి మెయిలులో వచ్చిన బులుసు సాంబమూర్తిగారు యిప్పుడే వెళ్ళిరి.

(స్వకీయ విలేఖరి)

మొంగుళూరు సత్యాగ్రహసన్నాహము

మొంగుళూరు, ఏప్రిలు 12:—జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము వారి యాజమాన్యమున నిన్నును పురజలలపహిరంగసభ జరిగెను. ఉప్పుశాసనోల్లంఘనమునకై తగిన వసతు లేర్పాటుచేచు ఒకఉపసంఘము నియమింపబడెను. అన్యక్షుడు కర్నూడ వచా శివరావుగారు నేడు అంకోలాకు వెడలుచున్నాడు. రెండుదళములు వారినమసరించి వెడలును.

బంగళూరునుండి 20 మంది 12వ తేదీన బయలుదేరి టిమ్మింజియో వాలంటీరులతో ఉప్పుసత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు వెడలిరి.

సాహిత్య వార్తలు

అఖిలభారత సనాతన వర్ణాశ్రమధర్మ మహాసభ
బొంబాయిలో ఏప్రిల్ 18, 19, 20, తేదీలందు జరు
ప నిశ్చయింపబడియున్న సభ, ప్రస్తుతమున పరిశీలన
బట్టి సడరు తేదీలందు జరుపబడునట్లును, మరల కాంతి
వాతావరణ మేర్పడినందున జరుపబడునట్లును తీర్మానింప
బడినది.

ఆంధ్ర చరిత్రకవిశోధక సంఘము రాజమృద్ధి
ఈ సంఘముయొక్క చారిత్రక పథక యీ నెల 19వ తేది
యందును ఇన్ని నేటిలో పండుకార్యాలయమున క్రియ
త జయంతి రామయ్యపంతులు గారి ఆధ్వర్యమున జరుగను.
ఆనాటి సాయుధకాలమున హిందూ సమాజమునదిరమంక బహి
రంగపథ గూడ జరుగను.

భారత మహిళామండలియొక్క 13వ వార్షి
కోత్సవము

పై మండలియొక్క 13 వ వార్షికోత్సవము రాజోవు
16వ తేదీ సాయంకాలము 4-45 గం ఎన్నెన్నోని మహిళా
మండలి కేంద్రకార్యాలయమున పాఠశాల తోటలం
దుజరుగను. ఈ సభయందు సంఘముయొక్క సా.నర్వరక నివేది
క చర్చింపబడును. ఈసభ బహిరంగ పథకా జరుపబడును. ఈ
సభకు స్త్రీలును పురుషులును ఆహ్వానింపబడుచున్నారు. దక్షిం
తీ భర్తలంతాగారును యితర ప్రముఖ సాహితీవారును ఉపన్య
సింపబడును.

సత్యాగ్రహము ప్రారంభమునకు పూర్వము

మదరాసు ఏప్రిల్ 13-చెన్న నగరమున ప్రారంభమున
సత్యాగ్రహోద్యమమును బలపరుచుటగాను నిన్న సాయంత్ర
ము హైకోర్టు సముద్రతీరమున పెద్ద బహిరంగపథ జరిగెను.
క్రీస్తు జి. దుర్గాబాయిమ్మగారు రథ్యక్షత వహించిరి. చాలుం
ది యువకులు సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరవలెననిభక్తులప్రబో
ధించిరి. ఉపన్యాసముల యనంతరము ప్రజల ధనసహాయమును
గోరగా, ఒకరితో నొకరు పోటీపడి చాల ఉత్సాహముతో
విరాళముల నిచ్చిరి.
ఈ ఆధ్వర్యముల ప్రథమమున సుపర్యసించుచు సత్యా
గ్రహమున చేరి, వీరులవలె తమ దేశములకొరకు ప్రాణముల నర్పిం
ప వలెననియు, వీరి వరణమునకును వ్యాధిపీడితులై మరణిం
చుటకును, స్వర్ణమునకును, సరకులకును గల వ్యత్యాసము గల
దనియు నుడిగిరి.

ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం, భారతి అయ్య, పి.ఎన్. భావ్యం
నటరాజుగారుగూడ సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ
మొసంగవలసివని ప్రబోధించిరి.

కాశీనాథుని వాగ్దేవరాయ పంతులుగారు ప్రసంగించు
చు తెలుగుదేశమునది ఉద్యమముయొక్క వేదిక నాతోపాల్పిన
యెడల చెన్నకట్టునునందలి చల్లదనము చాలవిచారకరముగ
నున్నదని నుడువుచు ఆంధ్ర సుజరాతు దేశములలో సత్యాగ్రహ
మొంత ఉత్సాహపూరితముగ జరుగచున్నదో చెన్న నగరమున
గూడ సంతోషముతో జరుపవలెనని గోరిరి.

ప్రకాశం పంతులుగారు దేశమంతయు నీ సత్యాగ్రహ
మున చేరి కారాగారములలోనికినుండి సిద్ధముగ నున్నదనియు
మదరాసు వెనుకపడరాదనియు నుడిగిరి. ఆంధ్రదేశమునందును,
ఇతరరాష్ట్రములందును రైసు లీసత్యాగ్రహమును నడిపిం
చుచున్నారు. రైతులు పేటాని ప్రారంభించిన యుద్యమ
మునకు విజయము సిద్ధము. ఈసంఘర్షము ఒకటి రెండు రోజు
లలో ముగియునది గాదు. అధము 12 నెలలైనను సాగును కను
క ప్రజలు సత్యాగ్రహోద్యమమునకు అన్నివిధములను తోడ్ప
డి తమకర్తవ్యమును నిర్వహింపవలెను అని హెచ్చరించిరి.

ప్రకాశముగారు ముగించుచు, నగరమున సత్యాగ్రహము
ను తాము చాల అవసరగ ప్రారంభించితిమనియు తన ఆర్థిక
పరిస్థితి చూచుకొన వీలులేక పోయినదనియు నుడువుచు రైప
ఖర్చులకు ఎవరికీదోచినది వారొంగక నిలసినది గోరిరి.

ప్రకాశముగారు ముగించుకొని, అన్ని వైపుల నుండియు.
నాటి మొదలు 25 ల నోటులవరకును మరల కట్టి లది వారొం
ప నిలిపి సహాయ మొసంగిరి.

పిన్నుట ఆధ్వర్యమున కాంతివైపుల ప్రాసచేసిన
చిత్ర పటముల అన్నిని ఓరికొల్పిరి.
వందలవరకులతో సభ ముగిసెను.

ప్రకాశంగారి రాజీనామ

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 11:—ప్రకాశంగారు భారతరాసన
సభ్యత్వము నకిచ్చిన రాజీనామ అంగీకరింపబడినట్లుగ నేటిదిగము
నెలముందు ప్రకటింపబడినది. (అ. ప్రె.)

బెజవాడ ఆంధ్ర ఆర్టు థియేటరువారి ప్రదర్శనములు

బెజవాడ దుర్గా కళా మందిరము లో

19-4-30

20-4-30

రామ రాసు
తప్పే వరిది

(నవీన సాంఘిక నాటకము)

రాత్రి 8-30

సాయంత్రం 6-30

క్రియత టి. రాఘవాచారిగారు బి. ఏ. వి. యల్., బల్లారి, ముఖ్యపాత్రలను పోషింతురు. స్త్రీలు స్త్రీపాత్రలను పోషింతురు.

ముగిసిపలు పన్నుతో సహా రేట్లు:—రు. 3-6-0, 2-4-0, 1-2-0, 0 9-0 ల.

దీనికి వచ్చు ఆదాయము హిందూ యువతీశరణాలయము, మంగళద్రాశ్రమము, గ్రంథప్రచురణలకు వినియోగింపబడును.
1, 2 తరగతుల టిక్కెట్లు 18 తేదీనుంచి శ్రీ కావలి కంకరరావు పంతులుగారు, బెజవాడకు వ్రాసి రిజిస్ట్రే చేసుకొనవచ్చును.
జి. లక్ష్మణరావు, బి.ఎ., గౌరవకార్యదర్శి.

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||

ఏప్రిల్ 15 తేది మాత్రము

“దుర్గార్తవర్తన”

ప్రదర్శింపబడును.

ఇప్పుడు చేరిన వార్తలు

సేనుగుడ్డ గారికి ఆరుమాసముల కఠినశిక్ష

విధింపబడుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 14:—

సేనుగుడ్డగారును, గతశనివారమున అరెస్టు
గావించబడిన మరి నలుగురు విద్యార్థులును, రాజ
ద్రోహము, కుట్ర, పోలీసులధికారులను ఆటంకపర
చిన నేరములక్రింద, ఆరుమాసముల కఠినశిక్ష విధిం
పబడిరి. అ. ప్రె.

విదేశవస్తువుల బహిష్కరణము

బొంబాయిస్థాకు ఎక్స్‌పోజిషనారి ప్రకటన

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—బొంబాయినందలి కాటన్
బుల్లియను, షేర్, క్లాత్ మార్కెటువారు ఈ క్రింది ప్రకటనను
గావించియున్నారు:—

తలయందు విదేశీయ దుస్తులను ధరించి మార్కెటులోనికి
రాకూడదు. గాంధీ టోపీలనే ధరించి లోపలికి రావలెను.
గాంధీ టోపీలు ఉచితముగ పంచిపెట్టబడును.

పండిత మాళవ్యగారి ప్రచారము

అమృతనరము బట్టలవర్తకులు 1 సంవత్సరము

విదేశబట్టలు బహిష్కరించెదరు

అమృతనరము, ఏప్రిల్ 11:—పండిత మాళవ్యగారు
తెండు దినములనుండి విదేశీవస్త్రముల వ్యాపారస్థులతో కలసి
మాట్లాడిరి. తత్ఫలితముగ నగరమునందలి విదేశీవస్త్రముల
వ్యాపారు లందరు ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 11 తేది మొదలు
1 సంవత్సరముకాలము విదేశీవస్త్రములను తెప్పించుట దని
తీర్మానించు కొనిరి. ఇట్టి నిర్ణయమును అంగీకరించని ఇతర
నగరముల వర్తకులతో వ్యాపారము జరుపకూడ దని మరియొక
తీర్మానము గావించబడినది.

ధిల్లీలో బట్టలవర్తకుల మహాసభ జరుపవలయునని
తీర్మానింపబడినది.

వివిధ వర్తకసంఘముల ప్రతినిధులతో ఒక పంచాయితీ
సంఘ మేర్పరచబడినది. ఈ తీర్మానములకు విరుద్ధముగ ప్రప
త్తియవారికి పంచాయితీసంఘమువారు 101 రూపాయలు
జరిమాన విధించవలయునని తీర్మానింప బడినది.

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 11:—పండిత మాళవ్యగారు నేటి దినము
ధిల్లీకి వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణ
ప్రచారము సలుప వీరు ధిల్లీనుండి కలకత్తాకు వెళ్లిరని తెలియు
చున్నది. (అ. ప్రె.)

సాహిత్యము. వెండిసామానులకు 1930.

వీకంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్ను

నీమకములములు, నగలవర్తకులు

2 112, 113 చైనాబజార్‌రోడ్డు, మద్రాసు.

చూలైమిల్లు నమ్మె

మదరాసు, ఏప్రిల్ 14:—యాయదయము చూలై
మిల్లులో 2000 కార్తికలు సమ్మెకట్టిరి. తమకు రావసిన
వేతనముల హెచ్చింపలేదను కారణముచే ఇంజనీరు నడుపు
వాడు పనిచేయ నిరాకరించిరి. అందుపై ఆధికారులు పోలీసు
వారి సహాయముతో వారిని నెడలగొట్టించి మిల్లుల లోక
వేసిరి.

రాజకీయ ఖైదీలను ఎ.తరగతినుండి

బి. తరగతికి మార్పుట

ఆలిపూరు కారాగృహపు ఖైదీలు ఆహారనిరసన
దీక్ష నవలంబించిన నుద్దేశించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 11:—కలకత్తాను బాంబుకేసునందు
శిక్షింపబడిన దీక్షిత్, బాజ్‌పాయి, చారుమకర్తగార్లు ఇంత
వరకు ఆలిపూరు కారాగారమున ఎ. తరగతి ఖైదీలుగ పరిగ
ణింపబడుచుండిరి. కాని నిన్నటిదినము కిరు బి తరగతియందు
చేర్చబడిరి. ఇంజనీరు ఖైదీలు తమ ఆసక్తులను తెలిపిరి. కారా
గారపు ఉద్యోగులు బలవంతముగ వీరికి ఖైదీల వుడుపులను
తొడగిరి. ఈ వార్తను ఖైదీలు విగ్రహే. కారాగృహమున
ఉండ్రేకము ఆధిక్యమయ్యెను. వీరిని మరి ఎ.తరగతియందు చేర్చ
కున్న ఆహారనిరసనదీక్ష నవలంబించవలయు నని, ఖైదీ లెండ్లు
సంకల్పించుకొని యున్నారు. (ప్రీ ప్రె.)

నాశికునందు అస్పృశ్యుల సత్యాగ్రహము

144 సెక్షను ప్రయోగింపబడుట

వాశికు, ఏప్రిల్ 11:—అస్పృశ్యుల సత్యాగ్రహము సం
దర్భమున అల్లరులు జరుగుటచే కళారామ దేవాలయము ఎదుట
గుంపుచేరకూడదని 144 వ సెక్షనుక్రింద మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు
ప్రకటించిరి. అస్పృశ్యులు తమసత్యాగ్రహమును మానుకొనిరి.
4000 మంది అస్పృశ్యులను పోలీసువారు చూపట్టి తీసు
కొనిపోయి వదలిరి. (ప్రీ ప్రె.)

పరిభ్రమమునకుమందు

అస్పృశ్యులను అసనంబులలోనుంచి పరిభ్రమమునకు
మోపుటకొరకు నుంచి ఉత్తరువును కుదురుచున్న
ప్రభుత్వపు ఉత్తరువును నిలబెట్టినములకు గురైన
యజ్ఞపతియెడల చూస్తూ ముందుగా
తెచ్చిదము. సినీసారు 4-0-0 ఏ.పి. ఖర్చు వేరు
చేయవలసివచ్చును. మొదలైనవి.

విదేశవార్తలు

భారతదేశసమస్య

కార్మికప్రభుత్వ విధానము

కార్మికపక్షమువా రెట్లు అంగీకరించున్నాడు?

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:—కార్మిక పక్షములో నివేదిత ఆంగ్లదేశముల వారంతవరకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియా నుగూర్చి అనుబంధించుచున్న విధానమును అంగీకరించుచున్నారని తెలిసికొనుట కంత ప్రయత్నించినను దెలియుట కష్టముగ నున్నది. భారతసమస్యను గూర్చి క్లెన్ టెన్సింగ్ డెన్ డెన్ డెన్ ప్రభుత్వ నిర్వహణకు సాక్షాత్తులతో ఆలోచించుచున్నాడు. దీనిని గూర్చి ఎవరును అనుమానించ నక్కరలేదు. అట్టి సమయమున ఎవరేమి జెప్పినను వీరిభావనలకు సంకటమును దెచ్చి పెట్టిన వారముగదా భయముతో కార్మికపక్షమువా రెవరును ఏమి చెయుటకు గాని మాట్లాడుటకుగాని తలపెట్టుటలేదు. కాని ప్రబలవైరము ప్రారంభమై తీవ్రముగ కఠినతాపన ప్రయోగమును ప్రభుత్వమువారు గావించినపుడు ఆంగ్లదేశములను, అధికార స్వీకారమే పరమావధిగాదని తలంచు కార్మికపక్షమువారు బహిరంగముగ ఈ పరిస్థితులన్నిటిని గూర్చి తమ యభిప్రాయమును గట్టిగా చెబువలెననుచున్నారు. ఆయుధ్యముతోనే సంయుక్త లేఖను వహిత్యాగాంధీగారికి బి. పి. దానిని పంపుటకు ఒప్పుకొనిరి. ఆ లేఖయే సర్వమును జెప్పుచున్నది. వేరుగ వ్యాఖ్య అవసరములేదు. ఆ లేఖయందు ఇట్లున్నది.

ప్రియమగు గాంధీగారు, మేము తమకు సానుభూతిని బంపగోరుచున్నాము. స్వయంనిర్ణయ సూత్రము ననుసరించి భారతసమస్య పరిష్కారముగ టకు శక్తివంచన లేక తోడ్పడెదము. భారతదేశమున కున్న స్వయంనిర్ణయ సూత్రపుహక్కు ప్రకారము చేయవలసిన దాని నంతయు చేసెదము. ఈ లోపుగ తమ కార్యము సఫలమగుగాక యని ప్రార్థించుచు మా సుహృద్భావమును చెబుచు చున్నాము.

ఇట్లు మీ విశ్వాసనీయులు.

ఈ లేఖను 14 గురు సంతకము చేసిరి. జేమ్స్ మార్క్స్ గారే ముందు సంతకముచేసిరి. ఫెన్నరు బ్రాత్స్ మున్నగువారు గూడ గలరు.

గాంధీగారి పుణ్యమాయని అహమ్మ దాబాదులో సమ్మెలులేకున్నవి

తంత్రాధిపతియ నూలుపడుకు సంఘ కార్యదర్శిగనుండిన పియర్సగారి యభిప్రాయము (రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:—కార్మికతగవులను పరిష్కరించుటలో గాంధీగారు భీరుడని అంతర్జాతీయ నూలుపడుకు సంఘ కార్యదర్శిగనుండిన పియర్సగారు ఇండియాలో ప్రతిపక్షము నుగూర్చి పరిశీలించిచచ్చి చెబుచున్నాడు. “అహమ్మ దాబాదులో గాంధీగారి ప్రయత్నములచే సమ్మెలు లేకుండా పరిశ్రమ స్వేచ్ఛగ సాగుచున్నది. బొంబాయిలో ఆరు నెలలలో రెండు సమ్మెలు జరిగినవి.”

లండన్ నౌకాదళ నిర్ణయసభ

[వైరెస్]

రంగూన్, ఏప్రిల్ 12:—ముగ్గురు ప్రభుత్వములకు ఒడంబడిక కుదురుటచే నౌకా నిర్మాణ పోటీ పోవుటయేగాక పరస్పర స్పర్ధలు అనుమానములు లేకుండ నోవుటకు వీలగును. ముందు జరుగజోవు సభలో ఇంతకంటే తగ్గించుటకు వీలగును, ఇందులో ప్రాంసు ఇటలీ చేరనందులకు విచారింపవచ్చును. పత్రికలన్నియు ఈ ఒడంబడికను పరిశీలించుచున్నవి.

18 తేదీనుండి ఇంగ్లండులో వేసవికాలపు టైము రెండు గంటలనుండి ప్రారంభమగును.

రామమోహనఫార్మశీ బెజివాడ

శ్వేతకౌమధములు భస్మములు లేహములు చూర్ణములు మొదలగునన్నియు కమిటీయాజమాన్యముక్రింద నుప్రసిద్ధి లు వైద్యుల వలన తయారుచేయించబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము.

ప్రెసిడెంటు. పి. రాజగోపాలాచారి బి.పి. బియర్. కె. నరేంద్రరామయ్య బి.పి. బియర్. బి. రెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ మేజరు

త్వరితముగ నివారణ కాగలదు!

Painkiller

(PERRY DAVIS)

పగుళ్లు, కోతగాయములు, వ్రణములు మాన్పి, చెయ్యలు పొగొట్టి, వాపులను తగ్గించి, మంటలను తీసివేయును... తియ్యని జలముతో పుచ్చుకొనిన కడుపుకొప్పి, తిమ్మిరి వాయువులు, అరిసారము మొదలైనవ్యాధులు నిమ్మ లించగలవు. ప్రతి సీసా వెంట వాడవలసినపద్ధతులు తెలుపబడును. ప్రపంచమంతటను 85 సం||రములనుండి అందరిచేతను యమృతమునున్నది.

DAVIS & LAWRENCE CO., Proprietors, New York.
Sole Agents:—PURSHOTAMDAS HURJEE & SON 111, Nainapa
Naick St, Madras. 137-139 Dadyseth Agiary Lane. BOMBAY.

"BREAK PILLS"

మునలివాండ్రను యావన వంతులుగా జేయును 1

కలువ బడిన పిర్మమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ సేపు బలమును కలుగజేసి సంసా సౌఖ్యమును అవకాశ మిచ్చును, పిర్మమును లేజన్ను కలుగ జేయును. ఎటువంటి గుళిసంబంధమైన కాళ్ళములైనను జేరజాలవు. 1 గంటలో పిటి కర్మత క్రిందికవరచి అనందమును కలుగజేసి ప్రేమపుష్పలను తనివి నొందించు జైరాచిటిక. రసవివగంధకాదులు కలియలేదు. గొర్రాండ్లకైనను సంతానమును. 20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0. పెగలకు జర్మనీట్యూలులు 80 పెట్టి రు 2-9-0. పోస్టేజీ జేరు.

1930-31 సం|| రం దైక్యాలండరు 8 అణాలు. ఆర్య వెళ్ళ ఆశ్రమం, చికాగో సిటి, (గంజింజిల్లా.)

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటుగలిగి మహాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు మొదలగు వస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అజీర్ణము, వాయువు, జలంబు, కైత్తము, జ్వరము, పన్నీపాతము, బాంతిరగము, చిన్న బిడ్డ గుణముల అగ్నిమాంద్యము, అజీర్ణభేదులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ బాణమువంటిది. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తముమయినవి. పరిశీలించ దగినవి.

800 మాత్రలు గల సీసా 1 రు. 0-4-0

12 సీసాలు రు. 2-8-0

52 పాస్తు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. సి. వ. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నల్లూరు జిల్లా.

వార్తాపత్రికలు ఇట్టి ఫలితమునకు రాంశేనుగొన్నాల్లు గారిని అభినందించుచున్నవి.

మగ్గొన్నాల్లుగా రెంతయో గొప్ప రాచకీయ వేత్తయనిరి. అంతియగాని సంకుచిత స్వభావముగలవారు గాదని న్యాయుడు టైమ్స్ పత్రిక వాకొనుచున్నది. ఆంగ్లో అమెరికా సఖ్యత మరింత ఎక్కువగా ఏర్పడుటకు వీరియపురి దళములు సరిగా నుండుటకు బ్రతుకు అంగీకరించుటచే మార్గ మేర్పడు చున్నదని హెరాల్డు ట్రిబ్యూను పత్రిక చెబుచున్నది.

జడంబడికలో ప్రమాదమున్నదని న్యాయాధ్యక్షుల వర్ణన పత్రిక సూచించుచున్నది.

ఈగండమునుండి తప్పించుకొని బయటపడినందులకు ఫ్రెంచిపత్రికలన్నియు సంతసించుచున్నవి.

ఆంగ్లో అమెరికా జపాను ఒడంబడికచే ఎన్నడును అనుకొనని రానికంటే నౌకాదళములను తగ్గించెదమని ముగ్గుర ప్రభుత్వములవారునున్నందుకొనిరి. ఈఒడంబడికవలన ఆంగ్లో అమెరికా నౌకాదళ నిర్మాణపోటీ అంతరించెనని చెబుచున్నది.

జపానుతోగూడ ఇట్టిచే. మనము ఇచ్చిన కార్యభారమును జయప్రదముగ నిర్వహించితిమని అమెరికా నౌకాదళ ప్రధానప్రతి ధిని చెబుచున్నాడు.

వెళ్ళుప్రభుత్వ బెంగాళి 12 తేదీని బయటపడెదము. ఇం ఫీరియలు వైమానిక కంపెనీవారు క్రొత్తగా ఇండియాకు, ఆఫ్రి కాకును పోవుచున్నాము నువయోగించెదరు.

రాయలు వైమానిక దళములో నిన్ను జేట అను అధికారికి చెయివీరిగను. ముఖముమీద బలమును గాయములు తగిలెను.

బర్మె-హెడ్ ప్రభుని ఆరోగ్యము తృప్తికరముగ నుండుటచే వైద్యులప్రకటనముల నాపుజేసిరి

ఇండియాకు వైమానికతపాలు భారతాముందుగా జేరినవి

యావద్భారత స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

(o)

13 వ తేదీని దేశమునందంతటను సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడుట

దండిలో గొప్ప స్త్రీలసభ జరుగుట

అంధ్ర, ఘూర్జర, బొంబాయి, వంగ, సంయుక్త, పాంచాల, ఢిల్లీ రాష్ట్రములలో
అధికతమమగు నుత్సాహము ప్రబలుట

మహాత్ముడు దౌర్జన్యమును కఠినముగా నిరసించుట

13 వ తేదీని దండిలో గంభీరోపన్యాసము నొసగుట. దౌర్జన్యము జరిగినచో
ప్రాచీనవేద మొనరించి ప్రాణత్యాగము చేయును ననుట

గుజరాతులో సత్యాగ్రహ సన్నాహము

వింజరతులో మహాత్ముడు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

రత్నకోద్యోగము వచ్చి మిన్నకపోవుట
వింజరతు, ఏప్రిలు 12:—వింజరతు గ్రామము దం
డికి 45 మైళ్లదూరమున నూరకు 17 మైళ్లదూరమునయు
న్నది. ఇటు బలరాం మోతాలను పార్శ్వమునకుని అరెస్టుచే
సిరి. అచట మహాత్ముడు ఘనముగ స్వాగత మిచ్చబడినది.
12-వ తేదీ ఉదయము మహాత్ముడు దండినుండి బ్రెయినులో
నూరకువచ్చి అటనుండి మోతాలలో వింజరతువెళ్ళెను. వింజర
తుగ్రామమునకు రెండుమైళ్లదూరము సత్యాగ్రహస్థానము కలదు.
మహాత్ముడు వచ్చికి వెళ్ళెను. ఆ నిర్వాహకమ్యథనమునగూడ నేను
వేలకొలది ప్రజలు చేరిరి. గాంధీజీనిమిత్రము చిన్నకాల నేమని
దెను. ప్రజలందరూ మంచి యెండలోనే కూర్చుండియుండిరి.
అచట 150 మంది వంటికిలు కలరు. వారు బాడ్లో
చోరా, కోల్పాడు తాలూకాలనుండి అచటికి వచ్చి మకాముచే
సియున్నారు. దండినుండి వచ్చిన యిద్దరు వంటికిలుగూడ
నవలనన్నారు.

అచట గ్రామస్థులక మడికట్టి దానిలో సముద్రపునీరు
నింపి ఉప్పు చేయుచున్నారు. 12-వ తేదీని మహాత్ము
డు అచటికి రాకపూర్వము పోలీసు సాట్లకుద్యోగము అచటికి
వచ్చి మిరేమిచేయుచున్నారని అడిగిరి. నేను ఉప్పుచేయు
చున్నామని వారు చెప్పగా మిరేమి తలుపవలెననిరి. ఈ
మడినాది అని దౌర్జన్యము వారితో చెప్పెను. నిన్న 11-వ తేదీ
నిగూడ ఉద్యోగు లిటులనే వచ్చిపోయిరి. పోలీసువారు అమడిని
పొందుచేయుటకు యత్నింపగా వంటికిలును ప్రజలును ఆ
మడిచట్టును చేరి అడ్డుముగా నిలిచిరి. అంతట వారు వెడలి
పోయిరి.

పిమ్మట మహాత్ముడు అచటికి వచ్చెను. అచట కొక
బండికి ఆలంకారముచేసి కినుకటాకల తోరణములనుకట్టిరి.
దానిపైనే మహాత్ముడు కూర్చుండి ఉపవ్యసించెను. వెళ్ళు
పందలమంది స్త్రీలు గూడ నవల కూర్చుండియుండిరి.

“మొరందరుకు అధికయోగకరమగు యెండలోనే కూర్చుండి
యన్నెందులకు నేను చాల విచారించుచున్నాను. కాని మీరు
గూడ నిట్లు కట్టవడినవేగాని స్వరాజ్యము లభింపదు. దొర
లననుచు మనల నేమియును చేయజాలకపోవుటవలననే మిన్న
కున్నామని మనయందు గల ప్రేమవలన మిన్నకుండలేదు.
పోలీసువారు రెవరినగూడ తాకగూడదు గాని యిప్పుడు న్యాయా
ధిపతి అధికారమును గూడ వారే విహించుచున్నారు. మీరు
తమ కోల్పూపాయిలను భారతదేశగౌరవమును గూడ కాపా
డుచున్నారు. మనలను భగవంతుడే కాపాడుచున్నాడు.
గాన నితరులు మనలను కాపాడనక్కరలేదు. మన ఆత్మగౌరవ
మును మాత్రము మనమే కాపాడుకొనవలెను. కాని భగవంతుడు
కాపాడెడు.

“మేము యిటుపై స్వరాజ్యలవణమునేగాని
ప్రభుత్వలవణమును వాడము. మేము పోలీసువారి
విషయమున పరుషోక్తులను వలకుము.”

“అని మీరు ప్రమాణము చేయవలెను.” అని మహాత్ము
డునుడిచెను.

“రగమందుకులు మ్రోగుచున్నవి. భూమ్యాకాశములు
చలింపుచున్నవి. ఇట్టిగో మిరేల నిద్రించుచున్నాను. ఓ దైవ
మా! నీ వెలులరిగింపగలిగితివి.” అనుపాటను వారు ఆరి పాఠి
కరముగా పాడిరి. సభ్యులందరూ ప్రవీణులవేతముకైరి.

పిమ్మట మహాత్ముడు మున్నగువారందరూ ఉప్పుతీసిరి.
(శ్రీ ప్రె.)

అటులో వంటికిరులు ఉప్పును విక్రయించుట

10 మునుగుల ఉప్పును విక్రయించుట
150 చెట్లను నరుకుట
జుల్యూ, ఏప్రిలు 12:—అటులో నున్న 150 మంది
వంటికిరులు అచట నిలవయున్న 10 మునుగుల ఉప్పును విక్ర
యించుటకు అచటికి 10 మైళ్ల దూరమున దన్న కలియవాడికి
కల్లి అచ్చట మునుగు 4 అకాలముగూడ ఆ 10 మునుగుల ఉప్పు
నుగూడ విక్రయించిరి. వారు 120 4 ధూరపు చెట్లను గూడ
నగిరి. (అ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదులో ఉప్పు నమ్ముట

బాలికలు వీధులమెట్ట తిరిగి విక్రయించిరి
అహమదాబాదు, ఏప్రిలు 11:—వీరాపురంలో ఉప్పు
నమ్ముటకు, లేక సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు రెండు డిగ్రీలు
నేను అహమదాబాదునుండి వీరాంగం వెళ్ళిరి

నేను అహమదాబాదులో సహస్రశబ్దము నుండి
విద్యార్థిలు పీఠులమెట్ట తిరిగి ఉప్పును విక్రయించిరి.
విద్యార్థుగారిని అరెస్టుచేసి వదలివేయుట

8 వ తేదీని యిద్దరు వంటికిరులు కదియవాడు ఉప్పును
తీసుకొని విద్యార్థుల నుండి బయలుదేరి లీలా పూ గుకోడ్డు
వద్ద వేచియున్న వంటికిరుడగునకు దాని నంద తేసిరి.
ఆ దళము నకు భాస్కరు జి. విద్యార్థులు గారు
నాయకులుగా నుండెను. వీరాంగంలో పోలీసువారు ఆ
ఉప్పును బలిమిని లాగుకొనిరి. విద్యార్థుగారిని అరెస్టు చేసి ఒక
మోటారులో కూర్చుని తీసుకొని వెళ్ళిరి. అటనుండి వానికోడు
వైచనకు తీసుకొని వెళ్ళిరి. అచట మరల యిద్దరు వంటికిరులు
అరెస్టు చేసి వారి నందరిని వీరాంగం తీసుకొని వచ్చి అచట
వదలివేసిరి.

వీరాంగం తీసుకొని వెళ్ళగలిగిన ఉప్పును వంటికిరు లచట
విక్రయించిరి. ప్రజలు మోచుసాము నిచ్చి కొనిరి. కొన్ని
పాట్లములకు వెండివాడెడులనే యిచ్చిరి.

విదేశమునుండి యిరువ పానుగ్రలను తెప్పించగూడదని
వద్యార్థులలో వర్తకులు తీర్మానించిరి.

వద్యార్థులు శిబిరమునందును సగరమునందును బహిరంగ
సభలు జరిగెను. ప్రియదంధుపాగారి సభిసందించిరి. విదేశీయులు
లగు పత్తములు చక్కెర, యనుపసామానులు, మున్నగు
వానిని బహిష్కరింపవలెను. అనినాయకులు భోధించిరి.

విదేశపత్తములను నహించుటకు వాని నియ్యవలె నని
ఆసభలో చోటాలాలు ఓబాగారు సభ్యులను కోరగా చాల
మంది అచటనే తలగడ్డలు మున్నగువానిని యిచ్చివేసిరి. యువక
సంఘమువారు 9 వ తేదీని యింటింటికిభోయి విదేశపత్తములు
లను పోగుచేసిరి.

“విదేశపత్తములను నేటినుండియు శ్రవణంచెదము. నేటి
నుండి మధువదాగమలను భుజింపము” అని చాలమంది
జయమ స్త్రీలు మతగురువుల యెదుట 9 వ తేదీ ఉదయము
ప్రమాణము చేసిరి.

భాదీభండారము ఏర్పాటుచేయబడెను. 800 రూపా
యలు వెలగల బట్టలను యువకులు రెండుకోజులలోన విక్ర
యించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగులరాజీనామాలు

గ్రామపంచాయితీ సంఘమువారు
రాజీనామా నిచ్చుట

సంయుక్త రాష్ట్రములలో లచగిగ్రామము
అలహాబాదు, ఏప్రిలు 12:—హండియా తాలూకాలో
లగిరి గ్రామపంచాయితీ సంఘమువారు తాసిల్దారుకు రాజీ
నామాలను తంపిరి. పంచాయితీ సంఘాధ్యక్షు డగు మహారాజ
కికోరుగారు 11 తేదీని రాజీనామా నిచ్చి వెంటనే ఒక దిశము
నకు వాయకత్వము వహించి సత్యాగ్రహ మొనరించెను.

ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు రాజీనామా నిచ్చుట

అంధేరీలో బరీపువాలాగారి రాజీనామా
బొంబాయి, ఏప్రిలు 12:—అంధేరీలో ఆనరరీ మేజి
స్ట్రేటుగా నున్న పరీపువాలాగా రా పదవికి రాజీనామా
నిచ్చి. (శ్రీ ప్రె.)

ద్రవిడరాష్ట్రము

సత్యాగ్రహానికి 1000 రూపాయల విరాళము
కోయంబుత్తూరు, ఏప్రిలు 12:—నన్న సాయంకాలము
పురమందిరము మైదానమున గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది.
రామకృష్ణ, రాజా అను నిద్దరు వంటికిరులు సత్యాగ్రహ
మొనరించుటకు నేడు కిరుమనావల్లికి బయలుదేరి నుండుటచే
నిన్నను వారిని గౌరవించుటకే ఆ సభ జరుగవలెను.

శ్రీయుత కె. సుబ్రహ్మణ్యంగారు సత్యాగ్రహ నిధికి
1000 రూపాయల నొసగిరి “నా తండ్రి సి.సి. విశ్వనాథంగారి
ఆర్జీలో నాకు లభించిన 12000 రూపాయలలోను 1000
రూపాయలను నేను సత్యాగ్రహానికి కిచ్చితిని.” అని అత డా
సభలో నుడిచెను.

(ఒకవిలేఖరి)

బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యుడు సూరతు వచ్చుట

సత్యాగ్రహమునుగూర్చి కలకత్తరుతో నాలోచించుట
మూరతు, ఏప్రిలు 12:—బొంబాయి ప్రభుత్వము హోం
మెంటరు హాట్టుచుగారును కమిషనరు గారెలుగారును 12 వ
తేదీని మూరతువచ్చిరి. వారు సత్యాగ్రహమునుగూర్చి జిల్లాకలెక్ట
రుతో నాలోచించుటకే వచ్చిరి అని మూరతులో గజరాతు అ
నుదినపత్రిక ప్రకటించెను. (శ్రీ ప్రె.)

కెయిరామండలమున సత్యాగ్రహ విజృంభణము

బొహోటుముగా ఉప్పును చేసి అమ్ముచుండుట
నవసారి, ఏప్రిలు 14:—నాయకులను అరెస్టు చేసిన
పుటినుండియును ప్రజలందరూ అధికోత్సాహముతో బాహుట
ముగానే ఉప్పును ఆపరిమితముగా తయారుచేసి వెంటనే విక్ర
యించుచున్నారు. మరల నెవరినీ అరెస్టు చేయలేదు. రాను,
బోర్నడు, అనందుమున్నగువాట్ల ప్రభుత్వోద్యోగులను పూ
ర్తిగా బహిష్కరించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారికి మహాత్ముని ఆదేశము

మధ్యపాననిర్మూలనమునకు నియమించుట
నవసారి, ఏప్రిలు 14:— కల్లు సారాదుకాదు మలవద్ద
పికటింగు చేయుటకు కొంతమంది శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారికి ఆనతియిస్తున్నాను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో అరెస్టులు

ఉప్పుచేసినందుకు ముగ్గురిని అరెస్టుచేయుట
బొంబాయి, ఏప్రిలు 13:— బొంబాయిలో శేడు
శేడు వంటనవద్ద మజగాను దాడువల్ల సభ్యులైన
యొక మురియిద్దరును ఉప్పు తయారుచేయడమునకు
అరెస్టు చేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

దండిలో 13 వ తేదీని అంత్యదినోత్సవము

మహాత్ముడును వలంటీరులును కిరి గంటలు
ఉపన్యాసము చేయుట

జులూరు, ఏప్రిలు 13:— శేడు బాలీయ వారమున
కడపటిదిన ముగియచే మహాత్ముడును వలంటీరులును
గంటలవరకును భోజనము మానికేసిరి. శేడు వారం
నూలు వడుకుట మున్నగు పనులనే చేయించుచుండిరి. శేడు వారం
దరును దండిలో శివరమునందే యుండిరి ఉప్పును అమ్ముట
భిక్షురపు చెట్లను నరుకుట మున్నగు పనులను చేయలేదు.

ఆహారనియమము

“ఆహారనియమము శేటితో ముగిసినది. ఉప్పును
రిటుపైచూడ యీ రీతిని కేసగలు మామతా మున్నగువానినే
తినుచుండవచ్చును. ఉప్పునులేనివాడు శేటి 14 వ తేదీనుండి
మామూలుప్రకారము రొట్టె, కిచడి, కాయగూరలు, మున్నగు
వానిని రసగర్భములు (కాండమెంటు) లేకుండ తినుచుండ
వచ్చును” అని మహాత్ముడు నడిపెను.

బుల్సారు తాలూకాలో ఉదాదిలో సత్యాగ్రహమొన
రించినందుకు 12 వ తేదీ రాత్రి మరియొక వలంటీరునుగూడ
అరెస్టుచేసిరి.

12 వ తేదీని దండిగోనున్న వలంటీరులు 71 చెట్లను
నరికిరి.

11 వ తేదీనుండి జులూరు తాలూకాలో పోలీసువారు
యెవరిని అరెస్టుచేయలేదు. కాని 12 వ తేదీనుండి జులూరు
తాలూకాలో అరెస్టులు ప్రారంభించిరి.

12 వ తేదీ బుల్సారు తాలూకాలో మోహనలూరు
పాండ్యగారిని మరి యిద్దరిని అరెస్టుచేసినందున దండునుండి
ముగ్గురు వలంటీరులను మహాత్ముడవటికి పంపెను. (ప్రె. ప్రె.)

బొంబాయి నాయకులను మహాత్ముడు ప్రశంసించుట

బొంబాయి నాయకుడగు స్వామి ఆనందుగారికి
మహాత్ముడు వ్రాసిన లేఖ

జులూరు, ఏప్రిలు 11:— “బొంబాయి పోరులు, చిట్టి
పార్లె వాస్తవ్యులను అడ్డుతడుగా పనిచేసిరి. జమనాలాల్ మున్నగు
నాయకులకు రెండేసియేండ్లు కఠింశిక్ష చేయబడినందులకు
శేడు చాల సంతసించు చున్నాను. కఠింశిక్ష నష్టమిచ్చు
టవలన అనేకవిషయములలో మంచి అనుభవము కలుగ
గలదు. ఆ రీతిగా కారాగృహములలో సంస్కరణమును
జరుపుటగూడ నవకార్యమును. కఠింశిక్ష చేయబడిన వారికి
విధింపబడిన నియమములలో కొన్నిటిని ఉల్లంఘించుట తప్ప
నిసరియే యగును. ఆరీతిగా నట్టి ఆవకాశములు కలిగినపుడు
వారు చెరసాలలో నుండి గూడ సత్యాగ్రహమును చేయగలుగు
దురు. చెరసాలలో గూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ట అంతరిం
పగలదు.

శ్రీలు బహిష్కరణ ప్రచారమును ప్రారంభించుట
18 వ తేదీ సోమవారము నుండి ఘూర్జర శ్రీలు బహి
ష్కరణ ప్రచారమును ప్రారంభించెదరు. వారు మొదట నూ
రకుమండలమున సారాదుకాదు మలకడ పికటింగు చేసెదరు.”

అని మహాత్ముడు స్వామి ఆనందుగారికి వ్రాసెను.

(ఆ. ప్రె.)

బా పా లా ల్ వారి

యొక్క వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు!

215, చైనాబజారు, మద్రాసు.

వృద్ధులకు

ఫలమధికము!!

పూర్తితృప్తి!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముగిలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినెము, దగ్గు, గూరలు, శీత
లముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారదీర్ఘకాలముందు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, క్షేగు, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గణపరచును. శ్రీలు ప్రసవించిన
నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమిలి మింగవలెను.
సాంక్రామిక కోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు నగుచును.
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 200 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4లబాలవంతున ప్రతిపా

త్రాణములను కొరకును. పొట్టు మూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానందం:-

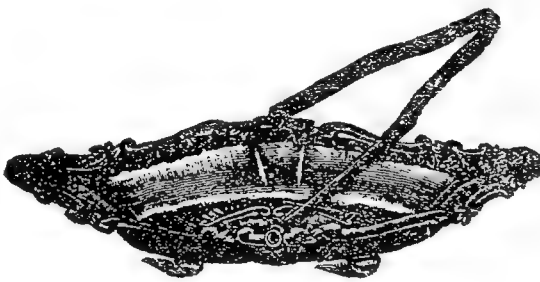
మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడుకు దుర్బ
లమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి త్రాణము.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవుపొడవు ఉత్సాహమునింపును.
బలహీనతన శ్రీలు నెత్తినడుము (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు పంకీవివరింపి.
6 కొప్పల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొట్టుభిక్షులు ప్రకృతము.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

తెలివీలగు “ఉమ్మిడియార్”

తెలివీలగు నెం. “2802.”

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

వగైరాలు మిరితమైన, వెండిసామానులను బంగారు
నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు.
గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక ఆనన
రించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాత
దారులు మెచ్చుటకు ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు నిపులముగా
తెలియును.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారికి
మహాత్ముని ఆదేశము

మలయచందనము

రహస్యము
గా నేపించ
వచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేకయోగ్యతాపత్రములు పొందినది. నల దమ్ము 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం కొన్ని 8-0-0 రెండును భిక్షులతో 5-12-0

సుధాసారము, సవాయికి రాజౌషధము సీసా 4-0-0
గంధర్వసార్వసీ, రాయవరము, గోదాపరిజల్లా.

20-1

7

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్రపటములు

(చిత్రకారులు: చావలి నాగేశ్వరరావుగారు)

శ్రీయుత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రు, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రు, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, సుభాష్చంద్ర
బోస్, పట్టాభి శివారామయ్య మొదలగు సుప్రసిద్ధనాయకుల తీరుపటములను గురించి నభినందించియున్నాము.

మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు,
పండిత మోతీలాల్ నెహ్రు, సర్దారు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జవహర్లాల్
నెహ్రు, సుభాష్చంద్రబోస్, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపట
ములు త్రివర్ణములలో బహు రమ్యముగ వివిధసైబాలలో చిత్రించబడినవి.

ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

పురమందిరములు, స్థానికసంస్థలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అసలు చిత్రములు
(Original Paintings) సరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆంధ్రదేశమునం దన్నిచోట్లను మంచి పలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంట్లు కావలెను.

వర్తకులకును, మొత్తముగాకను వారికిని మంచి కమిషను ఇవ్వబడును.

వివరములకు:-

THE ANDHRA CHITRASALA,
LAKSHMI BHUVAN,

GUZDER PARK, BOMBAY. 2

మచిలీపట్నము - సత్యాగ్రహము
(నవ్వీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రనాయకుల ప్రసంగములు

ఏప్రిల్ 11:—నిన్నటి సాయంత్రము ను మారు 8 గంటలకు తిలక్ చావులో ఆంధ్రనాయకులగు టంగుటూరి ప్రకాశంగారు, కొండా వెంకటప్పయ్యగారు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఉప్పునత్యాగ్రహమును గురించి ఉపన్యసించిరి. సభ ప్రారంభించక పూర్వము రై సెన్సు లేని ఉప్పు చిన్న పాట్లముగా గట్టి ప్రేక్షకులకు విరివిగా పంచిపెట్టబడినది. పాల్గొనువారు ఎట్టివర్య జనులలేదు. ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశంగారు ఉపన్యాసముచేసేకాల మిది గాదని మాకందరికి తెలుసును. ఇప్పుడు కావలసినది కార్యసాధన. నేను ముగ్గురు వాలంటీయర్లను కొనవదేశము చూచుటకు పంపింపితిని. ఆ ప్రదేశమున తొక్కించబడినది. ఇద్దరి సహాయము కొరకే, వారితోమము తొక్కించని ప్రదేశమునకు వెళ్లేము. ఆ ఉప్పుమా పై లివర్నాలు ఉప్పు ఎందులకు పనికి వస్తుంది? మావెంటి పోలీసుకాకటి వెంటాడెను. అక్కడ ఉప్పుతీసుకొని పేము చిన్నాపురం వెళ్లితిమి. కాని పోలీసు కారు మేము వెళ్లి నగరానికి రానియ్యక ఊరిబయటనుంచి తిప్పివేసినారు. అక్కడనుంచి స రా స రి బందరుకు వస్తావున్నాము. టోలుగేటుదగ్గరకు రాగానే పోలీసువారు, కారు ఆపవలసినదిగా చేయియై తిన్నారు. మాకారులో ఉన్న ఉప్పు గోనెను బలవంతముగా లాగుకొన్నారు.

పశ్చిమకృష్ణానదికి 50 మంది కమ్యూనిస్టులు కాలి నడకమీద గంపలగూడెంజమిందారుగారగు కొలూరి వెంకట కృష్ణారావుగారి ఆధిపత్యముక్రింద బందరుకు బయలుదేరి నారు. గంటాయలో 100 మంది స్వచ్ఛందవైకులు ఉప్పు అనే యజ్ఞప్రసాదమును ప్రజలలో పంచిపెట్టిరి. ఈ సమరము వారములోను నెలలోను ముగియవలసికాదు. అధమును ఒక సంవత్సరమువరకు నను జరుగగలదు. దేశములోని ప్రజలందరు యీ ఉప్పునత్యాగ్రహములో పాల్గొనిన గాని లాభము లేదు. గాంధీ మహాత్ముడు మిమ్ములను విదేశీవస్తువులను విడనాడవలసినదనియు, ముగ్గురూనిపేదముకొనకు ప్రయత్నము చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాడు. నాయకులందరు నిర్బంధింపబడినచో ఈయద్యమును నెరవేరినదివెదాయని భీతిచెందకును. గాంధీమహాత్ముడు ప్రజలనుండి అప్పుడప్పుడే నాయకులు అవతరించుచునే యుండునని యిదివరకే చెప్పియున్నాడు. గాంధీ గారికి యంతటిబలము ఉన్నది తేల్చి 18 వ తారీఖున తెలియుగలదని గవర్న మెంటువారు కొన్ని పత్రికలను చెప్పుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునుండి అధమును ఒక లక్షయించి సైనికులు యాయద్యములో దిగిలేనేగాని దిగ్విజయము చేకూరదు. నిర్బంధింపబడినవారు తిరిగి రావడముతోనే వారు ముఖల యీ యద్యములో ప్రవేశించి నడుమకట్టుకొని పని చేయవలసియుంటుంది. కొద్దికాలము నాకు కిక్కి విధించిన యెడల తిరిగి నేను యీ ఉద్యమమునకై పాటుపడెదను. ఎల్లప్పుడు కారాగృహములోనే నన్నుంచినయెడల మీకును నాకును సంబంధ ముండదు.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు బందరు నాకు పెంపుడుతల్లివంటిది. నాచదువు ఆఖరు కాగానే తీవ్రతల్లి నిక్కడనే ప్రారంభించినాను. నామీద యుచేత ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఈకాసనోల్లంఘనము నడిపించవలసినదిగా ఒక అధికారం ఇచ్చినారు. నేను నడిపించేది ఏమీలేదు. నేను పట్టాభిసేతారామయ్యగారు గాంధీగారిని దర్శించినప్పుడు ఆయన నాతో ఈ ఉప్పుకాసనోల్లంఘన ముగురించి ముచ్చటించినాడు. ఆయన చెప్పినసంగతులను గురించిన్ని సందేశమునుగురించిన్ని నాకు సందేహం కలిగింది. వాల్మీకి మాట్లాడినప్పుడు గాంధీమహాత్ముడు "కాంగ్రెసులో బలములేదనియు, కాంగ్రెసు నామమాత్రముగ నున్నదనియు, వై ప్రాయగారిదగ్గరకు వెళ్లడమువల్ల ఏమీ లాభముండదనియు చెప్పిరి. కాని కాంగ్రెసు సమావేశమయ్యేటప్పటికి పరిస్థితులు కనిపెట్టి ఇదే ముందస్తుయము. ఇప్పటికే చాలా గడువు దాటిపోయింది. అహింసాత్మకత్వమువ్వారా స్వాతంత్ర్యము బడయుట కిక్కయ మని నా మనస్సాక్షి చెప్పుచున్నది. 1929 సం॥ డిశంబరు 31 రాత్రి 12 గంటలలో సరి యైన డొమినియన్ స్టేటును ఇండియాను ఇచ్చినయెడల స్వీకరింపుటకు సిద్ధముగా నున్నా"నని చెప్పినారు. ఆ తేది నాటికి డొమినియన్ స్టేటును ఇచ్చినయెడల అప్పుడే ఆయరు చిటి కోశానుచే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యస్థాపనకోసం పాటుపడుతానని శపథము పట్టినాడు. 1929 సం॥ డిశంబరు 31 రాత్రి 12 గంటలవరకు లాహోరుకాంగ్రెసులో చర్చ జరిగింది. కాంగ్రెసుసిద్ధాంతము ఇకమీద సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మని అందరు ఏకగ్రీవముగా ఒప్పుకొన్నారు.

కార్యరూపమును, సాగనమాధి చేప్పినాడు. చ హాత్ములవారు ఆశ్రయమును వచ్చాడు. ఇంక కాలముగడిసితే లాభములేదని తెలుసుకొని, ఈ ఉప్పుమీద పట్టించారు గాంధీమహాత్ముడు. మేముతా ఉప్పుమీద కాసనోల్లంఘనము ఎట్లు జరుగుతుందని ప్రశ్నలు వేసి ఆయననునున్ను నొప్పించాము. మహాత్ములవారు తేతేతము ఈ ఉప్పుకాసనోల్లంఘనము ఆచరణలోకి పెట్టుతామన్నారు. మేము మాడుమాసములు వ్యవధి కావలెనని కోరియుంటిమి. ఆ మాటమీద గాంధీమహాత్ముడు 15 సం॥ కాలము ఇచ్చినాను. ఇంకా కొత్తదిచెప్పేది ఏమీలేదు. నేను ఆత్మసమర్పణచేయబోతున్నాను. నాతో, నా ఆశ్రమవాసులందరు దుముకుతారు. వారుకెగగానే, సుజరాతురాష్ట్రమునా లేస్తుంది. దాన్ని చూచి మిగతా రాష్ట్రములవారు మొదలుపెట్టారు. నేనుచేయబోయేవరి, సత్యముతోను ధర్మముతోను మాడుకొనియున్నది. కాబట్టి అట్టి పనికి తప్పక జయంకలుగుతుంది. ఈయద్యమును జయింపనిచో నేనీలోకములో వుండవలసిన అవశ్యకములేదు. నేను వుండను. నా ఆశ్రమముండదు" అని చెప్పిరి. 12 వ తేదీని వై ప్రాయగారికి గాంధీగారు వుత్తరం వ్రాయగానే లోకము తలదీలి పోయినది. అవుత్తరం చదివిన ప్రతివారిహృదయము కరగిపోతుంది. వై ప్రాయగారు చాలా మంచివాడు. హిందూదేశాభివృద్ధికోసం చాలా ప్రయత్నించుచున్నాడు—అని గాంధీగారు వై ప్రాయగారిని అనేకవిధముల శ్లాఘించినారు. వై ప్రాయ మంచివాడయితే ఏమిలాభము? ఆయనమాదా ప్రభుత్వవిధానము ననుసరించి యుండవలసినవాడుగాని స్వతంత్రించి పనిచేయడానికి వీలులేదనిమాడ మహాత్ముడు చెప్పియున్నాడు. గాంధీగారి యాత్ర ఇంతవరకు ఎంత దిగ్విజయముగా జరిగినది మీకే తెలుసును. గాంధీని ప్రభుత్వమువారు పట్టుకోలేదు. కాని ఉపనాయకులగు జవహర్లాల్ బాజ్, మణిలాల్ కొరాె మొదల యనవారిని పట్టుకొని వారికి తీవ్రమయినశిక్షయు విధించుచుండిరి. తక్కినవారిమీద కూడా, తీవ్రమయిన బాణములను ప్రయోగించుతారు. యువకులు సమరములోనికి దూకుతూవున్నారు. ఇదివరకు వచ్చిన వారు ప్రచారంకోసం వచ్చారు. ఇప్పుడో వచ్చినవారందరు ప్రాణము లర్పించుటకు సిద్ధముగావున్నారు. గుజరాత్ రాష్ట్రమువారు ముందంజ వేస్తూయున్నారు. గాంధీకొడుకులను గూడా నిర్బంధించినారు.

మహాత్ముడు ఆంగ్లమునచే చాలా అభిప్రాయమంది. వారిలో శాంతము కనబడినదనికూడా మహాత్ముడు చెప్పియున్నాడు. ఈపని ప్రజాభావాల్యముమీద జరుగవలసివున్నది. ఈ ఉద్యమములో మీరందరు చేరాలి. గవర్న మెంటుకు ప్రజలమీద ప్రేమ యెక్కువని కొందరంటారు. ప్రజలమీద గవర్న మెంటువారికి నిజముగా ప్రేమయున్నయెడల ఈ ఉప్పుకంటి అన్యాయపునన్న ఎందుకు వేస్తారు చెప్పండి. ప్రభుత్వము వారికి సాలుకు 7 కోట్ల రూపాయలు ఈ ఉప్పుపన్ను వ్వారా వస్తావున్నది. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పిన మార్గముకంటే వేరొక స్వల్పమార్గము ఇకొకటిలేదు. ఈ జాతీయవారం చాలా పుణ్యకాలం. దీక్షకార్యములు చేయుమనియున్నది. ఈ కాసనోల్లంఘనము జరుగుగాలి. లేకపోతే, గాంధీమహాత్ముని కళేబరము సముద్రతీరంకములమీద లేలుతుంది. గవర్న మెంటువారికి గాంధీగారిమీద చేయవేయడానికి సాహసము లేదు. మిగతావారిని పట్టుకొంటే, ఈయద్యమును వచ్చిపోతుందని ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకం. ప్రతివారు వీరులై యుండవలెను. ఇది పరీక్షాసమయం. ఈసమయములో ప్రతివాడు సైనికుడుగా చేరాలి. ఒక పుష్పపాల్లంతే సేచాలను. అడ్డద యమునాను ఏలాగైతే బండ్లు కట్టుకొని ప్రతివారు సముద్ర స్నానముకోసం వెళ్లెదరో ఆవిధముగానే ప్రతివాడు గంగాశ్రములను గాని పెద్దనది నెలనుగాని బండ్ల మీదవేసి సముద్రపునీరు తెచ్చి చాలా ఉప్పు తయారుచేయవలెను. మేము కొందరము కోసవరకు వెళ్లి ప్రతివారు గుప్పెడు ఉప్పు తెచ్చుకొన్నాము. కాని పోలీసువారు ఆగుప్పెడు పుప్పున్నా ప్రతివారి చేతులలో నుంచి బలవంతముగా లాక్కొని యీ అందరిపేర్లను వ్రాసుకొన్నారు. మనరాజధాని వారుమాదా నిర్బంధముచేసి విషయమైకొంత ఆలోచించుచున్నటుల తెలియుచున్నది. గంటాయలో నిన్నటిదినమున గ్వారాణ్ణి ఉప్పు పాట్లములగట్టి అమ్మినారు. కొన్ని పాట్లములను 116 రూపాయలు పెట్టి కొంతమంది కొన్నారు. ఇప్పటికే ప్రభుత్వము అగినట్లే అందరుకలసి యే కార్యమైనచేసికే గవర్న మెంటు ఏమీచేయవలదు. అందరు చేయనిది యామహాత్ముడు సంకల్పించినకార్యము సఫలము కానేరదు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఉపన్యసించుచు యిటులచెప్పిరి. నాచేతిలో స్వారాజ్యప్రసాద మున్నది. యిదిచేయకూడని ఉప్పు, నేను వెంకటప్పయ్యగారు మరి కొందరుకలసి కోసవరకు వెళ్లి యాంటిమి. అక్కడనుండి ప్రతివారు గుప్పెడు ఉప్పు చేతిలో పట్టుకొనివచ్చితిమి. టోలుగేటు వద్దకు వచ్చేసరికి పోలీసువారు మాకారును చూచి ఆపవలయునని చేయి ఎత్తినారు. మాకారు ఆపగానే మాపలెం పెండెంటు, పర్మిట్ యిసుకుపెట్టరు సాల్వయినసత్కర్మ, యింకా ఆయదుగరు పోలీసుజవాసులవచ్చి "మీరందరూ ఉప్పుయున్నా" అని ఆడి

గిరి "అవును పున్నదని చెప్పితిమి. నాచేతిలో యున్న ఉప్పు యిప్పలెడలగా పోలీసువారుకోరి. నేను మీరు కోరితే ఇచ్చేదనని యిచ్చివేసితిని. తరువాత వెంకటప్పయ్యగారినిమాదా యివ్వవలసినదిగా అడిగిరి. ఆయన యివ్వనన్నారు. ప్రతి ఉద్యోగియు వచ్చి గుప్పెడులోయున్న యిప్పు తీసుకొనుటకు యత్నించి విరమించిరి. చివరకు ఇద్దరు పోలీసుబుట్టాతులు గట్టిగాపట్టుకొని పిడికెడులోయున్న ఉప్పును బలవంతముగ ఊడబెరుకుకొనగలిగిరి. నలుగురు గుప్పెడులలో యిమిడియున్న ఉప్పును ఊడబెరుకుకొనుటకే ప్రభుత్వమువారికి యంతయుండి కావలసి వచ్చినప్పుడు జనభావాల్యము ఉప్పుచేయడము తలపించి నప్పుడు ఎంతమంది కావలసియుండురో మీరే యోచించండి. గంటాయలో ఉప్పుచున్న తెచ్చుకొంటే తప్పులేదు. బందరులో ఉప్పుచున్న తెచ్చిలేంపు. తేల్చి ప్రకటనెళ్లండి. ఉప్పుచున్న తెచ్చుకొని ఉప్పుచేసుకొండి. యిప్పుడు మనకందరికి కార్యముకాలయము. గవర్న మెంటు అప్పుడే భీతిగలిగినది. మనము లోకములో అధోగతిపాలయియున్నాము. ప్రపంచములో హిందూదేశముకేర తలచేవారేలేరు. మీరందరు ధర్మముగ్రహించండి. ఉప్పుతీసువాడులేడు. కొంచెము కన్నులు విప్పి నాలుగుఅడుగులు ముందరవెయ్యాలి. బ్రిటిషుప్రభుత్వము లొంగేవరకును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము మనకువచ్చే వరకును ఆయిదేండ్లు లేక చెండేండ్లు పట్టును. కాబట్టి మీరు నలుగురో అయిదుగురో ప్రతిదినము ఉప్పుతయారుచేయవలసిన విధి బందరువారివై యున్నది. ఉప్పుసత్యాగ్రహము ప్రపంచదృష్టి నాకరించినది. అపూర్వమైన భారతీయ స్వాతంత్ర్య సంరంభము ప్రపంచమునందు ధర్మలక్ష్యము నాక్రమించినది. గాంధీమహాత్ముడును భరతవర్ష మనకును ధర్మరక్షణయు గలిగినది. అధికారులు గాంధీమహాత్ముని ముట్టుకొనుటకు శిశింకుచున్నారు. ఈశంకయే మనవిజయమును తెలుపుచున్నది. వెంకటప్పయ్యగారి దృఢచిత్తము నలనను ఉప్పులాగుకొనుటకు 15 నిమిషములు పట్టినవి. ఇనియును విజయవిహ్వ మేను. మీరందరును ప్రగ్రసండి ఉప్పుచుట్టిని తెచ్చి ఉప్పు సత్యాగ్రహమును సఫలముచేయుట ధర్మము. మనజీవితమును ధర్మమునకై సమర్పించుట దైవ ధర్మము. తరువాత రెండు ఉంగరములు దాక్తురు పట్టాభిసేతారామయ్యగారి వలన సభలో వేలము వేయగా 62 రూపాయలు వచ్చినవి. అందులో యొక టి కొనుకొని నవారు తిరిగిసత్యాగ్రహమునకు సహాయము చేయనెంచి యిచ్చివేయుటచే దానిని విలువెంబడి వేలమువేయబడును.

ఖడ్గరు ఈ జాతీయవారము ప్రారంభమైనప్పటి నుండియు కద్దరు పీఠులవెంబడి యింటింటికి తిరిగి విక్రయింపబడుచున్నది. పల్లెలలో నుండువారందరును యిక్కడికివచ్చి కద్దరు విరివిగా కొనుచున్నారు. ఆకారణమున కద్దరు ఆందుబాటులో యుండుటకు యింకా తగిన దేర్బాలులు చేయబడుచున్నవి.

నిశ్చలముగ
బాధనొందువారు

సహజముగ స్త్రీలు, తమజాతికి కలుగుచుండు వ్యాధులచే బాధ నొందుచు, తమభర్తలకైనను బాధ నొందుచున్న విషయమును తెలుపక రహస్యముగ నుంచుచు, మీ భార్యలయొక్క సహజమైన రంగు మారిన వెంటనే స్త్రీలకు మాత్రము వాడదగిన ఫెలానామాశ్రల నుపయోగించుడు. ఇది తాత్కాలికముగ సంభవించెడు వ్యాధుల నన్నింటిని బోగొట్ట గలిగిన వనమాలికల నుండి తయారుచేయబడినది. (2)

ఫెలానామాశ్రల బర్మా, సిరాన్, హిందూదేశములందలి బహుళుండును, మందులమై యందరియొద్దను దొరుకును. వెల: నీసా 1 కి రు. 2-4-0.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(14-4-30)

నీమజుల్పి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు ర.అ.ప్రె
కాకిండులు:—మంగిపూర్లు 22 x 22 (బి) రు 7-12-0
సాధారణకము రు 7-0-0 "సింహము" 22 x 22
(బి) రు 7-6-0 సాధారణకము రు 6-10-0 "ఇంజను"
22 + 22 (బి) రు 7-5-0 సాధారణకము రు 6-7-0
చలం:—"మంగిప" 22 + 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యక
ము రు 8-0-0 "సింహము" 22 + 22 (బి) రు 8-2-0
సామాన్యకము రు 7-8-0 "సింహము, పాము"
22 + 22 (బి) రు 8-1-0 సామాన్యకము రు 7-1-0
చ. నమలు:—1708 (నెట్) రు 11-6-0 1702 రు 9-14-0
చ. చ. 78 రు 7-12-0 స్టాన్ గో "9000" రు. 12-2-0.
9041 (నెట్) రు 10-1-0. 80 (నెట్) రు 8.

కూలు:—40 నెంజరు (సీమ 5 పా కట్టలు) ట్రాక్ రు 4-18-6
చలం (కొంగ) చలం 6-5-0 ("ఎనిటిక్లెట్") రు 5-12-0
చలం (నాగకన్యక) రు 5-13-0 చలం (గున్) రు 6-0-0 చలం
(గ్రడ్డెండా) రు 5-13-0 వచ్చుకట్ట (ఎట్ట) రు 7-4-0
టి. రెడ్ సిక్స్టీక్ ఆనాన్ రు 8-4-0.

40 జపాన్ (వదిపానులకట్ట) అయిదు నక్షత్రములు
కలర్ కాన్ రు 10-1-0. నెమలి రు

60 సీమ (5 పానులకట్టలు) — అడకత్తెర
టి. (ఎట్ట) "పాట్టుల" చుక్క

3 దురుకారము రు 7-18-0 ఎడ్డగడిమారము రు 7-7-0

బొట్టుబొట్టు రు 7-7-0

నెన్సిల్లు రు 7-10-0

సిరాబుడ్డి రు 7-10-0

రెల్ల "కంగారు" రు 8-15-0

ఇండియా ట్రిటానియా చుక్క. రెల్ల రు 9-2-0

2/64's Rs. 8-1-0. 2/84's రు. 11-0-0

ఇత్తడికేకలు—(డిట్ మేట్) రు 239-0-0

డిట్ (క్రాసాన్) రు 229-0-0

కాగితము రు 828-0-0

డిట్ రు

3 టెంబుపా నెల:—

నెట్ "పాన్" ("వెయ్యి") రు 11-2-0

జర్మన్ "పాన్" రు జర్మన్ "బెన్" రు 9-8-0

వక్రములు టెంబుపా ధర:—

బావారీ 26-8-0 ఫిబ్రవరి 26-0-0, మార్చి రు 23-0-0

ఏప్రిల్ రు 26-0-0

జరు నెట్ నూనె:—సీపాలలో రు 95.

అముదము:—(వెట్ టెలివీ) రు 98.

వరుసుచేసినతోలు రతి 1-5 ధరలు

అవుతోలు (8 టు-9) "అఫ్ కంట్రిన్" రు 0-12-6 టు 0-18-0

" (లేక) " రు 0-15-9 టు 1-0-6

" (7-9) రెండుపూర్లు రు 0-12-9 టు 0-14-8

" (లేక) రు 1-0-8 టు 1-0-9

" 6 1/2 టు 8 1/2 రెండుపూర్లు రు 0-18-0 టు 0-15-0

" (6 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-18-10 టు 0-15-8

" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-14-8 టు 0-14-6

గజతోలు రు 0-9-0 టు 0-9-7

గజమాడతోలు రు 0-15-6 టు 1-0-6

అవుమాడతోలు రు 1-8-0 టు 1-10-6

తోలు (వరుసుచేసినది) "ప్రైము" రు 2-5-0 టు 2-6-0

మేక " " "మిడియము" రు 2-2-0 టు 2-4-0

గొట్టతోలు " " "ప్రైము" రు 2-6-0 టు 2-8-0

" " "మిడియము" రు 2-2-0 టు 2-4-0

" " "సుటివాడ మిడియము" రు 2-0-0 టు 2-2-0

రెనగకాయలు

"మిడి" రకము 531 ఫెంబరుకులు గల

బాజుల 1-5 రు 44-8-0 టు 44-12-0

కొమ్మిడ్లంగి డిలెవరి 1-5 అడిపి రు 41-8-0

వెండి బంగారముల ధరలు

సవరను 1-5 (బోమర) 13 8 9

" " (చిల్లరధర) 13 9 0

బంగారు కులం 1-5 (ఇంగ్లీష్ బార్) 21 18 0

బంగారు కులం 1-5 (మింటుబార్) 21 9 0

వెండి బార్ 100 కులములు రు 55 4 0

వెండి కులం 1-5 0 9 6

వంగ రాష్ట్రము

స్టేట్స్ తమవృత్తిని విస్తరించుటకు తీర్మానించు

చున్నారు

కలకత్తా ఏప్రిల్ 11:—కలకత్తా జిల్లాలోని స్టేట్స్ లండ
రు తమవృత్తిని కొంతకాలము విస్తరించుటకై ఆలోచించుచు
న్నారు. రాగల యిద్దరు నెలలలో రాజమహియందు
జరిగేది వంగ రాష్ట్రము హాస్థమును ఈవిషయమై తీర్మానము
చేయుచును.

విదేశీ ప్రస్తుతులను సిగరెట్లను సీషేరించుటకై యావంగ
రాజధానియందు దంతలను ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

ఉష్ణపరిశ్రమ

కలికత్తా నందను మహిష్వతునందును ఉష్ణ తయ
రుచేయబడెను. మహిష్వమువరకు పోలీసువారిజోక్య మేమి
యు జరుగలేదు.

డక్కాలో నభ

రెవ. ఉత్తమాగారు డక్కాకు వచ్చిరి. ఇతలు నొక బహి
రంగసభలో సువస్థపించిరి. జనులందరును ఈ యుద్ధమును
లో చేరవలయునని హెచ్చరించిరి.

బారిసాలు

బారిసాలు, ఏప్రిల్ 11:—ఇవటిజనులు కొబ్బరి పట్టల
నుండి ఉష్ణ తయారుచేయుచున్నారు.

కలకత్తా విద్యార్థులు

కలకత్తా ఏప్రిల్ 11:—అనేక పాఠశాలలోనుండి విద్యార్థ
ులు మద్యపాన, విదేశీ ప్రస్తుత నిషేధ ప్రచారములను సలబుకై
వచ్చిరి. వంగ రాష్ట్ర బాతీయ వైనిక దళమువారు ప్రభుత్వము
వారు నిషేధించిన రాజకీయ గ్రంథములను పీఠులలో విక్ర
యించిరి.

స్త్రీలు-కానన్ లింగునము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 4:—జిలియన్ వాలాబాసు హత్యల
సంస్మరణ దినమున కలకత్తాలో కానన్ లింగున మహిళా
సంఘమువారు విదేశీ ప్రస్తుత దుకాణములవద్ద సాత్విక నిరోధము
చేయుదురని తెలియుచున్నది. స్వరాజ్యలక్ష్యమును వారు పీఠు
లలో విక్రయించెదరు.

డిల్లీ

పురుషులు గాజులు ధరించెదరా?

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 14-ఫరీదుల్ అన్వారిగారు సభాధ్యక్షత
వహించిరి. 51 మే జనులు డిల్లీ క్విట్ట గాజులలో సమావేశ
మై ఫరీదుల్ అన్వారిగారు నేడే విడుదల చేయబడిరి. జనము
అపారముగా సుండుటచే 8 సభానివేదికలు ఏర్పాటు చేయ
బడెను.

హిందూస్థాని టైముస్ ప్రకాశనంపాదకులకు, జె.ఎ.కా.హి.సి
గారు ఉపన్యసించిరి. నెనక బిరోహ యుద్ధదినములలో
ఇంగ్లాండునందు పురుషులను యుద్ధములో జేరకుకై పురీకొల్ప
టకుగాన "వైటుఫాదరు సమితి" స్థాపించబడెను. పురుషులకు
పొరుషము కలగునట్లుగా ఆమెవారిచే నిర్మితవాక్యములు పలి
కింపబడెను. అట్టి మహిళాసంఘ మొకటి నేడు మనదేశములో
స్థాపించవలెను. విదేశీ ప్రస్తుతులను ధరించువారికిని, ఇద్దరు ధరిం
చుటకు దైర్ఘ్యము చాలనివారికిని చేతికి తొడుగుకొనుటకై గాజు
లను స్త్రీలు ఇవ్వవలెను. మహాత్ముని కళేబరము అరేబియా
సముద్రతరంగములపై తేలియాడుట మీరు చూడవలంబితరా?
తేనియెడల విదేశీ ప్రస్తుతులను వెంటనే నిషేధింపుడు.

ఫరీదుల్ అన్వారిగారిట్లు చెప్పిరి. మహమ్మదీయు లంద
రును ఈ మహాద్వ్యములలో దిగవలెను.

కేరళ రాష్ట్రము

కల్కికోట

కల్కికోట, ఏప్రిల్ 11:—కేరళ రాష్ట్రములో సత్యా
గ్రహము జోరగా ప్రారంభమైనది. కేరళ కాంగ్రెసు కమిటీ
అధ్యక్షు లగు కాలప్పనగారును, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామి
అయ్యంగారును తమపర్యటనను ముగించి కల్కికోట చేరిరి.

కల్కికోటలో వింతవల్లవనడ యీ నెల 9 తేదీని స్వా
మి ఆనందకృష్ణగారి అగ్ర్యక్షతను సభ జరిగెను. పి. కేశవస్వా
యంగారు కాలప్పనగారు మాధవస్వాయంగారు సత్యాగ్రహ
మునుగూర్చి మాట్లాడిరి. విదేశీ ప్రస్తుతులు వెంటనే తగులబెట్ట
బడెను. యువకులు ఉద్రేకితులైరి. రేపు తిరిగి విదేశీ ప్రస్తు
దనానను జరుగకుండ అధికారులు ఆటంకపరచెదరని వదలిగా
నన్నది.

నిన్న సాయంకాలము సమద్రతీరమున బహిరంగసభ
జరిగెను. ఎలంటిరులు బాతీయగీతములతో బాతీయపాఠము
లతో వదలిరి. సుబ్బారాయాశ్రమములోని బాలురు ఇద్దరు
విదేశ పరిపాలనావిప్లవము గూర్చి యుపన్యసించిరి.

పిమ్మట మాధవస్వాయంగారు మాట్లాడిరి. కల్కికోట
లోనే మొట్ట మొదట పాశ్చాత్యులు ఆడుగు పెట్టి
యీ దేశమున ప్రవేశించిరి అట్టి కల్కికోట నేడు వారి నిరంకుశ
పరిపాలనను ఆరికట్టవలెను.

ఎజ్జో సభలో లేచి విదేశీ పరిపాలనను పొగడకొచ్చిరి.
కాని సభలో కేకలు అల్లరిజరుగెను. చారిని మాట్లాడనియ్యలేదు.
ఈ సభ జరుగనీయకుండ ప్రతిపాలపక్షములవారి తాలూకు
దుండగిండ్లులు వచ్చి బాతీయపాఠమును లాగుకొనిరి. కాని
ఎలంటిరులు పాఠమును తీసికొననీయలేదు. గణపతి మంజేరి
రామయ్యగారి కుమారునకు మరికొందరు ఎలంటిరులకు కొన్ని
దెబ్బలు తగిలెను.

మహమ్మదీయులు చాల మంది విదేశీ ప్రస్తుతులను దహ
నముచేసిరి. బాతీయపాఠమును లాగుకొనుటకై యర్పించి
అల్లరిచేసిన దుండగిండ్లులో తమ స్వతుల్యులు కొందరు కల
రని విని మహమ్మదీయులు చింతిల్చిరి.

పొలీసుభటు లెవరును తమ ఉద్యోగములలో అచట
హాజరుకాలేదు. కాని, ప్రస్తున్న నేషనులలో సి. ఐ. డి.
ఉద్యోగుల నేకు లభింపజరిగిరి.

వలంటిరు శిబిరము

కల్కికోట, ఏప్రిల్ 11:—వలంటిరుశిబిరము నిన్న నెల
కొల్పబడినది. కల్కికోటయువజనసంఘమువారు రాఘవకురుపు
గారి నాయకత్వమున సహాయముచేయుటకు నిశ్చయించిరి.
తిరువాన్కూరు, కొచ్చిను, హోనుదుర్గ ప్రాంతములనుండి వలం
టీరు వచ్చుచున్నారు.

వైకం సత్యాగ్రహ ఎలంటిరులు మొదటి దళములో
నున్నారు.

13 తేదీ ఉదయము కృష్ణస్వామి అయ్యంగారి నాయ
కత్వమున 80 మంది ఎలంటిరులు బయలుదేరెదరు. (ప్రే. వె.)

The Allenburys Foods.

విజ్జలను పెంచుటకు
క్రమమైన పద్ధతి
భూలోకమందంతయు, కృతజ్ఞత
గల తల్లి తండ్రులనుండి వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు వచ్చినవి.
ప్రతివారమును ఇండియా
కు క్రొత్త సరకు వచ్చును.
అన్ని ఉదాహరణములను, 2
మందుల ముఖ్యవారికడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E,
2nd Floor,
Clive
Buildings,
Calcutta.

UNIVERSITY OF MADRAS,

Notification,
Institute of Oriental Studies and Research.

Applications are invited for the following posts attached to the above Institute.

Department of Tamil

- 1 Reader Salary Rs. 400—25—600
- 1 Senior Lecturer " 210—15—300
- 1 Junior Lecturer " 150—10—200

Departments of Telugu, Malayalam and Kanarese

- 1 Senior Lecturer (for each language) Salary Rs. 210—15—300
- 1 Junior Lecturer (for each language) Salary Rs. 150—10—200

Department of Sanskrit

- 1 Reader Salary Rs. 400—25—600
- 1 Senior Lecturer " 210—15—300
- 1 Junior Lecturer " 150—10—200

Department of Arabic, Persian and Urdu

- 1 Senior Lecturer (for Arabic) Salary Rs. 210—15—300
- 2 Junior Lecturers (one for Persian and one for Urdu) each Salary Rs. 150—10—200

Note:—In the case of experienced men, it shall be competent to the Syndicate to fix the starting salary at any stage in the scales mentioned above.

(1) The Readers in Sanskrit and Tamil and the Senior Lecturers in the Sanskrit and the four Dravidian Languages must be graduates of a recognised University and must possess sound scholarship in their respective languages and aptitude for advanced study and research.

(2) The Senior Lecturer in the Department of Arabic, Persian and Urdu must be a graduate of a recognised University and must possess a sound knowledge of Arabic and a working knowledge of Persian and Urdu and must show aptitude for advanced study and research.

The Junior Lecturers for the several Departments must be scholars in their respective languages. Some knowledge of English is desirable. Claims of distinguished pandits in traditional learning and holders of Oriental Titles Examination Diplomas will be specially considered.

The appointments will be in the first instance for a period of three years and will be subject to confirmation at the end of that period. Selected applicants will be required to enter into a written agreement with the University according to the Laws. The conditions of appointment of full-time Teachers of the University are laid down in Chapter XX of the Laws of the University.

Applications containing full and detailed particulars in the following respects, viz. (1) Age, (2) Nationality. (3) Degree and other academic distinctions and qualifications, (4) languages with which applicant is conversant and the standard of proficiency in each, (5) advanced studies pursued and research work done already, (6) publications, if any, and (7) present position and salary, together with copies of testimonials and references should be forwarded, by registered post, so as to reach the Registrar, University of Madras, Triplicane, P. O., Madras, not later than 4 p. m., on Thursday, the 8th May 1930. The envelope should be superscribed 'Application for appointment-Oriental Research Institute'.

Canvassing by applicants will be viewed with disfavour.

(By order)

Senate House, Madras, April 9, 1930. WILLIAM McLEAN, Registrar.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు ధ్య. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు ధ్య. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాగితము తెలుపవలెను. వి. సి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

సత్యాగ్రహము

కాన్పూర్ సత్యాగ్రహనాయకునికి

6 నెలలు

ముద్దాయి వాదించుట

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—నిన్న ఉప్పుచేసిన సత్యాగ్రహదళ నాయకుడగు పండిత గంగా సాహెబ్ గారికి సిటి మాజిస్ట్రేట్లును పోలీస్ కమిషనరు కలెక్షరు విధింపబడినను, వై. డి. ప్రత్యేక సౌకర్యము లివ్వవలెనని మేజిస్ట్రేట్లు సిఫారసు చేయలేదు.

కోర్టువారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ముద్దాయి నిరాకరించెను. అందుకుగూడ అతడు శిక్షింపబడవచ్చునని కోర్టువారనగా, అన్నిటిని తయారేయని ముద్దాయి తెలిపెను. ముద్దాయి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమియ్య నిరాకరించుటవలన కోర్టువారికి కష్టము కలిగెను. నిన్నటిమాదిరిగా హరిహర కృత్రిమతే దోషినని యొప్పుకొనినచో కోర్టువారికి కష్టములేకుండ పోయినది. కేసు బలపరచుటకు ప్రభుత్వపక్షపు సాక్షి యెవ్వరును ఆవసరమే లేకపోయెను.

పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సాక్ష్యము

2500 ప్రజల యెదుట ముద్దాయి ఉప్పుచేసెనని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు కమార్ రామనారాయణ సింగ్ గారు చెప్పిరి.

ఇంకొక సాక్షి ప్రభుత్వమువారికి దొరకలేదు కావున గడిలోనున్న సి. వి. డి. కనెక్టర్లు సాక్ష్యము కోరవలసి వచ్చెను. ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించుటకుగాను ముద్దాయి ఉప్పు చేసెనని యతడు చెప్పెను.

కోర్టువారు చార్జి చేయుటకుగాను కొన్ని ప్రశ్నలను ముద్దాయి నడగెను కాని అతడు నిరాకరించెను.

కోర్టు:—ప్రశ్న డబ్బుకు పెట్టుకొనడము.

ముద్దాయి:—పెట్టుకొనెను.

కోర్టువారు:—ఈ సారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చినా లే (ముద్దాయి నవ్వెను)

తీర్పు

తీర్పు చెప్పుచు ఉప్పుచట్టములను తిరస్కరించుటకై ఉప్పు చేయబడి ననియు కావన వ్రాసికొని కలిగియు విధించుట యవసర మనియు మేజిస్ట్రేట్లు చెప్పెను.

ఈ శిక్షను సుగ్రోహపూర్వకముగా గ్రహించి యితరులు గూడ యీ యుద్యమమునందు పాల్గొనవలెనని ముద్దాయి చెప్పెను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

బేరారులో సత్యాగ్రహ

సన్నాహము

22 వ తేదీని 8 స్థలములలో ప్రారంభింపబడును

అకోలా, ఏప్రిల్ 12:—22 వ తేదీని 8 స్థలములలో సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు సమరసంఘమువారు స్థిర పరచిరి. ఆచట పూర్వకాలమున నుతులు త్రవ్వె చాలమంది ఉప్పు చేయుచుండెడివారు. ఆ సామగ్రి లిప్పటికిని చాలమంది యిండ్లలో నున్నది.

మొదటిదశము బయలుదేరుట

శ్రీ.యంత కహానబుద్ధిగారి వాయకత్వముక్రింద 16 నుండి మొదటిదశమువారు నేడు అకోలానుండి యిచటికి 18 మైళ్లదూరమున నన్ను దహిహండాకు బయలుదేరిరి. 18 వ తేదీని వారచట సత్యాగ్రహమును జరిపెదరు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

ఇతర రాష్ట్రములవారి

ఆహ్వానములు

గాంధీమహాత్ముని ప్రకటన

జలాల్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—“ఇతర రాష్ట్రములవారు చాలమంది నాకు ఆహ్వానలేఖలను వ్రాయుచున్నారు. “నన్ను రాష్ట్రమువారు విలిచినను వెళ్లుటకు నేను సిద్ధముగానున్నాను” అని నేను నుడివిట్లు పత్రికలలో ప్రకటించబడుటవలననే యిటులు వెళ్గ రాష్ట్రములవారు నాకు ఆహ్వానములను పంప నారంభించిరి. ప్రస్తుతము నేను గుజరాతు రాష్ట్రమునందు మాత్రమే సంచారము చేయుచువితిని. వీలైనచో బొంబాయికి గూడ వెళ్లెదనని పట్టభాయిగారు విడుదల చేయుటవలనను గుజరాతును విడచి ఘరెజటికిని వెళ్లెదనని, ముందు వారమున గుజరాతులో యితర ప్రదేశములకుగూడ వెళ్లెదలచితిని. (అ. ప్రెస్.)

అహమదునగరులో

వలంటీరులను చేర్చుట

వేలకొలదిగా ప్రజలు చేరుచున్నారు

అహమదునగరు, ఏప్రిల్ 12:—అహమదునగరులో

వేలకొలదినుండి వలంటీరులుగా చేరుచున్నారు. వారిపేర్లను నమోదుచేయుటకు వీలులేకుండ నున్నది. అందువలన వలంటీరులను చేర్చుటకు 5 స్థానములు యేర్పాటు చేయబడినను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

మహాత్ముడు ఓల్పాడు తాలూకాకు

వెళ్లనుండుట

పింజరతు గ్రామమున సత్యాగ్రహ మొనరించుట

జలాల్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—మహాత్ముడు కేపు 12 వ

తేదీ ఉదయమున ఓల్పాడు తాలూకాలోని పింజరతు గ్రామమున కేసి ఆచట సత్యాగ్రహము సలుపును.

పోలీసువారు మనుష్యుల నందరిని

పరీక్షించుచుండుట

కరాడీ మట్టాడులో మహాత్ముడు సన్మనసింతుట

జలాల్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—మహాత్ముడు 11 వ తేదీ

ఉదయమున మటవాడులో మొదట సన్మనసించెను. అతనుండి మరల వచ్చునపుడు ఒక మైలు దూరమునందున్న కరాడీలో సన్మనసించెను. పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింపెండెంబును కొంతమంది కనిపెట్టియును దారిలో నిలువబడి దారిని రాకపోకలు సలుపుచున్న మహాత్ముని చెంత ఉప్పుకలదేమోయని ఒక్కొక్కరినినిలిపి పరీక్షింపవారం భించిరి. బస్సులలో నున్నవారి నందరినిగూడ పరీక్షించిరి. “మీ దగ్గర ఉప్పుకలదా? అని వారడిగడరు. “లేదు” అని చెప్పినచో పోనిచ్చెదరు. వారు పరీక్షించినవారిలో నెవరిదగ్గరనుగూడ ఉప్పుపాట్లములు కనబడలేదు. ఉప్పుపాట్లములు ఎవరిదగ్గ నైత కనబడినచో ఆ పాట్లములను తీసికొని వారిపేర్లు వ్రాసి కొని వదలివేసిరి. (అ. ప్రెస్. ప్రీ. ప్రెస్.)

కాన్పూర్

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—ప్రజలు మహాత్ముడియెడల,

ఇతర పోకలు కలిపి 15 నెలమంది సమావేశమైరి. నేటిదినము లిట వ్యాధిమకాలవద్ద 11 మంది వలంటీరులు నిషిద్ధ

ల వణము తయారు చేసిరి. సాయం కాలము 6 గంటలకు భానుబహుదూరు గులాము హుస్సేనుగారు పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింపెండెంబుగారు వచ్చిరి. పోలీసువారు ఉప్పు

నీళ్లకుండలను చూత్రము తరుకు ఇచ్చివేయుటని వలంటీరులను అడిగిరి. వలంటీరులు ఇవ్వము అని చెప్పిరి. పోలీసువారు మారుమాట్లాడక తిరిగిపోయిరి. ఆకడ నున్న జనసమూహము ఇండ్లకు వెళ్లినపిదప పోలీసువారు తిరిగి వచ్చిరి.

వలంటీరు కావైన సిద్ధాప్రసాదు ఆర్యాగారివద్దనుండి బాడువిలాసి కొనవలెనని పోలీసువారు యత్నించిరి కాని సిద్ధాప్రసాదుగారు లాగుకొన నియ్యలేదు. ఈ వెనగలాటలో కాగుచున్న సిద్ధా పోలీసువారి కాళ్లమీద పడెను.

సిద్ధాప్రసాదు ఆర్యాగారిని పోలీసువారు వారంటులేకుండా కోల్పోపెట్టిరి. కాని వైఆధికారులు కోపపించుటచేత తిరిగి వదలివేసిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

స్వరాజ్య భవనము

మోతీలాలునెహ్రుగారు కాంగ్రెసున కిచ్చుట

అలహాబాద్, ఏప్రిల్ 11:—నేటిదినము పండిత మోతీ

లాలు నెహ్రుగారు తన ఆనందభవనమును కాంగ్రెసునకు ఇచ్చిరి. ప్రార్థనలు ముగిసినపిమ్మట మోతీలాలు నెహ్రుగారు సభి సంతకము గావించిరి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు స్వరాజ్యపతాకమును భవనముమీద నెలకొల్పిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము

పై సమాజము యాజమాన్యమున మార్చి నెలలో 4900

బీదలు అన్నము పెట్టబడిరి. సగటున దిన మొకటికి 158 మందికి అన్నము పెట్టబడిరి. ప్రజలు నొగసిన విరాళముతో 3894

మందికి అన్నము పెట్టబడిరి. అన్నదాన సమాజము మూలగది ఆదాయముతో 1118 మంది బీదలకు అన్నము పెట్టబడిరి.

గుంటూరు సత్యాగ్రహశిబిరము

ప్రచురణాధికారి జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రి
గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు
శ్రీలు సత్యాగ్రహమున పాల్గొనుట
సత్యాగ్రహోద్యమము సాగునంతవరకు శ్రీలు
సత్యాగ్రహ మొనర్తురు
ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు నాయకత్వము
వహించుట

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 11:—గుంటూరుజిల్లాలో సత్యాగ్రహోద్యమమునకు బ్రహ్మాండమైన యత్నమును పురికొల్పుచున్నది శ్రీ సత్యాగ్రహదళము. శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు దళమునకు నాయకులుగా నెన్నుకొనబడిరి. వారితోపాటు 17మంది సోదరిమణులు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిన 9 వ తేదీ నాటినుండి, సమరసంఘమువారితో కలసి సత్యాగ్రహ మొనర్తుచున్నారు. వారిలో 1 శ్రీమతి ఏకారత్నమ్మగారు, వీరు గుంటూరులో శ్రీసనాతన ధర్మమండలిని స్థాపించి 80 సంవత్సరములనుండి శ్రీల ప్రబోధము గావించుచున్నారు. (2) బ్రహ్మజోష్యుల లక్ష్మీనరసమ్మగారు, వీరు డాక్టరుబ్రహ్మ సుబ్రహ్మణ్యంగారి తల్లి. వీరు తనయిరువురు పుత్రులను స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు అర్పించి అసహాయోద్యమము ప్రారంభించినప్పటినుండియు నిరంతర దేశసేవజేయు సీతానగర ప్రాంతములలో, అనుదినమును ఖడ్గద్రు ప్రచారము చేయుచున్న వీరమాత.

8 కాలంగి శేషమాంబగారు, వీరు గుంటూరులోవైశ్యబాలికా పాఠశాలను స్థాపించి నిరంతరము దానికొరకై పాటుపడుచు, మహాత్ముడు సత్యాగ్రహము ప్రకటించిన తోడనే దీక్షను స్వీకరించి పాటుపడుచున్నారు.

4 తుమ్మల దుర్గాంబగారు, వీరు కాపుర వాస్తవ్యులైన తుమ్మల బసవయ్యగారి ధర్మపత్ని. వీరి భార్యభర్తలిరువురు సత్యాగ్రహదళములో మునిగి మహాత్మునికి ఆత్మార్పణము గావించుకొన్నారు.

5 యామర్తి రంగమ్మగారు, వీరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి తోబుట్టువు. కారదా నికేతనములో 4 సంవత్సరముల నుండి చేయు సత్యాగ్రహోద్యమమునందు ప్రవేశించి పాటుపడుచున్నారు.

6 మల్లెల చిన్నమ్మగారు, మహాత్ముడు అసహాయోద్యమము ప్రారంభించిన నాటినుండి దేశసేవచేయుచు సత్యాగ్రహమునందు చేరి పనిచేయుచున్నారు.

7 మునకపాటి రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు, వీరు శ్రీ మునకపాటి చినహనుమయ్యగారి ధర్మపత్ని. అసహాయోద్యమదినములలో హనుమయ్యగారు ఒక సంవత్సరం చెరకాలకేగిరి. ప్రస్తుతము భార్య భర్తలిరువురు సత్యాగ్రహోద్యమమునందు చేరిరి.

8 పరిమి రామకౌటి పున్నమ్మగారు, వీరును చినహనుమయ్యగారి బంధువులు.

9 తూగల లక్ష్మీదేవమ్మ

10 కెలంకి సరళదేవి

11 భీమరెడ్డి అమ్మపూర్ణమ్మగారు, సంస్కృత ఆంధ్రములలో సాహితీపరిక్షలయం దుత్తీర్ణులై, విదుషీ పట్టపరీక్షను చదువుచున్నారు.

12 ఉన్నవ వరలక్ష్మిగారు, వీరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి కోడలు. ఈమె భర్త ఉన్నవ అర్జునరావుగారు, గుంటూరునకు 1928 నెవ్రాకామిటీవచ్చినప్పడు సత్యాగ్రహమునర్పించున అరెస్టు కాబడిరి. ఇప్పుడు వీరు సత్యాగ్రహోద్యమమునందు జేరిరి. వీరు కూడ విదుషీపరీక్షను కారదానికేతనములో చదువుచున్నారు.

13 యడవల్లి రామకౌటమ్మగారు: వీరుకూడ కారదానికేతనములో విద్యార్థిని. సత్యాగ్రహోద్యమములో జేరినారు.

14 శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు, వీరినిగురించి ఆంధ్రదేశమున కెరుకపరచ నక్కరలేదు. ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణగారు 1921 లో చెరసాల కంపబడిన తరువాత వారి స్థాన మక్రమించి ఆంధ్రదేశమును బ్రహ్మాండమున ప్రచారముగావించి, తరువరి కారదానికేతనము ప్రారంభించి, పూనాలోని కార్యగారి శ్రీనివాసవిద్యాలయమునకు సరిపోల్చదగిన సంపద నెలకొల్పిరి. వీరు శ్రీధర్మమునకు నాయకత్వము వహించి నడిపించుచున్నారు.

కావలెను.

సామర్థ్యము, అనుభవము గలిగిన ఏకైక చాలకాలము క్రిందట స్థాపించబడి చక్క-గవనిచేయుచున్న హిందూదేశపు ఇన్ స్ట్రూమెన్టు కంపెనీతరపున మద్రాసులోను చుట్టుపట్ల గ్రామములలోను పనిచేయుటకు కావలెను, చురుకుగ పనిచేయగలవారికి తమతీరికసమయములో ధనమును సంపాదించుకొనుటకు మంచి అవకాశము.

పరములకు:—పొట్టుబాక్సు నెం. 212 c/o ఆంధ్రప్రదేశ్.

బలహీనము, వరముల రుచి

రక్త శోష

శోష

మెదల వలె.

Deschiens' syrup

విరళము ఉపయోగించుము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణను, 30,000 చైతన్యబలమును కల్పిస్తుంది. దీనిని, తాజాగా తయారుచేసి, గమనించుము. ఎక్కడనుండూ లభిస్తుంది.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లి పట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క ప్రాచీన త్వరలో ప్రాధికారము పట్టణమును తెరువనున్నాము. అచ్చట కొందరు పురప్రముఖులు కోరుటలను 200 వాటాలు చందాగా ఇచ్చి నిశ్చయింపబడినది. నైజాము దోమినియస్సుయొక్కయు సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాంటి చేయబడును. ఈ నెలఖర్చులోగా వాటా వితా ముగించబడును.

షేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు మీద తెలుపబడును.

దో. శో. శాస్త్రి, యం. ఏ. నెక్రటరీ.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

సత్యాగ్రహదళము

9-4-30:—సర్దార్ నారాయణరాజు గారి సత్యాగ్రహదళము 8 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు ఆత్మీగ్రామము చేరినది. గ్రామస్తులు మేళతాళములతో నెదురేగి సర్దారును పుష్పమాలాలంకరించి జేసి గ్రామములోనికి తీసికొనివచ్చిరి. మొదట నగరసంకీర్తన మొనర్చి కమ్మవారి సత్రమునకు దీసికొనివచ్చిరి. అచ్చట దళమువారు భోజనాదికము లొనర్చి సాయంత్రము 8-30 గంటల వరకు విశ్రమించిరి. పిమ్మట గ్రామముధ్యమున నున్న శ్రీరామకళ్యాణ పండిలిలో నేర్పాటుజేసిన సభకు బాటియగీతములతో బైలుదేరివచ్చిరి. అచ్చట పురజనులు ధర్మయుతమైనట్టియు కాంతియుతమైనట్టియు నీయుద్ధమునకు యథాశక్తిని ముందునుంచి ధన, జనసహాయములను చేయుదురని ప్రాయశాసనాహ్వానము నర్పించిరి. సభలో సర్దార్ నారాయణరాజుగారు గ్రామవాసులు ఆహ్వానపత్రములలో వ్రాసిన వ్రాతప్రకారము తమనూట నిలుపుకొనుమనియు జేప్పుచు ప్రస్తుతము భారతీయుల ధర్మముల గురించి యుపన్యసించిరి. తరువాత పసల కృష్ణమూర్తి గారు తమకులగులగు కాపువారు స్వార్థపరులనూటలచే దేశభక్తియును ముందుకు రాకయున్నారనియు తప్పక ధర్మమును గుర్తించి యితర వర్ణముల వారివలె తాముకూడ దేశకార్యమునందు నడుములు కట్టుకొని పనిజేసి యశస్సు సంపాదించువనియు నుపన్యసించిరి. తరువాత ఆడ్డాల ఆరవాల రాజుగారు రుపన్యసించిరి.

సభలో నొకరొకకాసును ఇచ్చిరి. ఒక అభిమాని యుద్యమము సాగినంతవరకు నె 1-కి రు 25-0-0 లు చొ॥ ఇత్తునని వాగ్దానము జేసిరి. వెనుకనుండి మట్టపాలెమునకు తాముచేయు సహాయమును బంపుకుమనిరి. జయజయధ్వానములతో సభ ముగిసినవెనుక దండు రేలంగిగ్రామమునకు బయలుదేరిరి. సాయంత్రము 8-0-0 కు గ్రామ పరిషత్తులు జేరుసరికి గ్రామస్తులు మేళతాళములతో నెదుర్కొనిరి. వాయుకుని పూలండలతో నలంకరించిరి. పిమ్మట గ్రామమంతయు నూరేగించి సభాసలమునకు దీసికొనివచ్చిరి. ఊరేగింపు సమయమున నొక వృద్ధక్షత్రియ పుణ్యకాంత హారతిపల్లెములో రు 10-0-0 లు సమర్పించుచు సీకాంతియుద్ధమునందు సంపూర్ణజయము నందుదువుగాకమని యాకీర్తనించి హారతి యిచ్చెను. సభలో సర్దార్ వారును సాగి సుబ్బరాజుగారును ప్రజలకర్తవ్యముల గూర్చి యుపన్యసించిరి. పెన్నెపై రాజంరాజుగారు రు 116 లును నడింపల్లి సత్యనారాయణరాజుగారు రు 116 లును బలికేపల్లి పద్మరాజుగారు ఒకబంగారపు టుంగరమును, తుమ్మలపల్లి కృష్ణమూర్తిగారు రు 50-0-0 లును చిల్లరగారు రు 15-0-0 లును సమర్పించిరి. 10 వ తేదీ నాటికి 3 ఘనమారు 25 మందిపలకు వాలంటీరులుగా మట్టపాలెము వత్తుమనిరి. నడింపల్లి సత్యనారాయణరాజుగారు వారి స్వగృహమున నీడండునారికి విందు జేసిరి. సత్యాగ్రహ దళము రాత్రి భోజనములైనవెనుక భోర్లు ఎలి మెంటరీ పాఠశాలలో విశ్రమించిరి.

8 వ తేదీ యుదయము 8-0-4 లకు కాలకృత్యములు దీర్చికొనిన పిమ్మట సత్యనారాయణరాజుగారింట శ్రీయుతగరికపాటి వెంకటజోగయ్యగారు చెప్పుమండ భగవద్గీతపారాయణముజేసిరి. ప్రార్థనాదికములైన పిమ్మట సత్యనారాయణరాజుగారింటనే ఫలహారములజేసి కాఫీదీసికొని తిలుకునకు బైలుదేరిరి. ప్రోవో మండపాక గ్రామముజేరుసరికి గ్రామస్తులు లేరు. ఈ నాయకుని కర్పూరచండలతో నలంకరించిరి. దళమువారు బాటియగీతములవారు నగరసంకీర్తనమొనర్చి సభాసలకేగిరి. సభలో గ్రామవాసులు ఆహ్వానపత్రము సమర్పించిరి. ప్రస్తుతము తాముసిద్ధముగా లేకుండుటచే వెంటనే సహాయపడవన్నను 10 వ తేదీనాటికి పట్టపాలెములో ధన సూపమగను జనరూపముగనుగూడ సహాయముజేతుమని వాగ్దానమొనర్చిరి. సభాసంతరము కాంతిపైనికదళము బైలుదేరి రామసంకీర్తన మొనర్చుచు 8-30 గంటల వరకు విశ్రమించిరి. నగరమందగి ప్రధానమైన వారందరను యితర గ్రామవాసులును మేళతాళములతో దళమును నెదుర్కొని నాయకుని పూలండలతో నలంకరించిరి. తరువరి శ్రీసీతారామకళ్యాణమండపమున గొప్పబహిరంగసభ జరిగెను. పురజనులెల్లరు విచ్చేసిరి. సభలో నాహ్వానపత్రము సమర్పింపబడెను. సర్దారువారును, కొవ్వలి గోపాలరావుగారును, ముదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రిగారును గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. చాలమంది వాలంటీరులుగా వత్తుమని వాగ్దానమొనర్చిరి. సభలో ఈమని యెర్ర నేంకట్రాయయ్య గారు 10 రు. కానుకగ సమర్పించిరి. గ్రామస్తులు పెద్దమొత్తమును వసూలుజేసి వెనుకనుండి పంపుదుమనిరి. సభాసంతరము దళమువారు తమకు బసగా నేర్పాటుజేసిన పురమండరమునకేగిరి. పురమండరపుటావరణలో కొవ్వలి గోపాలరావు గారిచే నేర్పాటు జేయబడిన కాంతిపైనిక శిక్షాభిరమునకు ప్రారంభోత్సవము దళవాంయుడగు నారాయణరాజు గారిచే జేయబడెను. పిమ్మట కాంతిపైనికయు భోజనముజేసి విశ్రమించి సాయంత్రము 4 గంటలకు బైలుదేరి నగరసంకీర్తన మొనర్చుచు ఇరగవర గ్రామమునకు బైలుదేరిరి. మార్గమధ్యమున గోపేరుగ్రామము జేరిరి. గ్రామస్తులు దళమును చాల నాదరించి వైసికుల నెల్లరను చెఱకుపానకముతో తృప్తులగావించి రు. 4 లు కట్టుముగ సమర్పించిరి. తరువరి వైసికదళము గోవిందనామస్మరణము జేయుచు రాత్రి 7 గంటలకు ఇరగవరగ్రామము జేరిరి. గ్రామవాసులైన బ్రాహ్మణులు భోజనజేయుచు దళమునెదుర్కొని సర్దారును పుష్పమాలాలంకరించి జేసి గ్రామమంతయు నూరేగించిరి. భోజనాదికము లైనపిమ్మట సభ ప్రారంభింపబడెను. సభలో నాహ్వానపత్రము సమర్పింపబడెను. సర్దారువారును గిరికపాటి వేంకటజోగయ్యగారును నుపన్యసించిరి. సభాసంతరము విశ్రమించిరి.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునపుపుట్టించును
యానెల 30 వ తేదీలోగా అలా స్టాంపు పంపువారికి
ఎ. సాంబశివారెడ్డి, చికాకోట్, గంజాంజిల్లా

శ్రమ నొందిన తల్లులకు నిద్ర చాలదు

బిడ్డ తరచుగా ఏడ్చుటకు
కారణభూతమైన కడుపు
నొప్పికి మంచి మందు చూ
డక ఆర్థరాత్రివఱకు నిద్ర
పోకుండ బిడ్డతో ఏటా అవస్థపడెదరు?
బిడ్డయవస్థకు కారణము అజీర్తి. బిడ్డకు
ఉడ్ వార్డ్స్ గ్రీప్ వాటరు నిచ్చిన, బాధ
ఉపశమించును. హాయిగా నిద్ర పోవును.
వైద్యులందరు నలహాయించుచు నది
యిదియే.

WOODWARD'S "GRIPE WATER"

బిడ్డకు అజీర్తిచేసి పులికేపులు
వెక్కిళ్లు మొదలైనవి రానియకుండ
కాపాడుటకు నిరపాయకమైన
మందు.

W.W. 1-172

W. WOODWARD LTD., LONDON, ENGLAND

అశ్వన

రిజువేనేటరు

ఎక్కువబలమును, శక్తిని, జీవము
నివ్వగలదు. నరములను, శరీర
మును, మొదడును వృద్ధిచేయును.
విద్యాపరీణులకును, వ్యాయామం
చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

**Bengal Chemical &
Pharmaceutical
Works, Ltd.
Calcutta.**

ప్రాక్ యునువారలు:—

ఎన్. బేళాయ్ గౌడర్ అండ్ కో.,
41, బందరువీధి, మద్రాసు.

అల్విస్ అండ్ కో.,
174, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నాథన్ అండ్ కో.,
కొచ్చిన్.

గట్టి చాయరంగునూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగగుమరుచాయ నూలురకమున్న
నూతన చలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు
తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు అర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి
చాయలుగాను పంపబడును. కాంసిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుము. 132-2

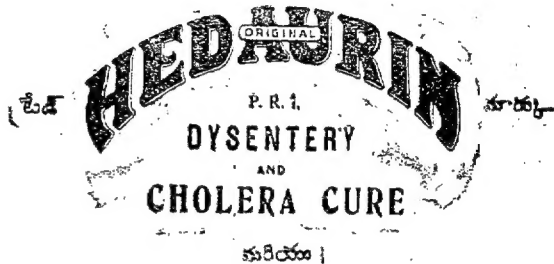
యల్. కే. మినాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవలివ్యాపారం, మహల్ పేటి, మధుర.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

ఒక ఔషధ విసోదము

కలరా నివారిణి

హాడ్వోటీస్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునం దున్నవాటిలో అమోఘమైన ఔషధి.
కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రత్యేకము మోతాదే గణపించు
చున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అన కాలమైన
ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

నేషనల్ యిండియన్ లైపుయిన్సూ

రెన్సుకంపెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు

అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.

మానేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైనదై రెక్కరు.

నేషనల్ యిండియన్ పాలీచాలా సులభమైనది. ఆకం
పెనీమీకు ఆర్థోగోనియస్ టిని యివ్వను. మీకు ప్రీమియములు
మాత్రం కట్టుకుండవలెను. పాలీ. డి. ర్యానముకాగానే మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగాని ఇన్సూరెన్స్
ముత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములేవు తమ
గమ యివ్వబడును.

భూచేయదలచినవారున్న ఏజంట్లుగావుండుటకు
జనుబడిగల పెద్దపనుష్యులన్నా అప్లికేషన్లు ఈ క్రిందివారికి
వ్రాసుకొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్-వ్యూయర్,

పాడ్నాఫీసు కలకత్తా

చీఫ్ ఏజంట్లు,

2-2

నార్తర్న్ మార్కెట్, బెజవాడ.

శుక్లబంధు

సంత దుర్బలమైన శిశువునైనను గట్టిపరచి పిక్కగం
బుతోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబంధును
కట్టుటలో పేరుపొంది, శ్రీపురుషులకు నిరతికయప్రేమను
భరించుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 రూ. 2-8-0
17-3 త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,
మహాప్రవాద-రామచంద్రపురంపేట్లు, గోదావరిజిల్లా.